

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Marii Mercatoris S. Augustino Æqualis Opera Quaecumque Extant

[Complectens Ea Quæ Ad Hæresim Nestorianam Spectant]

Marius <Mercator>

Parisiis, 1673

Dissertatio II. De Synodis Habitis In Causa Nestoriana, a tempore, quo turbas Nestorius excitavit, ad id vsque, quo in Oasim deportatus periit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14215

DISSERTATIO II. DE SYNODIS HABITIS IN CAUSA NESTORIANA,

a tempore, quo turbas Nestorius excitavit, ad id vsque, quo in Oasim deportatus periiit.

Multa Synodi in causa Nestorii.

ONCE plures, quam vulgo creditur, habitae sunt synodi Episcoporum in causa Nestorii, donec in Oasim deportatus est. Quindecim mihi videor, aut etiam sexdecim, posse demonstrare, quamvis consistant intra tempus titulo definitum. Coactae sunt enim Romae quatuor: totidem Alexandriae: Ephesiduae, oecumenica & schismatica: Constantinopoli quatuor: duae saltem ab Orientalibus, prior An-

thiochiae, ante pacem Ecclesiarum, cum bacchari pergerent in Cyrillum; & posterior Betxae, apud Acacium, cum iussu Imperatoris de pace delibarent: quamquam ex recentis nonnullae forsitan ordinatae fuerunt, atque etiam alias ob causas vocatae.

De singulis breviter non alia annotanda puto, quam quae aut aliorum diligentiam magnis operibus fatigaram fugerunt, aut contra historiarum veritatem, scriptoribus incautis exciderunt.

Quae de singulis notanda.

I. SYNODUS A CELESTINO SUMMO PONTIFICE, ROMAE HABITA,

occasione chartarum Nestorii Constantinopoli missarum,

Dionysio & Florentio cons. anno Christi CCCCXXIX. post festa paschalia.

Ubi mentio istius synodi alioquin obsecurae.

Epist. i. Cyrilli ad Nestorium.

Obscura est ista synodus, nec sit, opinor, vlla vsquam ipsius mentio, praeter quam in prima Cyrilli ad Nestorium epistola. Quid postremo faciam? tempus enim est loquendi, vel conferendi pariter cum veneratione tua, interrogante de chartulis quibusdam, quae nescio quomodo Romam perlatae sunt, reverendissimo ac religiosissimo Romanorum episcopo Celestino, cum omnibus, qui cum eo fuerunt, Episcopis venerandis, quia virum religionis tuae habeantur, incertum est: scribunt enim nobis vehementer offensi, &c.

Vera fuit synodus.

Congregatos fuisse in synodum venerandos istos Episcopos, & non fortuito quoddam caetera apud Celestinum extitisse, ostendunt quidem haec verba non obscure: Interrogante Romanorum episcopo Celestino, cum omnibus, qui cum eo fuerunt, Episcopis: sed ista manifeste probant: Scribunt enim nobis vehementer offensi. Indicant enim scriptum fuisse communiter ad Cyrillum ab Episcopis, qui cum Celestino tunc erant. Id vero quid est aliud,

quam datas esse synodicas literas: quandoquidem communes cum summo Pontifice literae, non nisi ab Episcopis legitime congregatis, mitti solitae sint.

Tempus synodi exinde constat, quod acceptis Roma literis Cyrillus Nestorio scripserit autumni tempore, ut sequenti capite planum fiet. Oportet igitur, Romae synodum contractam esse, aut in eunte aestate, aut citius.

Non fuit ordinaria, cuiusmodi cogebatur ante quadragesimam & autumni tempore; neque tamen extraordinaria, id est, quae per tractatam vocatur: alioquin incognita non lateret, sed ex quibus aliqua ex Episcopis, qui tunc forte aderant Romae, vrbicoque clero: quales saepe habebantur, quoties negotium alicuius momenti occurreret.

In ea lectae sunt improbareque chartae illae Nestorii, quae Constantinopoli Romam allatae, occasionem synodo dederant. Continebant vero tres priores Nestorii sermones, ex quibus orti fuerant tanti motus in vrbe regia, quantos Socrates Cyrillulque describunt.

Quo tempore congregata.

Qualis fuerit;

Occasio synodi chartae Nestorii Romam missae, Lib. 7. Ep. ad Celestinum scriptarum.

A quo missa. Incertum quis chartas miserit ad sedem apostolicam: ipsi forte, potissimum, aut sedis apostolicae, aut Alexandrinae Ecclesiae, vel alius aliquis studio fidei succensus. Quid si Marius ipse Mercator Constantinopoli certe tunc temporis versabatur; tunc negotium Nestorio, Pelagianorum fautori, qua ratione posset, exhibebat; tunc Nestorii sermones amabat Latinos facere, ut suae gentis hominibus heretici impietas innotesceret.

Missa sunt chartulae in Latinum sermonem versatae, alioqui non statim de ipsis iudicatum esset, ut postea non est, de aliis aliis per Antiochum virum illustrem, Nestorii amicum; propterea quod, ut caularum Celestinus, ex peccatum fuit, donec sermo in Latinum vertetur.

Ut res se habeat, certe potest non immerito dici haec prima Ecclesiae de Nestorio victoria; si quidem in ista synodo primum damnatus est, non quidem nominatim, quoniam certum non erat, aut saltem non perinde ac legitimi iudicii forma postulat, quem auctorem chartae haberent; sed generatim in suis dogmatibus, quae ut offensionem pepererant, eamque vehementem, ita vniuersi Patrum consensu damnata sunt.

Scriptum inde est Cyrillo Alexandrinae Ecclesiae Episcopo; sed non eo tantum sine, ut de auctore chartarum certi aliquid doceret; qui enim lateat auctor in tantis Ecclesiae motibus? Neque etiam, quod suspiciosus aliquis cogitaret, ut sciretur, an non ipse quoque Nestorio consentiret; si quidem integer fama, omnique erroris purus habebatur. Sed ut prima post Romanam sedis antistes iam inde excitaretur ad suas tempore partes agendas, quamquam ad tuendam fidem per se satis vigilanter, imo ad invidiam nimis diligentiae, incumberebat.

Perierunt synodice litterae, sive quae a Celestino, sive quae ab Episcopis, Cyrillo scriptae, si tamen geminae fuerint, & non potius una, pro more sedis apostolicae, & majorum forte sedium, quarum praesules ut plurimum suum nomen inscribent synodicis quoties ex provinciali concilio darent: ex provinciali dico, secus enim accidebat, sive cum ex vniuersali totius suae diocesis scribebant, sive quo-

ties plures aderant: majorum Ecclesiarum antestites.

Hic curiosus aliquis interrogaverit, cur Alexandrino potius Cyrillo, qui procul Constantinopoli aberat, quam Antiocheno Joanni, qui vicinior litterae sine Roma missae, Facilis arque expedita responsio est. Primo, suspectus videtur Joannes, ut qui ejusdem cum Nestorio, & Ecclesiae Antiochenae presbyter, & magistri Theodori discipulus fuisset. Deinde Joannis industria, navitasque in rebus agendis perfecta non erat, quippe qui alterum vix annum in episcopatu ageret. Postea sedes Antiochena tertia tantum erat post Romanam: Constantiopolitanae iam inde a pluribus annis concesserat: quod tamen Romani Pontificis approbare recularunt. Major autem sedes a minore iudicari non solet. At contra Cyrillus, sive suo privato, sive publico suae sedis studio, Nestorio favore credi non potuit, & ipsius solertiam animumque strenuum tot septemdecim episcopatus anni, iique difficiles ac negotiosi, probaverant.

Ut haec duae causae minus valeret, certe Alexandrinae sedis, ut res ipsa erat majorum sedium prima post Romanam, & velut prima a Romanis Pontificibus, Constantinopolitano concilio hac in parte adversantibus, habebatur, ita veteri more de tribus aliis iudicandi ius erat; eoque iure vtebatur, quoties sedis apostolicae non placeret iudicium sibi retinere. Unde factum, ut si quando causa huiusmodi esset exorta, Alexandrinus Episcopus a Romano partes suas agere iuberetur, geminaque potestate instructus, quippe ex Ecclesiae instituto primus sub summo Pontifice iudex, negotium perficeret.

Atque haec ratio explicandae potestatis, qua polerent Alexandrini Praesules, eo probabilior videtur, quod pugnantibus super ea re auctorum sententias in concordiam revocat: servat enim iura utriusque sedis, apostolicae & Alexandrinae; nec confugit ad Cyrilli admirabilem quandam delegationem, cuius signum exierit Phrygius seu pallium, mitraque ex urbe missa, quae vix Nicephorus Theodorisque Balsamon viris non incredibiliter credulis persuaserint.

II. SYNODUS, QUAE PRIMA ALEXANDRINA, SUB SANCTO CYRILLO PRAESULE, eodem anno, iisdemque cons. autumnii tempore.

Occasio synodi.

LITERAE summi Pontificis, & si quae aliae a synodo Romanae datae, Alexandriam venerunt, ineunte autumno. His acceptis Cyrillus primam epistolam misit Nestorio per Lamponem presbyterum & monachum, qui cum a Nestorio responsum retulisset, eius brevitatem supplevit alia mox confecta epistola, ingentes, ut loquitur Nicephorus, heresis eructans flammis. Cyrillus epistolam dedit antirheticam mense Mechir, secundum Aegyptios, id est, ipso sine Januarii, vel Februarii initio.

Quae fuisse ambas ego Cyrilli epistolas, sive quam Lamponi ferendam dedit, sive qua Nestorio respondit, opi-

nor scriptas ex synodo, non illa quidem vniuersali, id est, totius diocesis Aegypti, sed particulari Alexandrina, seu prima solius provinciae; non tamen utramque datam ex eadem, sed ex sua singulas reor. Quare video mihi duas, ante vniuersalem Aegyptiacam, provinciales synodos advertisse, quam sive conjecturam, sive sententiam argumentis non improbabilibus confirmo.

Quo tempore vitasque literas scripsit Cyrillus, (scriptis vero primas autumno, alteras ante quadragesimam) eodem habebat synodum ordinariam, id est, quam Nicenus canon quotannis habendam praecipit: neque enim, ut erat disciplinae ecclesiasticae in paucis observans, neglexisse cre-

Quo tempore primam Nestorio Cyrillus epistolam scripsit, habebat synodum ordinariam.

Quæ res in
ejusmodi sy-
nodo gerere-
ntur.

Magni mo-
menti causa
tunc ageba-
tur.

Non gerenda
privatis liti-
tis.

Literæ Cyrilli
scriptæ dican-
tur ab ipsa Ec-
clesia Alexan-
drina.

Hoc est, anti-
quo more lo-
quendi, ex sy-
nodo.

Habuerunt
vim primæ &
secundæ moni-
tionis legiti-
mæ.

Epist. ad Ne-
storium.

dendus est præceptum, quod ubique torarum
religiose nemo non servaret.

In hujusmodi synodis non tantum judicia de
personis agebantur, aut statuebatur de disciplina,
quod e re foret Ecclesie; sed de negotiis etiam
majoris momenti, si quando occurrerent, consi-
lium antistes cum fratribus habebat, siquidem illa
potius ad sedem ipsam, quam ad personam anti-
stites spectabant: censebantur enim majores cau-
sæ, quas olim, non tam Episcopus per se, quam
sedes ipsa, id est, Episcopus cum suo concilio di-
judicabat.

Erat porro negotium maximi momenti, cogno-
scere causam antistitis vrbis regie, qui turbas orbe-
fere toto moveret, quem viri fide digni Constanti-
nopolim venientes erroris accusarent, in quem
summus Pontifex velut in hominem hæresis sus-
picionem laborantem inquiri mandaret, qui suis
se ipse scriptis ubique sparsis argueret, qui a Cy-
rillo canonice monendus esset, & vocandus ad can-
tendam palinodiam.

Quare non video, qua ratione stare possit, quod
atque eruditissimus Petavius, privatis primùm li-
teris duabus, tum synodica vna conventum fuisse
Nestorium a Cyrillo; qui enim finat ratio juris, vt
privatè dicantur literæ, quæ ab Ecclesia ipsa Alex-
andrina missæ dicantur, quæ primæ secundæque
monitionis canonice locum obtinebant, quarum
secunda in œcumenico concilio Calchedonensi
expresso nomine appellata est synodica. At qui epi-
stolas de quibus agitur, ejusmodi esse aperitis
testimonis constat.

Nam de vtraque Cyrillus. *non solum in
sua synodo, sed etiam in synodo
Constantinopolitana, quæ antea
in Alexandria celebrata fuit,
et in synodo Nicæna, quæ
in Bithynia celebrata fuit,
et in synodo Ephesina, quæ
in Asia celebrata fuit,
et in synodo Chalcedonensi,
quæ in Bithynia celebrata fuit.*
&c. Epistolis autem ab ALEXANDRINA tunc reli-
gionis directis ECCLESIA, consensum præbuit, tam
ea, quæ apud vrbem Romanam convenit sancta
synodus, quæ etiam nos omnes, velut irepre-
hensibiliter conscripsit.

Cum ergo nihil aliud sit, more antiquo ecclesi-
astico loquendi, mitti tantis de causis ab Ecclesia
Alexandrina epistolas, quam mitti ab Alexan-
drina synodo; ambæ profecto Cyrilli ad Nesto-
rium epistolæ a synodo scriptæ dici debent.

Sed & ipsas habuisse rationem primæ secundæ-
que monitionis, aperte docet Celestinus pontifex
ad Nestorium scribens: Itaque quamvis etiam
frater Cyrillus secundis te epistolis suis asserat esse
conventum, intelligas volo, post primam & secun-
dam illius, & hanc correctionem nostram, quam
constat esse jam tertiam, ab universitate collegii
& conventu ebristianorum, te profusus esse sejun-
ctum, nisi mox, qua male dicta sunt, corrigantur,
&c.

Idiplum docet etiam Cyrillus in literis ad eum-
dem Nestorium. Ecce itaque te simul, cum sancta
synodo, quæ apud amplam vrbem Romanam congrega-
ta est, presidente sanctissimo & venerandissimo
fratre & consecratore nostro Celestino episcopo, his
scriptis jam tertio convenimus, consilium dantes
vt a prævis abstineas distorsisque dogmatibus, quæ
& sentire cognoscere, & docere, recipias vero fidem
rectam Ecclesie per beatissimos Apostolos & Evan-
gelistas ab initio traditam, qui & oculis inspe-
xerunt, & ministri Verbi fuisse monstrantur. Quod si
hoc religio tua facere distuleris, iuxta dilationem
literis præsumptam sanctissimi & venerandissimi
consecratoreis nostri Romani præfulis Ecclesie Ce-
lestini, scias te nullam sortem habere nobiscum
nec locum aut colloquium, cum Dei sacerdotibus

& Episcopis, obinere.
In eandem sententiam Cyrillus ad monachos
Constantinopolitanos, ait Nestorium a se ternis
jan literis commonefieri.

Cum igitur ipsa quoque prima Cyrilli ad Nesto-
rium epistola sit synodica, vt manifestè confestim,
necesse est fateri habitam esse Alexandria synodum
anno 429. autumnii tempore, quo nimirum tem-
pore missa est epistola, eamque synodum fuisse
provincialem, atque ordinariam.

Hujus nihil superest, præter literas ad Nesto-
rium, & ad monachos Egypti, atque homiliam pas-
chalem xvii: qua indicebatur paschalis dies in
annum consequentem 430. Homilia porro eju-
dem est argumenti cum epistola ad monachos: nam
in vtraque egregie refutantur omnia Nestorii
dogmata, prioribus tribus sermonibus compre-
hensa.

Homiliam vero cum epistola dogmatica ad mo-
nachos, ad synodum pertinere certum reor. Nullus
enim dubito, quin homilia paschales, vt erant
maximi momenti, prælegerentur in synodo; & ca-
quidem autumnali, siquidem mitti solebant au-
tumnii tempore ex Alexandria civitate, quo per-
venirent mature ad alias Ecclesias, in quibus indi-
ceretur pascha die *dominica*. Neque etiam ambigo,
quin epistola ad monachos ex eadem synodo
scripta sit; nam Constantinopolim magis quam
ad monasteria destinabatur: sed interfuit inscrip-
tionem supponi, vt ne bellum prius gereretur,
quam legitime indictum esset.

In homilia porro, defendendo pariter atque ag-
grediendo, pugnatur: nam ea defenduntur, quæ
Nestorius impugnaverat, vt duæ Verbi natiuitates, *serm. 111.*
divinitas Emanuels, *serm. 11.* vnitates
Christi, eodem *serm. 80.* *serm. 1.* impu-
gnantur vicissim, quæ Nestorius defendebat,
veluti Christus *serm. 11.* coadoratio Chri-
sti, *serm. 1. & 11.* &c. Explicantur etiam Scripturæ
loca, quibus Nestorius abutebatur, vt *serm. 11.*
& *serm. 1.* misit Deus filium suum, &c.
serm. 111. Repelluntur tandem, quæ idem hæ-
reticus catholicis obijcerat, vt *serm. 1.* &c.

Quod si curiose culpiam hac in parte versari
fuerit otium, homiliam præfatam cum epistola ad
monachos Egypti, tum ambas cum prioribus
tribus Nestorii sermonibus componat, non sine
aliqua animi voluptate animadverteret. Primum,
quo statu fuerit Nestoriana res tunc temporis.
Deinde, quam prudenter Cyrillus cum Nestorio
ceperit sub aliena persona confingere. Tertio, quo-
modo tamen non ita potuerit Cyrillus dissimulan-
ter tem agere, quia Nestorius se peti senserat, ideo-
que, vt par pari referret, Photii cuiusdam emen-
tito nomine, epistolam refellere conatus sit. De-
nique, quam callide Cyrillus in fine paschalis
homiliae exhortationem hanc habuerit: *Igitur
quoniam pretio empti sumus, nec sumus nostri,
serviamus emptori pro iuribus, & carnis quidem
rebelles motus edomemus, longe nefaria scelerata
amovemus, omnique moderatione consueti bo-
num certamen certemus, cursum consummemus,
fidem servemus, egentium miserias sublevemus,
solemur orphanos, viduis patrocinemur, remedia
comparemus agrotis, invisimus victos, benignos
ac mutua caritatis reinvicem nos præbiamus.*
Videtur enim canere quasi classicum, quo incende-
rentur fideles, ad pugnandum pro Christo in ho-
minem, cui præter *depravatio*, depravatio bono-
rum Ecclesie, atque adeo patrimonii pauperum
rapina obijceretur.

1. part. conc.
Ephes. cap. 18;

Prime datæ
sunt ex syno-
do provinciali
celebrata au-
tumnii tempore.

Duo ipsius su-
per sunt præ-
ter epistolam
ad Nestorium.

De homilia
paschali xvii.
& epistola ad
monachos.

Quid in ho-
milia præste-
tur.

Quid ex col-
latione homi-
lie cum epi-
stola ad mo-
nachos intel-
ligi possit.

III. SYNODUS, QUÆ SECUNDA ALEXANDRINA, SUB CYRILLO EPISCOPO,

Theodosio XIII. & Valentiniano III. AA. CC. anno CCCCXXX, ante quadragesimam.

Hujus synodi meminit concilium Calchedonense.

Ujus synodi meminit Calchedonense concilium, cum secundam Cyrilli ad Nestorium epistolam expressis verbis synodicam nominat. Nominat vero in definitione fidei: Propter illas autem qui dispensationis mysterium corrumpere canantur, & puram hominem esse genitum ex sancta Virgine Maria, impudenter delirant. EPISTOLAS SYNODICAS beatissimi Cyrilli Alexandrini Ecclesie presulis, ad Nestorium, & ad Orientales, &c. De iis namque epistolis sermo est, quæ in actione secunda lectæ fuerant, ut cuilibet intuenti perspicuum est. Lectæ vero fuerant duæ tantum, secunda nempe ad Nestorium, cujus initium: Obloquuntur quidam, &c. & celeberrima illa pacificatoria: Latentur cali, & exaltet terra, &c.

AA. c. in de. fin. hdei.

Meminit & Cyrillus.

Epist. ad Nestorium.

Meminit quoque Nicephorus Callistus.

Lih. 14. cap. 33.

Observatio ad verba Nicephori.

fali, postreditum Possidonii collecta; necesse est synodum, cujus meminit Nicephorus, cuiusque decreta per Possidonium ad sedem apostolicam delata sunt, differre ab Ægyptia, seu universalis, ex qua missa est, cum literis pontificis, & anathematismis Cyrilli, ad Nestorium legato quatuor Episcoporum. Atque hæc causa est, cur eam ipsam synodum Nicephorus provincialem vocet, ut ab Ægyptia, quæ universalis, distinguat.

Observare iterum oportet, ex Nicephori testimonio duas oriri questiones admodum obscuras, & propter quas crediderit forte aliquis, narrationi toti derogandam esse fidem. Quæritur enim, quæ sit una illa & altera epistola, in quibus disertis verbis eos, qui non aperte Christum Deum profiterentur, sed blasphemis verbis hominem esse, atque organum, seu instrumentum divinitatis esse dicent, anathema esse proclamavit. Quæritur item, quæ quatuor illæ epistolæ cum Nestorii literis acceptæ.

Ex quibus duæ questiones nec oriantur.

Obscuras dixi questiones: nam epistola, in qua dicitur, apertis verbis contineri anathema in eum, qui Christum profiteretur esse hominem esse, & divinitatis instrumentum, neque prima est, neque secunda Cyrilli ad Nestorium, in neutra enim tale quiddam legitur.

Questionum obscuritas.

Deinde, cum in prima Nestorii epistola ad Cyrillum, nulla pars dogmatis, ne verbo quidem, attingatur, cum que secunda, quæ nunc habetur, plena sit quidem blasphemis, sed scripta sit quoque post synodum Alexandrinam, quam Nicephorus memorat: quæ tandem sunt Nestorii literæ eructantes hæresim, necnon exhibita synodo, ex qua scripta est secunda Cyrilli ad Nestorium monitoria, cum ad secundam istam Cyrilli respondisse Nestorius literis hæresim eructantibus videatur? Ut hæc lucem accipiant, paraphrasi quadam exponendum videtur totum Nicephori testimonium.

Cyrillus ubi Nestorii blasphemias audivit, referentibus viris fide dignis Constantinopoli Alexandriam appulsi, & apocryphis monumentis: unam ad eum dedit epistolam, & alteram, in speciem quidem, ad monachos Ægypti, reipsa vero ad Constantinopolitanos, ipsamque adeo sub aliena persona Nestorium, in quibus disertis verbis eos, qui non aperte Christum Deum profiterentur, sed blasphemis verbis hominem esse, atque organum seu instrumentum divinitatis esse dicent, anathema esse proclamavit. Cui Nestorius, cum breviter per Lamponem primum respondisset, literis, quæ continebant capita blasphemiarum, quibus postmodum Cyrillus secundis literis contradixit, rursus obiit, & conviciis & blasphemis rem agens. Eis vero Nestorii literis, ingentes hæresis fluctus eructantibus, acceptis, cum quatuor quibusdam aliis, cleri Constantinopolitanæ, monachorumque urbis agentium in rebus Alexandrinæ Eccle-

Paraphrasi historica verborum Nicephori. Prima epistola.

Epist. ad monachos.

sta, & Buphe diaconi sui, provincialem, non universalem totius Aegypti, Alexandriae synodum congregavit, atque ei virtusque vitro citroque datas epistolas exhibuit. Primam suam & duas Nestorii, quarum exempla & synodi ipsius decreta, ad veteris Romae episcopum Celestinum misit, per Possidonium Alexandriae Ecclesiae diaconum. Decretorum nomine intellige epistolam, quam secundam ex synodo Cyrillus Nestorio dedit, destinavitque Constantinopolim, cum responsis ad aliam aliorum literas. Ad Nestorium insuper, post reditum Possidonii ex urbe Roma, ex universali totius Aegypti concilio. Tertiam misit epistolam, cum literis Celestini summi Pontificis, per quatuor Episcopos legatos, cui multum celebrata illa duodecim capitula, vna cum anathematismis adiunxit.

Meminit hujus etiam synodi Vigilium. Mentio quoque istius synodi est apud Vigilium libro v. contra Eutychem: cum enim afferret Cy-

tilli locum, qui in secunda ad Nestorium epistola num. 8. & seqq. continetur, scribit in haec verba, quibus nihil apertius dici potuit ad rem nostram, hoc & beatus Cyrillus in epistola totius synodi ad Nestorium: neque enim audiendos putavit viros alioqui doctissimos, qui synodum istam, de qua loquitur Vigilus, Ephesinam interpretantur, propterea quod ipsius actis isthaec epistola inserta est. Quis enim ex eo concludere merito queat, ipsam esse synodi totius ad Nestorium? alioquin & epistola Celestini ad Nestorium, pariter actis Ephesinis inserta, dicitur totius synodi ad Nestorium.

Ad summam, habita est ista synodus Alexandriae ann. 430. ante quadragesimam, mense Mechir: fuit provincialis: praesuit Cyrillus: & inde literae ad Nestorium datae, quae ab agentibus in rebus Ecclesiae Alexandriae reddita Nestorio videntur.

Tom. 4. Biblioth. PP.

IV. SYNODUS, QUAE SECUNDA ROMANA, SUB CELESTINO SUMMO PONTIFICE, iisdem consulibus, eodemque anno, ac praecedens, mense Augusto.

Occasio synodi.

CELESTINUS Pontifex, post acceptas a Cyrillo literas de rebus Nestorii, quas Possidonius diaconus, vna cum exemplis mutuarum Cyrilli & Nestorii epistolarum, decretisque synodi, atque etiam excerptis sententiae ex Nestorii operibus, detulit, synodum Romae coegit plurimorum Episcoporum, ex qua ad Nestorium misit denuntiatorias damnationis literas, quarum initium est: *Aliquantis diebus vite nostrae, &c.*

art. conc. Eph. cap. 18. Cujus meminit Cyrillus. Ibid. cap. 21.

Hujus synodi mentionem fecit Cyrillus, cum scriberet Joanni Antiocheno: Porro autem lectis in concilio expositionibus illius, epistolisque, & iis praecipue, in quibus quod apertam ipsius subscriptionem pra se ferrent, nullus tergiversandi loco reliquus erat, sancta Romana synodus disertam statim in illum sententiam tulit: qua de re & ad tuam quoque pietatem perscripsit. Horum proinde decreto modis omnibus parandum est illis, qui a totius Occidentis communione excidere noluerint: scripserunt namque exposta sententia exempla, cum ad Rufinum piissimum Thessalonicae Episcopum, tum ad alios quoque nomillos religiosissimos Macedoniae Episcopos, qui ab illius sententia nunquam decedere solum. Scripserunt nihil scius & ad Juvenalem quoque piissimum Hierosolymorum episcopum: Jam tua pietatis fuerit, quid in rem futurum sit, diligenter expendere: nos enim sequemur, quae illi indicaverunt.

Ibid. cap. 26.

Facit item mentionem tertius in literis ad Nestorium: Ecce itaque te simul, cum sancta synodo, qua apud amplam urbem Romam congregata est, praesidente sanctissimo & venerandissimo fratre, & confacerdote nostro, Celestino episcopo, his scriptis jam tertio convenimus, consilium dantes, ut a pravitate abstinere distorquasque dogmatibus, qua & sentire cognoveris & docere; recipias vero fidem

veritatem, Ecclesiae per beatissimos Apostolos & Evangelistas ab initio traditam, qui & oculis inspexerunt, & ministri Verbi fuisse monstrantur. Quod si hoc religio tua facere distulerit, iuxta dilationem literis praesentiam sanctissimi & venerandissimi confacerdotii nostri Romanae praesulis Ecclesiae Celestini, scias te nullam sortem habere nobiscum, nec locum aut colloquium cum Dei sacerdotibus & Episcopis obtinere.

Quin & ipse Nestorius Celestino scribens, meminit hujusce concilii, quod Episcoporum Occidentis vocat. Noli igitur, inquit, a veritate deficiens eam proderere, siquidem epistola misse Episcopis a concilio Occidentis, & ab Alexandrino, multis rescriptis manifestam nobis nostram fecere sententiam; prudentibus scilicet ejusdem orthodoxae professionis, &c.

Atque ipse Nestorius.

Arnobius junior, in conspectu cum Serapione, non tantum meminit; sed refert etiam partem orationis a Celestino praesidente habitae. Sic enim scribit: Arnobius dixit: Apostolica recordationis vir sanctus Cyrillus Ecclesiae Alexandriae episcopus, cum cognovisset Nestorianum dogma contrarium fidei pallulare, scripsit per totam Aegyptum, & ad sanctum Celestinum apostolica recordationis antistitem misit, dicens, ad laudem suam pertinere, si ab eo, qui pontificatus arcem tenebat, fuisset aliquid emendatum. Sanctus Celestinus ita respondit: ejus exitum, ut in Nestorium damnationis distulisset sententiam; laudem vero Cyrilli & in conspectu Dei, & omnium proluxisset, afferens sensum ejus praeclearorum nostrae provinciae episcopatum praedicatione roborari, & Damasi, Ambrosii, Hilarii hunc fuisse sensum evidenter exposuit. At enim in ipso concilio: Recordor beatae memoriae Ambrosium in die natalis Domini nostri JESU CHRISTI omnem fecisse populatum vna voce Deo canere: Veni, redemptor gentium, ostende partum Virginis,

Et Arnobius junior. Tom. 11. Biblioth. Patrum.

Pars orationis habitae in concilio a Celestino praeside.

miretur omne seculum, talis decet partus Deum. Nunquid talis partus decet hominem? Et adiecit: Ergo sensus fratris nostri Cyrilli, in hoc quod dicit *Oravit Mariam, valde concordat, Talis decet partus Deum.* Deum partu suo Virgo effudit, ipso potente, qui omnipotentia plenus est. Hilarius quoque vir acris ingenii, scribens in Constantium Imperatorem de Incarnatione Domini, sic ait: Filius Dei factus est homo; & prepotens repetit: Deus filius hominis factus est; sed homo non est factus Deus, nec filius hominis factus est Filius Dei: superavit enim magnitudo Domini parvitatem servilis formæ, ita ut ipsa forma servilis, quam assumpsit, cessaret esse servilis, per eum Dominum, qui eam assumpsit. Si enim qui natura non filii Dei, per ipsum efficiuntur filii Dei: quanto magis ipse, qui natura Filius Dei est, hunc cum quo voluntate sua alvo virginali conceptus & natus est, ita sublimavit in Deum, *ut in nomine ejus omne genu flectatur caelestium, terrestrium & infernorum?* Item præcessor meus Damascus scribens ad Paulinum Antiochenæ Ecclesiæ episcopum, inter cetera ait: Anathematizamus eos, qui duos filios Dei asserunt. Alterum, qui ex Patre est genitus; & alterum, qui ex assumptione carnis natus est ex Virgine. Item ipse apostolicæ memoriæ vir Damascus in altera epistola ad Paulinum: Anathematizamus eos, qui duos in Salvatore filios constituent: unum ante incarnationem; & alium post assumptam carnem ex Virgine, & non eandem Dei Filium, & antea & postea, ipsum esse Christum, necdum Dei Filium, qui natus est ex Virgine, constituentur.

Philip. 2. v. 10.

Illustratus Gennadius. Lib. de script. eccles. cap. 54.

Historia hujus concilii. Locus & tempus. Episcopi vnde.

Quo numero.

Causa controværsionis. Lecta in ca pturina.

Causa fidelæ agitata.

Inde lucem accipient Gennadii verba de Celestino scribens: Celestinus verbis Roma Episcopus decreta synodi adversum supradictum Nestorem distulit; habitum volumen describens ad Orientis & Occidentis Ecclesias dedit, confirmans duobus in Christo manentibus perfecte naturis, *viam Filii Dei credendam esse personam: hinc enim sententia supradictus Nestor ostensus est esse contrarius.*

Ex his autem omnibus texti potest vicumque concilii, quo de agimus, historia. Coactum est Romæ, a Cælestino papa, initio mensis Augusti, Theodosio XIII. & Valentiniano III. AA. CC. Convenerunt Episcopi, tum qui commode post adventum Possidonii Alexandrinæ Ecclesiæ diaconi, evocari poterunt ex Italia civitatibus; tum qui forte ex locis remotioribus venerant, ut mos erat ad natalitia Apostolorum; aut alia de causa in vrbe versabantur. Convenisse plures oportuit, cum a Patribus Ephesinis Nestorioque & alibi passim dicatur Occidentis synodus. Creditibile est Possidonium Cyrilli apocrisiarium interfuisse, quemadmodum Bessula Carthaginensis Ecclesiæ diaconus a Capreolo antistite missus cum literis, Ephesino adfuit: vna convocationis causa fuit Ecclesiæ a Nestorio vexatæ pax. Lectæ sunt igitur ipsius exegeset per Antiochum virum illustrem allatæ, lectæ & epistolæ duæ pro Pelagianis a Nestorio ad sedem apostolicam missæ, quarum primam Valerius cubicularius Celestino reddiderat, secundam Antiochus. Quinetiam litteræ mutæ Cyrilli & Nestorii recitatæ sunt; imo & excerptæ quadam sententiæ, sive ex operibus Nestorii, pugnantæ fidei, sive ex Patrum libris, Nestorio contrariæ: recognitum forte ipsum quoque Cassiani opus de Incarnatione, in quo septem libris hæresis Nestorii refutata erat, impulsu Leonis archidiaconi.

Plures confessus tantum negotium tenuit, dum res pro dignitate, causaque fidei diligenter agi-

tur. Orationem fecit summus Pontifex ad Patres Oravit summus Pontifex synodi, qua consentire Cyrillum cum Ambrosio Hilarioque & Damaso ostenderet, simulque præjudicatam esse hanc causam a tantis doctoribus, in gratiam Cyrilli, cuius fides approbata est; & fides Cyrilli contra Nestorium, cujus errori dictum anathema. Ea quoque dicta est in auctorem erroris sententia, ut nisi intra decimum diem a denunciatione palinodiam caneret, non sua tantum sede, sed etiam communionem fidelium careret.

Ea vero fuit forma sententiæ: *Aperite cognoscite hanc nostram esse sententiam, ut nisi de Christo Deo nostro ea prædices, qua & Romana & Alexandrina & omnis catholica sentit Ecclesia, sicut etiam Constantinopolitana Ecclesia ad te usque optime tenuit, juxta expositam in synodo Nicæna fidem; ac nisi hanc perfidam novitatem, qua hoc quod venerabilis scriptura conjungit, niteris separare, intra decimum diem a primo innotesceris tibi hujus conventionis die numerandam depoesuris, atque aperta & scripta confessione damnaveris: noveris te ab universali Ecclesiæ catholica communione dejectum, & ad omnia quæcumque sacerdotalis auctoritatis sunt, minime idoneum.*

Factum postea decretum de restituendis in communionem iis omnibus, qui ex Ecclesia propter fidem a Nestorio, sive Episcopi, sive clerici, sive quicumque alii ejeti fuerant; imo declaratum, eos nunquam a communione sedis apostolicæ sejanctos esse, idque significatum, tum Nestorio, cuius iniqua sententia rescindebatur; tum Constantinopolitano clero, ut cum ipsis communicaret liberius. Ne tamen ad tempus ejus videatur va-

lere sententia, qui in se jam divinam sententiam provocarat, aperte sedis nostre sanctæ auctoritatem nullum sive Episcopum, sive clericum, seu professione aliqua christianum, qui a Nestorio vel ejus similibus, ex quo talia prædicare cœperunt, vel loco suo vel communione dejecti sunt, vel dejectum, vel excommunicatum videri: sed hi omnes in nostra communione & fuerunt, & hac usque perdurant, quia neminem deicere vel remove poteras, qui prædicans talia titubabat.

Atque ut statuta concilii suum fortiterent effectum, summus Pontifex suas vices demandavit Cyrillo ad sententiam executioni mandandam, providendumque apostolica auctoritate Ecclesiæ Constantinopolitanæ; non item, quod nonnullis visum, ad cogendum concilium œcumenicum. Sunt enim hæc delegationis verba: *Quamobrem nostra sedis auctoritate adfusa, nostraque vice loco cum potestate usus ejusmodi non absque exigua severitate sententiam exegeris, nempe ut nisi decem dierum intervallo, ab hujus nostre admonitionis die numerandorum, nefariam doctrinam suam conceptis verbis anathematizet, eamque de Christi Dei nostri generatione fidem in posterum confessurum se spondeat, quam & Romana & tuæ sanctitatis Ecclesia, & universa denique religio christiana predicat, illico sanctitas tua illi Ecclesiæ prospiciat. In vero modis omnibus se a nostra corpore segregatum esse intelligat: ut qui omnem medentium curam aspernatus, necnon instar pestiferi morbi per universum Ecclesiæ corpus insanamodo grassatus, jam seipsum quam ceteros omnes sibi commissos in extremum exitium precipitare studuerit.*

Ex synodo scriptæ sunt tres aliæ epistolæ, vna ad Nestorium, qua vocaretur ad penitentiam, alii synodice.

ad Nestorium, qua vocaretur ad penitentiam, alii synodice intentatis minis, si obfirmaret animum. Altera ad clerum Constantinopolitanum, ut de re tota, fideque majorum retinenda, moneretur. Tertia ad

Recepti in communionem, quos Nestorius abstinuerat.

Forma decreti de receptione, &c.

Vices summi Pontificis demandatæ, mandata Cyrillo.

Forma delegationis.

Scriptæ tres alii synodice.

ad Joannem Antiochenum, & a pari ad Juvenalem Hierosolymitanum, Rufum Thessalonicensem, & Flavianum Philippopolitanum, vt in defensione fidei constanter cum sede apostolica adlaborarent. Etsi vero nomen summi Pontificis omnes praeferunt; si tamen Cyrillo credimus, tres posteriores ad synodum pertinent, prima, quae ad Cyrillum est, ad Celestinum synodi praesidem: illae enim hortationem continent, & sententiae significationem, quae partes synodis ista potestatis traditionem, quod jus apostolicum.

postremae, quae etsi a synodo sunt, Celestini tamen nomina scribuntur. Similiter quod ait volumen habitum ab eodem Pontifice descriptum, Orientisque & Occidentis Ecclesis datum, eadem epistolas intelligit, ad Joannem & Juvenalem Cyrillumque Orientis, ad Rufum & Flavianum Occidentis episcopos missas. Denique definitio fidei, qua duabus in Christo manentibus naturis, vna filii Dei credenda sit persona, forte aliud nihil fuit, praeter damnationem Nestorii contrarium sententis. Unde Gennadius subiunxit: Huic sententia supradictus Nestor ostensus est esse contrarium.

Illustratus Gennadius loco mox citato.

Gennadius dicit fidem facit, & simul lucem dat & accipit: quae enim decreta synodi a Celestino dictata scribit, illae ipse sunt epistolae tres

V. SYNODUS, QUAE PRIMA CONSTANTINOPOLITANA, A NESTORIO COACTA,

iusdem consulibus, eodemque anno, autumni tempore.

Obscurior synodus videtur innoteſcit.

PEROSCURA est huiusce synodi memoria: neque enim innotescit aliunde, quam ex literis Nestorii ad Cyrillum, quae vulgo secundae appellantur, etsi revera sint tertiae. Bene autem facis eorum, qui de nobis offenduntur, curam gerere, & de his sollicitudinem habere, quae apud nos sunt. Unanimi tui gratiam habeo; sciro autem, seductum esse te ab his, qui a sancto concilio depositi sunt, propter quod morbo Manicheorum estis repleti: aut quod potissimum est, a clericis magis affectionis tuae.

De concilio Nestorii plura diximus in notis ad ipsas Nestorii literas, quae vt describere superius dictum est, ita relegisse proderit: continent enim non pauca ad historiam synodorum pertinentia, atque rei admodum obscurae, de anathemate in gratiam Pelagianorum dicto, lucem afferunt.

Ex hoc vero datam Nestorii ad Cyrillum epistolam, nemo inficiatus fuerit, qui & allata epistolae verba perpenderit, & meminere moris antiqui, de non scribendis dogmaticis epistolis, nisi in synodo.

VI. SYNODUS,

QUAE PRIMA UNIVERSALIS TOTIUS AEGYPTI,

iusdem consulibus, eodemque anno, sub initium mensis Athir secundum Aegyptios.

Qua octavo collecta synodus.

ALIAS per Possidonium ex Occidente literis, ipsum Cyrillus continuo in Orientem misit, qui deferret synodicas Celestini ad Juvenalem Hierosolymitanum & Joannem Antiochenum: interim coegit synodum, quae a nonnullis Alexandrina dicitur ab vrbe, in qua conventum est; ab aliis, & quidem rectius, Aegyptiaca, quia totius diocesis Aegypti Episcopi vocati sunt: quanquam vix credibile sit, vocatos fuisse ex Aegypto inferiori, vt postea dicemus.

Habita est autem sub finem Octobris, quo tempore incipit mensis Athir, aut etiam initio Novembris: siquidem synodica inde ad Nestorium missa die tertia Novembris consignatur, quae fuit feria secunda, atque adeo initium synodi, cum vix vlla synodus olim incepta reperitur, nisi feria secunda. Neque vero potuit haberi tardius, siquidem ex ea missi quatuor Episcopi, & Constantinopoli extiterint, & Nestorio synodicam reddiderint, die 7. Decembris, quae fuit Dominica. Non potuit etiam citius, quandoquidem Possidonius Roma non discessit, ante diem vndecimam Augusti, qua consignatur omnes Celestini literae ab eo allatae, opusque fuit duobus saltem mensibus, vt & Possidonius Alexandriam Roma veniret, & Episcopi per tractoriam vocati ex universa diocesi, Alexandriam convenirent.

Quando habitata.

Convocationis causa aperta est, acceptae scilicet

Propter quod negotium.

Vu

IS

omnifex ad Patrem... cum Ambrosio... simulque presertim doctoribus, approbata est; & de huiusmodi anathemate, a denuntiatione... mium sede, sed...

Aperte cognoscitur... nisi de Christi... Romana & Alexandriae Ecclesia, sicut ad te usque... synodo Nicenae... ratem, qua hoc... miseris legimus... undam de possessione damnata... vel se catholica... quacumque... idendum.

uendis in com... ecclesia proprie... ive clerici, live... eclaratum, eos... stolicæ sejin... Nestorio, cum... tum Const... omunicaret... videatur... sententiam de... i auctoritas... seu professio... Nestorio vel eius... sperant, vel... vel dejectionem, omnes in ne... usque perdu... vere poterat.

aritentur ef... demandavit... vandandam, mandata... are Ecclesie... id nonnullis... umenticum. Quamobrem... que vice & gratia... usque exqui... mpe vt nisi... ra admem... doctrinam... camque de... n postquam... ana & tua... que religio... illi Eccle... se a nostris... qui omnem... istar possi... pus insano... eros omnes... rapicitate

solae, vna Scrip... tentiam, alia... m. Allecta... e re tota... ur. Tertia... ad

et a Romana synodo literæ, Pontificis mandatum, negotiumque molestum juxta & operosum; ex quo siquidem penderet, non sola Ecclesiarum tranquillitas, sed etiam fidei laborantis firmitas, quoque vrbis regie antistes Imperatori carissimus, aut cogendus esset revocare, quæ docuerat; aut de sede pellendus, ad quam a Theodosio, faventibus annitentibusque aulicis, evectus esset.

Quibus ex Episcopis.

Qui convenerint, quoque numero, definiti non potest, cum nulla fere mentio synodi fiat, præterquam in literis tribus Cyrilli inde missis: atque vna Nestorii ad Celestinum hæreticum. Non incredibiliter tamen quispiam suspicetur, plures eorum, qui cum Cyrillo Ephelum accesserunt, ei quoque concilio interfuisse: nam par est opinari a Cyrillo doctissimos quoque suæ diocesis, & Alexandriam evocatos, & Ephelum adductos esse: adducti sunt vero Ephelum quinquaginta, ut est in relatione Orientium ad Imperatorem per Palladium missa. Quod si hæc suspicio non contemnatur, ut revera non debet, consequens est, ut ad Ægyptiam synodum, vel soli, vel maximam partem, Episcopi civitatum inferioris Ægypti coacti dicantur: inde enim Ephelum plurimi, si non omnes, venerunt; quod facile advertet, qui Ptolemaicas tabulas, cum subscriptionibus Ephelanicis contulerit.

Decreta legatio executorum quatuor Episcoporum. 2. part. conc. Ephel. in actis contra Cyrillum. Epi. act. 1.

Decreta est legatio quatuor Episcoporum, qui Constantinopolim profecti synodicas Romanas & Ægyptias deferrent Nestorio, ceteroque Constantinopolitano, & Archimandritis. Legati sunt Theopemptus Cabaforum, Daniel Darnensium, Potamion & Macarius episcopi.

Disputatio cum Baronio de quatuor Episcopis. Ibid.

Nescio quid cause habuerit illustrissimus annalium scriptor, cur duos posteriores in ordinem redegerit, feceritque Ecclesie Alexandrinæ presbyteros. Repugnant enim ejusmodi facti Petri primicerii notatiorum verba: *Verum ea etiam qua sanctissimus piissimusque Alexandrinæ Ecclesie episcopus Cyrillus, & universa Ægypti synodus per Theopemptum & Danielem & Potamionem & Macarium religiosissimos episcopos ad eundem destinaverant, &c.* Repugnant & ista Cyrilli inscribentis literas, quas, post depositum Nestorium, Constantinopolim misit: *Cyrillus archiepiscopus Alexandrinus Macario & Potamioni episcopis, & domino Dalmatio monasteriorum archimandrita, &c.*

Ibidem. act. 1. conc. Ephel.

Consuetudo citandi Episcopos majorum sedium per tres aut quatuor Episcopos.

Repugnat denique antiqua consuetudo conveniendi Antistites majorum sedium, siquando vocandi essent ad judicium, per tres saltem Episcopos. Sic Nestorium ad synodum œcumenicam vocarunt; primo, Hermogenes Rhinocorurum, Athanasius Paralia, Petrus Parembolarum, Paulus Lampæ, episcopi. Secundo, Theopemptus Cabaforum, Theodulus Heluste, Anderius Cheroneci Crete, episcopi. Tertio, Joannes Haphesti, Anysius Thebarum, Dominus Opantis Helladis, Daniel Darnensium, episcopi.

Ibidem. act. 1.

Sic Joannem Antiochenum primo, Archelaus Myndi Carie, Paulus Lampæ, & Petrus Parembolarum Palæstinae. Secundo, Timotheus Termesi, Eustasius Docimii, Eudoxius Chomatis Lycia, episcopi. Tertio, Daniel Coloniae, Commodus Tripolis Lydiae, & Timotheus Termæ Helleponti, cum Mufonio notario, citarunt.

Conc. Calched. act. 1.

Sic Diocorum primo, Constantinus Bostrensis, Acacius Ariathirensis, & Atticus Zelenis, cum Himerio lectore & notario. Secundo, Pergamius Antiochiæ Pisidia, Cæropius Sebastopolitanus, Rufinus Samofatenus, cum Hypatio notario. Tertio Francion Philippopolitanus, Lu-

cius Byzensis, & Joannes Germanicæ, cum Palladio diacono & notatio, vocarunt ad synodum Calchedonensem.

Ista porro consuetudo originem accepisse videtur ex eo, quod Christus dixit: *In ore duorum vel trium testium stabit omne verbum.* Et Apostolus: *Adversus presbyterum accusationem non recipere, nisi sub duobus aut tribus testibus.* Voluit enim Ecclesia in judicio, quod de Episcopis exerceret, quam maximum potuit discipline rigorem tenere.

Missi quatuor legati Constantinopolim appulerunt, ante diem octavam Decembris: ea enim ipsa die, post peractam synaxim, coram frequentissimo clero & illustrium multitudine, Nestorio literas reddiderunt: egerunt illæ quidem Nestorium fere in furorem; caruerunt tamen successu, propter indictam synodum generalem, jam inde a die 19. Novembris, prohibitionemque Imperatoris, ne quid, ante definitionem synodi, a quoquam innovaretur.

E legatis duo, Macarius & Potamion, Constantinopoli remanserunt, ad res pro opportunitate gerendas, consilio tamen Dalmatii archimandrite viri sanctissimi: reliqui duo, Theopemptus & Daniel, Alexandriam redierunt, tempestuosus hæc maris, ut ad synodum, quæ ante quadragesimam habenda erat, de sua legatione referrent, Cyrillum suoque consilio, super accepta Imperatoris sacra, sive privata, sive tractoria, jurentur; nam aule statum, vrbisque affectionem, & Nestorii res viderant per se ipsi, & ab aliis Cyrillo addictis, probe didicerant.

Exemplum synodice vulgatum, publicatque anathematismi, quos in vrbis regia motus fecerint, diximus, non tantum in præfatione historica, & ad initium libri secundi, sed aliis etiam pluribus locis: quod autem ibidem promissimus de anathematismis, seu capitibus duodecim, nos observatos quædam ad historiam pertinentia, tempus est exolvere. Nam de epistola, cui subjuncta sunt, nihil dicendum est, præterquam quæ in notis ad ipsam attulimus, & istud breviter, in ea Cyrillum non suo nomine, sed totius diocesis loqui.

De anathematismis igitur hæc habeo dicere, quæ observi & quando compositi sint; quanto artificio, quibus Nestorii dictis repugnent; quibus sententiis præcedentium Patrum consonent; quos habuerint adversantes, quosque aliquando paternos; quem primum interpretem Latinum, & si quæ alia occurrant.

Et primo quidem, de tempore & loco questionem faciunt verba, tum Celestini, tum Mercatoris: ille enim memorat fidem, quam modo Alexandrinæ Ecclesie, modo Cyrilli vocat, quamque & ipse probaverit, & Nestorio tenendam præscribat. Scribit iste, Cyrilli capita v. r. *judicio a Romana Ecclesia approbata esse.* Quæritur ergo, cujusmodi fuerit verum istud judicium, cujus meminit Mercator; & quæ illa fides Alexandrinæ Ecclesie sacerdotis, de qua loquitur Pontifex.

Certum vero est, de nomine judicii ab Ecclesia Romana exerciti; significari synodum, in qua Cyrilli capita, & diligenter examinata fuerint; & solenniter probata. Hæc autem synodus dici debet habita ante Ephesinam œcumenicam, ante quam nempe Mercator adversus Nestorii anathematismos scripsit.

Certum pariter, fidem, cujus meminit Pontifex, probatam fuisse, priusquam scriberetur ad Nestorium. Cum ergo ad ipsam scriptum sit ex

Unde orta. Math. 18. v. 16. 1. Tim. 3. v. 19.

Quo tempore legati Constantinopoli appuli.

Duo ibidem remanserunt, redierunt alii continuo Alexandriam.

Quid vulgata synodica cum anathematismis esset in vrbis regia.

Quæ observanda de anathematismis.

Ubi & quando compositi. Epist. ad Nest. sub finem.

In titulo refutationis anath. Nestorii.

Quæ sit fides Alexandrinæ Ecclesie.

secunda synodo Romana, fides illa dici debet Alexandriae composita, ante secundam synodum Romanam, & inde per Possidonium diaconum in urbem allata, atque ita pertinere ad secundam synodum Alexandrinam.

Epist. 3. ad Nestor.

Quaestio igitur est, an fides illa sit eadem cum anathematismo, an alia aliqua. Opinabar esse anathematismos, cum praefato ad secundum librum sub praelo esset; te autem diligentius perpensa, differre perpexi, aliudque nihil esse praeter confessionem fidei, quae in secunda Cyrilli epistola ad Nestorium, a numero v. ad xiv. continetur: haec enim Alexandriae Ecclesiae, ipsiusque Cyrilli recte dicitur, cum in synodo Alexandria, Cyrillo praesidente, confecta sit: haec Romam per Possidonium delata est, cum mutuis Cyrilli & Nestorii literis: haec in secunda Romana synodo approbata est: haec ab anathematismo in nulla parte discrepat, praeterquam quod de Pontificis nostri divinitate, & carne Christi vivifica in anathematismo dicitur, in epistola nihil: & anathematismi proprie antirhetici sunt, fides absoluta quaedam professio.

Atque ea mihi videtur causa, cur capita Cyrilli Mercator ab Ecclesia Romana vero iudicio approbata dixerit, tunc nempe cum fides approbata est. Cur summus Pontifex hanc, modo Alexandriae Ecclesiae, modo Praesulis dixerit, scripta enim est in synodo, cui Cyrillus praesideret. Cur denique Aegyptii Patres Nestorio scripserint: *Epistolis autem ab Alexandria tua religioni directis Ecclesia, consensum praebuit. tam ea quae apud urbem Romanam convenit sancta synodus, quam etiam nos omnes, velut recte irreprehensibiliterque conscripsit*: in epistolis enim continebatur fides, cui se quoque consentire significant.

His autem ita constitutis, apparet anathematismos Alexandriae in aliqua synodo fuisse confectos; sed in particulari secunda, quasi conceptos anno 430. mense Mechir; in universali Aegyptiaca, eodem anno, mense Athir editos. Ita Mercatoris verba, de quibus agitur, intelligenda sunt, ut veritati consonent: neque enim credibile est, titulum alio post tempore suppositum fuisse, cum ad invidiam Nestorii non mediocriter conducatur, eum contradixisse capitibus, quae vero iudicio Ecclesiae Romanae approbasset.

Jam vero anathematismos admirabili quadam arte, & methodo quasi geometrica, qua nihil exactius, confectos esse, ex eo liquet, quod primo theorema probandum, tum probandi principium & duo lemmata, denique corollaria novem contineant.

Quaestio erat, an Emmanuel, cujus meminit Ilias, quemque omnis Ecclesia adversus Judaeos CHRISTUM JESUM interpretatur, vere Deus sit, materque Emmanuelis vere Deipara. Respondet *anathem.* 1. Cyrillus, Emmanuelem vere esse Deum, & matrem Emmanuelis vere esse Deiparam: illudque statuit quasi theorema demonstrandum, simulque demonstrandi principium ponit omnium firmissimum, dictum Evangelistae: *Verbum caro factum est*. Deinde lemma primum conficit, naturas esse *substantiam* unitas, Christumque esse unum, eundemque Deum & hominem, *anathem.* 2. mox alterum concludit, naturas non esse conjunctas sola *personae*, id est, unione morali, *anathem.* 3.

Demonstrationem ex lemmatis non informat, cum tamen facile sit: id enim non patitur lex anathematismorum; sed continuo novem confectaria colligit.

Corollarium primum, ea quae de Christo dicuntur, non ita esse particenda, ut alia soli homini, alia soli Deo, & non omnia vni eidemque tribuantur. 4. *anathem.*

Secundum, Christum non esse Dei, sed Deum ipsum: obliquus enim ille casus, ut relationem, sic distinctionem significat. 5. *anathem.*

Tertium, Verbum non esse hominis, verbi gratia, dominum, &c. sed ipsamet hominem. 6. *anathem.*

Quartum, reverentiam non deberi Christo, eo tantum nomine, quod in ipso Verbum operetur, ipsique dignitatem, ut alteri a se, communicet. 7. *anathem.*

Quintum, Christum non alia ratione adorari, quam Deum ipsum. 8. *anathem.*

Sextum, non alia virtute operatum miracula, quam qua Deus. 9. *anathem.*

Septimum, pontificem confessionis nostrae vere esse Verbum, nec pro se obulisse sacrificium, sed pro nobis tantum. 10. *anathem.*

Octavum, carnem pro nobis oblatam eo esse vivificam, quod est caro propria Verbi, id est, vitae essentialis. 11. *anathem.*

Nonum denique, Verbum vere passum esse sua carne, Christumque sua virtute surrexisse a mortuis. 12. *anathem.*

Animadvertet porro, tota novem confectaria in duobus altitudinis esse posita. unitate Christi, & redemptione hominum. Cum enim triplex sit unitas, suppositi, dignitatis, & operationis: primo & secundo confectario unitas suppositi: tertio & quarto, unitas dignitatis & cultus: quinto & sexto, unitas operationis & virtutis conficitur. Cumque tres quoque sint partes redemptionis, sanctificatio animae, vivificatio corporis, & satisfactio pro peccatis: prima septimo confectario, in quo de sacerdotio Christi; altera octavo, ubi de carne vivifica, & Eucharistia vi; tertia nono, ubi de morte Dei passi in carne agitur, adversus contradicentes asseritur.

Aliam artem adhibuit Cyrillus, qua fecit, ut non omnia tantum capita totae doctrinae Nestorii, sed singula singulis partibus pugnarent: opposuit enim theorema theoremati, & confectaria confectariis, eaque fuit ingeniosi hominis industria, perturbatam adversarii sparsamque per partes sententiam in ordinem redigere, ut simul exquisita methodo, & dogma catholicum traderetur, & erroris singulae partes expellerentur. Id aperte cuilibet constabit, si modo Nestorii error ordine representatus fuerit, atque indicati operum loci, quibus unaquaeque sententia seu pars erroris continetur.

Verum id egregie demonstravit Cyrillus, tum in synodicae parte, quam negativam jure dixerim, qua nempe negat a catholicis dici, quae Nestorius assereret: tum in defensione anathematismorum, ubi singulorum necessitatem causat: tum denique in admirabili illo dialogo, quod *opus sit Christus*, in quo dux inclutus, quasi colligens vires adversus reliquias Nestorii, artis vincendi specimen dare voluit, & cum brevi moriturus esset, trophaeum sibi immortale erigere.

Tertia quoque arte usus est admirabilis defensor fidei: anathematismos suos aliud nihil esse voluit, quam Patrum sententias, sed velut in fulmina constatas. Adhibuit igitur testimonia Patrum decem, ex quibus Latini quatuor, Julius Felix, Cyprianus, & Ambrosius; tres Aegyptii, Petrus, Athanasius, Theophilus; Graeci toudem, V u ij

Observatio de confectariis positis, in unitate Christi, & redemptione hominum.

Repugnant singulis partibus Nestoriani dogmatis.

Quibus Patrum sententias consonant.

IS
formantur, cum
ocurrunt ad syno
nem accepit in
te: In ore dicitur
bam. Et Aposto
ationem nisi re
te fribus. Volu
e Episcopis ex
ciplinam rigoran
inopolim appo
mbis: ea enim
coram frequen
Nestorio lita
quidem Nesto
ramen successu
alem: jam inde
nemque Impe
nem synodi, a
mon, Constant
portantate ge
limandae vni
prus & Daniel
ubi licet mihi
tagessimum ha
rent, Cyrillum
eratores sacra
nt; nam ubi
& Nestorii res
nillo addidit,
publicaque
morus fce
tatione histo
ed alii etiam
promissimus
odecim, non
pernitentia,
la, cui sub
praeterquam
& istud bre
sed totius
deo dicere, que
to artificios
ibus senten
r; quos ha
ndo patro
num, & si
co quaestio
um Merca
tam modo
cat, quam
ndam pra
o iudicio a
itur ergo,
cujus me
alexandriae
ontifer.
5 Ecclesia
y qua Cy
erint, &
s dici do
am, ante
ii anathe
it Ponti
retur ad
in fit ex

Arte & metho
quasi
geometrica
confectari
Problema sol
vendum.
Theorema
demonstran
dum.
Duo lemmata.
Ex quibus fa
ciliis demon
stratio.

Gregorius Nazianzenus, Basilius & Nysenus omnes, præter unum, majorum Ecclesiarum & præfules; ex Occidente tres, ex Orientem totidem, quatuor ex Meridie: omnes sanctitate nobiles, quatuor etiam martyrii pro fide palma inclyti; sic enim ad certam voluit regulam examinari sua capitula, ut quibus nihil contingeretur, nisi, quod ubique, quod semper, quod omnes docuissent. Vide Vincennum Lirinensem ea de re suo more, id est, discrete, subtiliter, & pro veritate tractantem.

In communis. cap. 42. Observatio circa Patrum sententias.

Observa porro, testimonis Patrum adductis, Cyrillum non plures fere propositiones confectisse, quam quatuor. I. Quod Dei Filius vere sit factus homo. II. Quod idem sit, & non alius, Filius Dei, qui filius hominis; atque ita Deus ex muliere natus sit, dualque Verbum generationes habuerit. III. Quod Virgo sit Desipara. IV. Quod immortalis mortem pertulerit, & idem crucifixus qui adorandus: ex his enim quatuor aliæ omnes, de quibus agitur in anathematismis, facile efficiuntur, poterant vero & ipse quatuor ad vnam Athanasii, quod Dei Filius, & deus factus sit homo, facile reduci.

Cur aliorum Patrum sententias Cyrillus non citat.

Quærit aliquis, curiosus forte quam vtilius, cur ex Antiochena synodo nullum Cyrillus, nullum ex Constantinopolitana Patrem laudaverit, cum tamen ex vtraque poster, eosque neque pauciores aliis, neque leviores, veritatis testes. Quæstioni non officiant Attici Amphilochoque testimonia, quæ in vulgatis conciliis Ephesini codicibus leguntur, addita enim creduntur: nam Lirinensis tribus post concilium annis scribens, decem tantum numerat Patres, numerumque mysticum videri vult. Cur, inquiet curiosus ille, inter veritatis testes relatus non est a Cyrillo magnus ille Eustathius Antiochenus, vnus e trecentis decem & octo Patribus Nicænis? cur prætermissus Joannes Constantinopolitanus? cur Articus Joannis successor? cur Ammon Adrianopolitanus, Severianus Gabalorum, Amphilochoque Iconii episcopus? cur Antiochus Prolemaidis, & Vitalis, quorum testimonia proferuntur a Cyrillo in libro de recta fide ad Reginas? cur item anathematismi, vel Gregorii Thaumaturgi, vel Damasi papæ omisi sunt, cum tamen admodum similes Cyrillanis existant, ipsique pondus addere potuissent? De Gregorio Thaumaturgo expedita responsio est, anathematismos ipsius nomine editos alium habere auctorem, quod Bellarmino & Petavio videtur: de ceteris ne divinare quidem licet, cum res eiusmodi pendeat ex arbitrio producentis testes. Nam quod suspicioso nescio cui venit in mentem, Chyostomum non esse laudatum a Cyrillo, propter offensivis reliquias: postas mente, absurdum omnino est cum Cyrillus in libro ad Reginas Joannis testimonium adhiberit.

Observatio de aliis anathematismis conferendis cum Cyrillanis.

Proderit vero anathematismos, sive Damasi ad Paulum Antiochenum, sive Gregorii Nazianzeni ad Cleodonium, sive ascriptos Gregorio Thaumaturgo, sive consequentium conciliorum, cum Cyrillanis componere: inde enim admirabilis quedam de incarnatione Verbi, & Christi divinitate Theologia confici potest.

Qui repugnaverint anathematismis.

Adversus anathematismos Cyrilli pugnavit primus omnium Nestorius, o. postis duodecim antirheticis: pugnarunt deinde Andreas Samosatensis & Theodoretus, quibus respondit Cyrillus: ipsimet Patres Ephesini catenus obtinuisse videri possunt, quoad expositio singulorum facta esset: pugnavit certe Gennadius, sanctissimus ille Con-

stantinopolitanus post Anatolium episcopus, quo tempore adhuc erat presbyter; quæstioque scribat, ut colligitur ex Facando: imò ad singulos respondit, verbis sane atrocissimis: Addendi Orientales omnes, qui & propter capita deprensivis sententiam in Cyrillum tulerunt, & suis ad Imperatorem legatis potestatem pacificandi non alia conditione fecerunt, quam ut capita velut hæretica rejicienda totis viribus curarent, & post solum concilium Antiochie rursus ea prescriberent, & cum pacis conditiones proponerentur, tractanda contenderent, aut saltem obtinenda silentio. Postquam istud optavit, obtinuitque a Cyrillo turbam pertato, synodus ipsa Constantinopolitana, cui præsidebat Maximianus Nestorius suffectus, in quo vixit est ipsa quoque synodus parum æquis capitibus. Pugnavit denique Ibas, adhuc presbyter Edessene Ecclesie, in famosa epistola ad Marim Persam.

17. 1. 179. 4.

Notandum vero, Constantinopolitanam synodum, quæ Maximianum ordinavit, pro Ephesina haberi posse, ut postea ostendetur, cum de hac ipsa agendi locus erit: nam in ea fuit legatus summi Pontificis Philippus presbyter; fuit & vnus quoque legatorum occidentalis synodi Arcadius episcopus; vnus Patriarcharum; qui solus catholice partis liber erat, Juvenalis: fuerunt & alii synodi œcumenicæ legati, majorumque Ecclesiarum antistites, cum reliquis Episcopis, qui tunc plures Constantinopoli reperiuntur, atque etiam ex vicinis civitatibus evocati. Quare, cum omnes illi de capitulis silendum censuerint, nihil mirum, si dicatur Ephesina synodus tertiam quidem Cyrilli epistolam retulisse in acta, ut quæ lecta fuerit: solam tamen secundam pro regula fidei habuisse: quod cum certissime constat ex singulorum Episcoporum sententiis, diligenter notandum est homini, rerum ejusmodi studioso, tanquam opportunum ad plurimas quæstiones historicas solvendas.

Observatio de synodo Constantinopolitana.

Qui vivente Cyrillo capitula impugnaverint, quoque animo satis ostensum est, qui vero defendente, præter ipsummet Cyrillum tribus singularibus libris, & Marium Mercatorem, qui Nestoriana antirhetica evertit, nemo, quod sciam, a veteribus proditus est: neque id mirum, cum ea tempestate, animi nondum satis pacati perspicere non valent, quantum ab Apollinarianæ hæresi distaret: necesse est, ut vnus confessio, quod omnium capitulorum principium est, & quasi radix.

Observatio de synodo Calchedonensi.

Atque hæc causa videtur potest, cur in ipso quoque concilio Calchedonensi, quod quinto ab obitu Cyrilli anno celebratum est, de tertia epistola tacitum sit, etsi videbatur tanto diligentius loquendum, quanto intolerabilis delirus ille monachus Eutyeches, Dioscorusque Ephesini latrocini dux, abuterentur.

Observatio de concilio Calchedonensi.

Hic oritur quæstio, quo tempore capitula Cyrilli probata sint & recepta ab Ecclesia, velut canones fidei. Dum Mercatoris verba quedam exponemus, probata diximus in secunda synodo Romana, sed velut in radice tantum, id est, qua parte non differunt, nisi forma tenus, a professione fidei in secundis Cyrilli literis contenta: Sed quando recepta sunt ipsa per se & sua forma?

Quando anathematismi vim habuerint canonum.

Sunt qui opinentur, id contigisse, in ipsamet Ephesina synodo, cui adessent Ecclesie Romanæ legati. Ita profertur opinio sine firmamento, quod contradictorio, ut aiunt, iudicio Joannes Antiochenus, qui propter capitula Cyrillum deponendum censuerat, damnatus sit. Quod aliud

An tempore concilii Ephesini Chryl. Lupus in lib. ad rem. Ephef. cap. 5.

dogma is decretum synodus non fecerit, cum fecisse tamen aliquod, tota credat Ecclesia. Quod Cyrillus, fidei sua rectitudinis testimonium perhibuisse, & Romanam Ecclesiam, & sanctam quoque synodum ex universo orbe congregatam, testetur. Quartum addi potest, quod Orientales obijerint catholicae synodo subscriptionem capitulum, & Theodoretus ab universis accepta queratur, lbasque Orosienis clericis negotium ea de re facesserit.

Verum non multum ponderis haec habent: nam, ut a postremo incipiam, Nestorianae partis homines multa mentiti sunt, & hoc maxime, quod catholici cum Apollinatio sentirent, id vero apud ipsos idem erat, quod capitibus subscribere. Deinde, quod ait Cyrillus Imperatori scribens, de fide intellige dum est secundis literis contenta, & in secunda Romae synodo probati, non item de capitibus post ejusmodi synodum confectis, ut aperte ostendimus. Tertio, decretum fidei nullum editum est in tota synodo, praeter approbationem secundae Cyrilli epistolae, & rejectionem oppositae Nestorii, ut constat ex singulorum Episcoporum sententia, totiusque actionis primae lectione, & concilii quarti quintive historia, in quibus lecta dicitur secunda haec Cyrilli epistola, non item tertia. Denique, Joannes Antiochenus contradictorio judicio damnatus non est: qui enim potuisset homo, qui vadimonium contumaciter deseruit? Et ut esset, non idcirco tamen capitula forent recepta, sed rejecta: potius praecipis, injuriosa, & illegitima auctoris capitulum inauditi depositio.

Quando igitur primum vim canonum obtinuerunt, aliquando enim obtinuisse videtur innuere Gregorius magnus, cum scribit in exemplaribus Ephesini concilii Romanis atque Ravennensibus, nihil aliud contineri in definitione anathematis & reprobationis, nisi quod capitula beate memoriae Cyrilli reprobant. Verum hic Gregorii locus nihil admodum conficit: id

ynum enim significat, in praefatis codicibus non contineri vllum anathema in eos, qui assererent *Ad animam in peccato non fuisse mortuam*, sed solos tantum Cyrilli anathematizatos: ex quo non video, qua ratione concludatur, recepta esse tunc temporis capitula veluti canones fidei. Quamquam aliunde id confici non abouerim, nempe ex eo, quod quintum sextumque concilium tunc admissum esset, quo in vtroque capitula recepta sunt.

Crediderim vero non aegre, ea tempestate acta Ephesina, quae Romae Ravennaeque haberentur, fuisse admodum mutila, nec aliud comprehendisse, quam quod Dionysius Exiguus in Latinum sermonem transfudit. Certe in codice Bellovacensi, quo vsi sumus, nomine concilii Ephesini pauca haec, quae in praefatione generali recensuimus, quaeque omnino rejecimus, comprehenduntur.

Quis porro primus epistolam Cyrilli Latinitate donaverit, incertum adhuc esse non potest, cum Mercator, ante ipsum quoque concilium Ephesium, anathematizatos; non longo post tempore, epistolam in Latinum sermonem verterit. Quare nihil habuit admodum cause Dionysius Exiguus, cur sexto saeculo gloriaretur, se epistolam synodicam sancti Cyrilli Alexandrini pontificis de Graeco in Latinum eloquium transfudisse, quae tanti doctoris apostolica fides Graeco jam dudum bene comperita, sed ignorata Latinis haecenus, innotescat: ut Nestoriana lites evidenter agnoscat ab hominibus, & pro sua malignitate merito respuatur, quae sub pretextu fidei perfidiam insinuare non desinit, & furore Judaico pariter & errore tranquillitatem catholicae Ecclesiae toto terrarum orbe diffusa turbare contendit. Nam ante Dionysium Mercator ex Graeco in Latinum sermonem, seruuore catholicae fidei incensus, Nestorii Cyrillique epistolae transferre curaverat, a fidelibus lingua sua fratribus cognoscendas.

Qui primus interpretes Latini epistolae Cyrilli & anathematizatorum. in praef. ad Petrum 4916.

Praef. in sermones & epistolae Nestorii ac Cyrilli.

Observatio de acta Ephesini Romae asseruatis.

Epist. 195. qua 3. libri sexti.

Nestorius petiit a Theodosio iudici concilium generale.

OSTENDIT Nestorius literis Joannis Antiocheni monitus est, allatum iri propediem epistolam Celestini, qua damnationis sententia in concilio Romano lata significaretur, nihil non molitus est, quo tantum malum capiti suo impendens auerteret, nec efficacius vllum praesentiusque remedium putavit, quam si obtineret ab Imperatore iudici generalem synodum, cuius ad iudicium omnia deferrentur, interimque ne nini quidquam attentare fas esset. Id ab Imperatore non aegre obtinuit, quippe quem, tum suis artibus, tum aulicorum potentia flectere posset, quam vellet in partem, & in istam praesertim, in quam & monachorum impulsu, suaque Constantini, magnique Theo-

dosi, qui ex orbe toto synodos coegerant, emulatione inclinabar.

Scriptis ergo Theodosius evocatoriam saeculis Imperator ad omnes majorum sedium praefules, qua praefatus, religionis & imperii eam esse cognationem, ut verumque alterius successibus incrementa sumat, Reges Dei providentia hominumque sequestris, illius esse ministros, istorum ad vitam piam restantque duces. Et ecclesiasticum statum tum demum futurum, quem esse oportet, cum omnes omnium ordinum clerici, & nave culpaeque vacaverint, & concordia consensuque juncti fuerint.

Mox jubet, adesse Metropolitans omnes Ephesi ad diem Pentecostes consequentis anni, & secum doctissimos quosque suae provinciae Episcopos adducere; tum synodi cogenda causas

Scilicet Imperator ad majorem sedium antistites. i. part. cons. Ephes. cap. 32.

Vu iij

DIS
um episcopos, quo
quod hodie seruo
simo ad singulos
imis. Addendi O
r capita des
erunt, & sui ad
a pacificandi non
n vt capita vel
curarent, & post
rursus ea p
ones proponerent
ant. Altem ob
id optavit, ob
retulo; synodus
redebatur. Ma
uo, vlla est ip
tibus. Pagnare
essent Ecclesie,
sam.
opolitanam sp
avit, pro Ephe
derat, cum de
n ea fuit lega
esbyter; fuit &
alis synodi An
nim, qui solus
lis: fidei &
porumque Ec
Episcopis, qui
fuit, aique
Quare, cum
fuerit, nihil
is certam qui
a, vt que le
ndam pio re
illime congre
tis, diligenter
odi studiose,
s quatuor
dignaverit, O
qui vero de
rribus lin
atorem, qui
emo, quod
se id mirum,
facis pacati
pollinariana
fessio, quod
quasi radix
cur in ipso
od quinto
st, de ter
atur tanto
tolerabilibus
oscorusque
pitula Cy
fia, velut
a quaedam
sunda sy
otum, id
a tenus, a
teris con
te & sua
As tempore
concilio
n ipsamet
Romanae
namenta, Ep
Joannes
illum de
odi aliud

exponit, quo nimirum turba, que ex multis dissidiis & concertationibus hinc inde enata sunt, secundum ecclesiasticos canones consopiantur, & illa preterea, que parum decenter habentur admisa sunt, corrigantur, & pietatis denique, que in Deum est, publiceque utilitatis firmitati consulatur.

Ad hæc vetat, ne vlla interim, ante sanctissimam coactam synodum, communemque eisdem, que de omnibus dabitur, sententiam, fiat privarim a quibuscumque innovatio. Tandem nullam se testatus absentia excusationem accepturum, omnes ad diem constitutum impigre adesse mandat.

Occasio synodi Romanæ.

Ist hæc sacra Imperatoris, cum data sit Constanti nopoli, Theodosio XIII. Valentiniano III. A. A. coll. x lll. Kalend. Decembris, Romam procul dubio deferri non potuit ante finem Decembris, aut etiam initium Januarii: hinc orta Celestino necessitas deliberandi, de mittendis Ephesum legatis, qui Romana Ecclesiæ sedisque apostolicæ locum tenerent. Quod cum de more fieri deberet in synodo, præsertim cum ageretur de fide occidentalis Ecclesiæ exponenda, Episcopos coegit Pontifex Romam, nec parvo numero, nec vicinis tantum ex civitatibus: siquidem congregandus erat cætus, qui merito dici posset, occidentalis totius Ecclesiæ synodus.

Meminit Philippus presbyter legatus. Part. 2. conc. Ephes. ult. 3.

Et Cyrillus. Ibid.

Atque Patres Ephesini. Ibid. in relatu ad Imperat.

Hujus qui mentionem faciat expresse, nullum novi: subobscurare facit Philippus presbyter Celestini locum tenens, cum ait, *orientalis & occidentalis Ecclesiæ sacerdotes, per se, vel per suos legatos sacerdotali Ephesino consessui interesse.*

Paulo clarius Cyrillus legatos interlocutus, deposuisse Nestorium, suppletes locum sedis apostolicæ, totiusque synodi sanctissimorum, Deoque dilectissimorum Occidentalium episcoporum.

Manifeste tota synodus Ephesina, Theodosio referens de legatorum adventu, *Vestram, christianissimi imperatores, erga pietatem curam & studium universorum Deum gratum acceptumque habens, etiam sanctorum occidentalium Episcoporum animos zelo, ut Christum contumelia affectum vindicarent, excitavit. Nam licet maximum itineris spatium universam illam sanctissimorum Episcoporum multitudinem ad nos pervenire prohibuerit: atamen illic simul congregati, Celestino sanctissimo piissimoque magno Romæ episcopo presidente, etiam & a nostram de fide sententiam magno consensu prædicarunt, eosque qui diversa sentiant, ab omni preses sacerdotii sorte gradumque alienos esse desinuerunt. Et hæc quidem etiam antequam sanctissima hæc synodus conveniret, Celestinus sanctissimus magno Romæ episcopus per literas suas indicaverat, Cy illaque sanctissimo, Deoque dilectissimo in qua civitate Alexandrina episcopo, ut suas vires subiret, commiserat. Sed & nunc demum aliis etiam literis sancta synodo, quam vestra majestas in Ephesorum metropoli convenire præcepit, hæc significavit: misit autem has literas per Arcadium & Projectum sanctissimos episcopos, & Philippum religiosissimum presbyterum magno Romæ, qui Celestini sanctissimi, Deoque dilectissimi episcopi præsentiam supplem. Quia ergo viri isti, qui venerunt, totius occidentalis sanctæ synodi sententiam nostra huic synodo per literas exposuerunt, sensumque de fide & pietate nobis consensum declararunt, & eadem que nos, decreverunt, tum per literas, tum per ea que in mandatis acceperunt,*

que & inscripserunt deponerem: necessarios, quod officio ratio postulat, de consensu illorum nobiscum ad maiestatem vestram retulimus, ut pietati vestre certo constet, iudicium, quod paulo ante a nobis exiit, esse unam communemque totius terrarum orbis sententiam.

Hæc verba, sive presbyteri Philippi sive Cyrilli, sive Patrum, neque commode, neque omnino intelligi possunt de secunda synodo Romana, in qua nihil certe potuit deliberari, de mittendis ad æcumenicam synodum legatis, qui totius synodi occidentalium episcoporum partes agerent, cum nondum æcumenica synodus indicta esset: nihil pariter potuit definiti de fide ab Episcopis, quos Deus Imperatorum studium confirmans, zelo succendisset, cum nondum Imperatorum studium perspectum esset. Deinde voces istæ Cyrilli, etiam ab Episcopis illis congregatis prædicatam Orientis sententiam, an non clare demonstrant, his congregatos esse in synodum Occidentales: maxime cum consensio Occidentalium cum Orientalibus dicatur contineri mandatis, quæ legati a synodo Occidentalium accepissent.

Quid quod ex tribus legatis Philippus presbyter dicitur locum tenere Celestini pontificis, Arcadius & Projectus episcopi legatione occidentalis Ecclesiæ fungi. Fuit igitur occidentalis Ecclesiæ in concilium collecta, quomodo enim alioquin legatos misisset?

Causa, locus & præses concilii manifeste constant ex iis, quæ dicta sunt: de tempore vix vlla moveri potest controversia; nam literæ Celestini ex eo datæ v lll. Idus Maias, vel pridie, id est, Nonis Maiis consignantur. Neque vero potuit cogi concilium ante id temporis: qua enim oratione factum esset, ut vel sacra Imperatoris deferretur Romam, ante finem Decembris, atque etiam initium Januarii sequentis; aut tractoria Pontificis ad remotiores Ecclesias perveniret, nisi idoneo tempore; vel Episcopi Ecclesias suas desererent tempore quadragesima, quo catechumenis veteri more ad baptismum instituendis vacabant; aut brevius tempus, quam trium hebdomadarum conficiendo itineri Episcopis indulgeretur? Cum igitur hoc anno Pascha incidit in diem 19. Aprilis, non potuit convenire concilium, nisi circa Nonas Maias.

Incertum dixi antea, quo numero Episcopi, incertum quibus & civitatibus evocati sint: Episcoporum numerum enim nihil admodum superest, quod metuat.

certam opinionem faciat, sed quod tantum conjecturæ locum dare queat; numerum tamen oportet fuisse non exiguum, neque e vicinis tantum civitatibus collectum, cum synodus dicitur occidentalis Ecclesiæ. Crediderim facile, ex remotioribus quoque locis convenisse præfules, velut ex Insubria & Sicilia; idque videtur nonnulla sanctorum acta indicare.

Actum præsertim de mittendis Ephesum legatis: quamquam & de fide tractatum credibile est, sive recognita fuerint præcedentium duarum synodorum definitiones, sive iterum vocata ad examen Nestorii Cyrillique episcople, sive quo alio modo dici possit fides occidentalis Ecclesiæ exposita, & mandatis, quæ legatis darentur, comprehensa.

Facti sunt legatione res, Philippus presbyter, Delecti legatus Arcadius & Projectus episcopi, quibus additi ad synodum generalem Romæ notarius.

Quorum verba rem certo consiciunt.

Quo tempore habita synodus.

Quid gestum.

Quid ipis mandatum.

Quid haberent in mandatis, intelligere licet, tum ex literis Celestini, tum ex legatorum ad Patres Ephesinos sermonibus in concilio: id vnum nempe, quoad res Nestorii, ut exequerentur a Celestino jam pridem statuta alterum, quod ad synodum, ut decreta concilli confirmarent, ipsique pondus apostolice auctoritatis adderent.

In epist. ad synodum.

Celestinus Pontifex. *Diraximus pro nostra sollicitudine sanctos fratres & confacerdotes nostros, unanimes nobis & probatissimos viros Arcadium & Projectum episcopos, & Philippum presbyterum nostrum, qui iis qua aguntur, intersim, & qua a nobis antea statuta sunt, exequantur.*

Philippus postulans sibi exhiberi, que ante adventum acta essent, causam reddidit, que iuxta beati Pape nostri, presertimque huius sancti ceteris sententiam, acta nos quoque CONFIRMEMUS.

Arcadius. *Secuti formam Celestini sanctissimi pape apostolice sedis, qui nos dignatus est huius negotii EXECUTORES SUOS mittere, &c.*

Projectus. *Ego quoque auctoritate legationis apostolice sedis una cum fratribus sententia EXECUTOR existens desino. &c.*

Nihil actorum superest, quod quidem sciam, preter epistolas tres summi Pontificis, quarum vna est ad synodum oecumenicam, altera ad Theodosium imperatorem, tertia ad Cyrillum. Priores dua vna Idus Maias consignatae leguntur, tertia Nonis Maias.

Quid prima continet.

In prima Patres Pontifex hortatur ad tuendam fidem concorditer, in eo presertim tunc, ubi presens adisset Joannes apostolus, divinitus Christi caritativique singularis prece; tam legatos commendat.

Quid secunda.

In secunda, post laudatam Theodosii in fide catholica defendenda constantiam, ipsum obsecrat, sub divini tamen obtestatione iudicii, ne quid turbida novitatis licere permittat, neve facultas aliqua his, qui divina maiestatis potentiam in humana dispensationis rationem arctare contendunt, quo perturbetur pax ecclesiastica, attribuitur: maiorem fidei causam debere esse quam regni: pro imperii salute geri, quidquid pro quiete Ecclesie vel sancte religionis reverentia laboratur.

Ex postrema discimus, consultum fuisse Celestinum a Cyrillo, an recipiendus foret Nestorius, si sua dogmata damnaret: quoniam, post indiciarium tempus emensum, videbatur sententia dudum lata vim suam exercere. Respondet Pontifex sedis apostolice more, nunquam displicere Deo acceleratam in quoquo correctionem, cum omnem hominem velit salvum fieri, & venire ad scientiam veritatis; studere se quieti catholice, studere perennis salutis: si tamen voluerit ageritudinem confiteri, &c.

Observatio de legatis.

Priusquam dicere desinam hac de synodo, observanda quedam reor de legatis, Philippo presbytero, & Arcadio ac Projecto episcopis; sed de Philippo maxime.

Conc. Ephes. an. 3.

1. Fuit ille Ecclesie apostolorum presbyter, videaturque Baronio, nec sane improbabilius, is qui eiusdem nominis, ordinis, & muneris, ante annos tredecim Zosimi legatione functus est in Africa, cum Faustino Potentinæ Ecclesie episcopo, & Afello presbytero, ad negotium appellationum tractandum.

In annual. ad ann. 418. num. 77.

2. Etsi tres illi simul, singulique aliquando, sedis apostolice, seu Ecclesie Romanæ legati, suppletisque locum sedis apostolice, totiusque synodi occidentalium Episcoporum nomenclatur; solus tamen Philippus nominatim dicitur

Celestini locum tenere: dicitur vero, tum in relatione Patrum ad Imperatorem de adventu legatorum, tum in mandato, quod oecumenica synodus suis ad Theodosium legatis dedit.

III. Suae consensio ille auctoritatis, de summi Pontificis precellentia, in concilio totius Ecclesie, loquitur verbis, si que alia vniquam, amplissimis.

IV. Legatorum primus sanctam synodum allocutus est: primus sententiam damnationis in Nestorium tulit: primus damnationi subscripsit.

V. Primus, atque extra prescriptum ab Imperatore numerum legatorum sancte synodi, quorum tamen vnus erat Arcadius, vnus quoque Iuvenalis patriarcha, ad Imperatorem profectus est.

VI. Primus legatorum appellatur in mandato his verbis: Philippo religiosissimo Deoque dilectissimo Celestini sanctissimi episcopi apostolice sedis maxime orbis locum tenenti, & religiosissimis Episcopis, &c.

VII. Videtur & ipse Maximianum, quicum in Ecclesia Romana meruerat, vna cum Celestino Sixtoque eiusdem ætatis tunc presbyteris, postea summis Pontificibus, in thronum dejecti Nestorii evexisse. Unde Celestinus de Maximiano Romanæ Ecclesie alumno: *Fertili, ac si sui corporis partem, Romana testimonium, que hunc semper inter suos habuit, & numeravit, Ecclesia.* Et alio in loco, cum clericos Constantinopolitane Ecclesie ad Maximianum colendum hortaretur: *Audite ab eo, que a maioribus nostris nobiscum positus frequenter audivit. Nostro vobis ore loquitur collega, quia vna fides necesse est vniuer prædicari. Non hoc in eius persona alicuius testimonium mutatur: a nobis datus est, qui est electus ex nostris, &c.*

VIII. Calumniam denique passus est a Nestorii patronis, qui ejus nomine epistolam sparserunt in vulgus, quasi diceret, Sixtum Celestini successorem agere tulisse Nestorii depositionem. Calumniam causam explicuimus, inter agendum de auctore librorum hypognosticon.

De aliis duobus legatis, Arcadio & Projecto episcopis, hoc vnum coniecere possumus, quod viri fuerint docti pariter ac industrii, ut tantæ legationi pares essent: quod legati occidentalis Ecclesie, sedisque apostolice dicti fuerint: quod denique Arcadius alterum vel ordinatione, vel ætate præcesserit.

Incerta est virtusque sedes ac patria. Nam quod Baronius suspicatur, Arcadium in Gallis sedem habuisse, Projectum Forocorneli, inde evertitur, vnde stabili posse videtur. Ait enim illustrissimus scriptor, in literis Celestini ad Galliarum Episcopos, de sancto Augustino ab calumniatoribus defendendo, appellari nomen Arcadii inter eos, quibus literæ inscribuntur: at inde manifeste concluditur, alium esse Arcadium, ad quem scripsit Celestinus; alium, quem misit Ephesum: scribebat enim anno 431. ad Arcadium Galliarum episcopum, quo tempore Arcadius legatus Ephesi verfabatur.

Afferit deinde Baronius Petri Chryfologi sermonem in ordinatione Projecti Forocorneliensis habitum, quo probet, ejusdem nominis legatum forte Forocorneliensi Ecclesie præfuisse. Verum sermo, quem laudat, a Chryfologo jam episcopo dictus est, quippe in ordinatione Episcopi, quem ipse consecraret. Atqui Petrus ipse Chryfologus ordinatus est a Sixto, qui Celestino successit anno 431. non potuit

Aff. 2. Añ. 3.

Añ. 6.

Ibidem.

3. part. conc. Ephes. cap. 22. in epist. ad Imp.

Ibid. cap. 24.

Ibid. cap. 33.

1. part. op. Metc. dissert. 6.

M.A.H.
...
lippippi siue Cyrilli
...
Philippus pre-
...
cili manifeste
...
ero Episcopi
...
phiam legi-
...
is presbyter.

igitur concionem habere in ordinatione illius, qui ante annum 431. Episcopus fuisse, ipsumque adeo tribus annis in cura pastoralis antecessisset.

De Petronio Bononiensi episcopo, qui dicitur legatus Theodosii ad S. Celestinum.

Occasione legatorum, dicendum breviter de Petronio, quem a Theodosio ad Celestinum papam in causa Nestorii missum aiunt, literasque Imperatoris detulisse, quibus respondit Pontifex, se, ne heresis latius serperet, œcumenicam, ut moris esset, synodum indicturum. *Que synodus Ephesi prior sequenti anno celebrata est, frequenti ducentorum Episcoporum conventu.* Si qua fides adhibenda esset scriptori ejusmodi actorum; non impulsu Nestorii, sed odio, Theodosius procurasset cogendam synodum; non eam ipse indicisset, sed Celestinus; non eo tempore, quo indicta est, tulisset Pontifex damnationis sen-

tentiam, sed ferendam synodo mandasset; non executorem sententię Cyrillum constitisset, sed totam synodum. Verum nunc fides actorum, quantumvis eam, interpolatis veteribus monumentis, Sigonius firmare conatus sit: nam Nestorius ipse petitam a se synodum fatetur. Unde & synodi petitor a Celestino dicitur: legati sedis apostolicę, ipseque in primis studiosissimus pontificię dignitatis assertor Philippus, non a Celestino, sed ab Imperatoribus indictum concilium restatus est: & eo tempore indictum est, quo sententia Pontificis in Nestorium lata mandanda erat executioni; & executionem Cyrillo, non œcumenicę synodo Celestinus commisit, ut ex literis Nestorii, Celestinique & actis concilii aperte constat.

VIII. SYNODUS,

QUÆ EPHESINA OECUMENICA,

FLAVIO ANTIOCHO, & ANICIO BASSO COSS.

seu post consulatum Theodosii XIII. & Valentiniani III. A A. mense Junio, die 22. feria 2.

Quid de synodo Ephesina nunc tractandum.

U^m ea quę pertinent ad synodum Ephesinam, totum tertium recentioris collectionis conciliorum fere totum teneant, in eoque distribuuntur tres in partes omnia, sive quę synodum præcesserunt, sive quę in ipsa gesta sunt, sive quę subsecuta, donec pax Ecclesiarum coaluit, nã ego frustra sim, si præter præfationem historicam velim aliquid amplius hac de synodo scribere; cum neque melius quidquam aliud, neque compendiosius valeam. Quare addenda putavi dumtaxat duo, quę forte lectori ingrata non accident: quid nempe de synodo Ephesina didicerimus primum a Mercatore, & quid inter legenda tum veterum, tum recentiorum scriptorum opera de rebus Ephesinis observaverim, sive singulare quod dicatur, sive contra certas aliunde regulas, quod caveatur. Tertium addi poterat, synopsis scilicet eorum, quę ad synodum Ephesinam pertinent, ostendens quę defunt in editionibus vulgaris, eaque supplens, & quę perturbato ordine ponuntur, suum in locum restituens. Verum id in fine præfationis præstitum est.

§. I. Quid de synodo Ephesina primum a Mercatore accepimus.

Quę suppediet Mercator addenda concilio Ephesino.

MERCATOR suppediat nobis i. Quinque Nestorii sermones adversus Pelagianos, tredecim de sua heresi, quibus se manifestam prodit hæretici mens.

ii. Excerpta Cyrilli ex Nestorii operibus, longe ampliora Ephesinis.

iii. Refutationem anathematismorum Nestorii, a nemine hæcenus tentatam, & qua plurima continentur ad hunc usque diem ignota.

iv. Refutationem quoque symboli a Theo-

doro Mopsuesteno compositi: unde convellitur opinio Facundi Hermianensis, aliorumque Nestorio id symbolum tribuentium.

v. Excerpta quędam ex Theodori libris de Incarnatione, quibus totum virus Nestorianę impietatis continetur.

vi. Fragmenta librorum quinque a Theodoro scriptorum adversus sanctum Ephesinum concilium, unde multa elucescunt hæcenus obscura.

vii. Opusculum adversus Eutherium Nestorianę factionis hominem, ex quo redarguitur Photius Theodoro supponens alienos sermones.

viii. Epistolam Theodoretæ ad Nestorium, edita longe emendatiorem.

ix. Eiusdem literas ad diversos, quibus suam prodit impatientiam pacis inter Ecclesias restituta.

x. Eiusdem quoque Cyrillo insultantis concionem, aut potius concionis particulam: unde populares multe opiniones delentur, Mercatore faciem præferente.

Docet præterea numerum Patrum, qui Ephesi convenerunt, hæcenus incertum, tradit enim convenisse ducentos septuaginta quatuor. Deinde Theodoretum adversus capitula Cyrilli scripsisse ante synodum, quod dubium fuerat in hunc usque diem Denique oblato suo communitorio damnatos esse a Patribus Ephesinis Pelagianos episcopos.

Hęc & alia Mercatori accepta referri debent: cujus etiam beneficio tolli potest perturbatio maxima operum, quę prima tertique parte concilii Ephesini in vulgaris editionibus reperitur. Quam facili autem negotio restitui possit ordo, post præfationem nostram historicam, nemo non advertet, qui subjunctam præfationi synopsis legerit.

Obfer-

Observatio de actis Ephesinis.

3. part. conc. Ephes. cap. 37.

Quae omnia sunt in actis. Epist. 62. ad Maximimum. Antioch. cap. 4. 3. part. conc. Ephes. in actis contra Cyrillum & Epistolis suis.

Observandum porro, acta, quae secunda parte continentur, non esse integra, sed a sancto Cyrillo breviate, pluribus omissis, quae ad rem Nestorianam non spectarent. Acta se scripturam innuit Cyrillus in epistola ad Eulogium, tuum Constantinopoli apocripiarium. Offer, ait, magnificissimo Praeposito duos libellos, quos ad illum misi; alterum contra Nestorii blasphemias scriptum; alterum acta synodi contra Nestorium ejusdemque affectus complectentem.

Omissa esse plura, vel id vnum demonstrat, quod Leo magnus scribit, Juvenalem in synodo Ephesina tentasse Palastrina primatum pet com mentitia scripta sibi vendicare, ejusmodi nihil in actis legitur.

Orientalis schismatici queruntur suis ad Imperatorem legatis, quod adversarii non cessarent, usque in praesentem diem soli am exerceere tyrannidem: eo quod nullam indignationem experti essent. Ubique enim illicitas depositiones in Ecclesias mistentes, turbare, & clerum & plebem. De illis depositionibus altum in actis silentium.

Huc afferat quispiam, quod est apud Gregorium magnum, de absolutis a cetero Orientalium Pelagianis, didoque anathemato iis, qui defenderent, animam Ade per peccatum fuisse mortuam. Sed ostendimus Gregorio impositum fuisse a Joanne Jernatore, pro Ephesinis actis ad Pontificem mittente gesta a Nestorio in sua synodo adversus Manichaeos, de qua disserimus in notis ad epistolam secundam Nestorii ad sanctum Cyrillum.

§. II. Quae in singulis scriptoribus historia synodi Ephesina observata sint.

Scriptores historiae concilii Ephesini. SYNODI Ephesinae historiam scripserunt e veteribus Socrates lib. 7. hist. Evagrius Epiphaniensis, lib. 1. hist. Liberatus diaconus in Brevariario, Theophanes in Chronographia, Nicephorus Callistus lib. 14. E recentioribus, Baronius ad annum Christi 431. editores conciliorum, Petavius, tom. 1. degnat. lib. 4. & Christianus Lupus in scholasticis ad canones concil. gener. In singulis annotavi, quid eximium & singulare attulerint, & quid contra mihi visi sint, oppositum certis aliunde rationibus tradere.

De Socrate scholastico Constantinopolitano.

Quae observanda scribit. PRAETER ea, quae communiter apud omnes occurrunt, eximia sunt. 1. In vetustis exemplaribus Graecis idem positum fuisse, quod in versione vulgata, 1. Ioann. cap. 4. v. 3. id valet ad vulgatae auctoritatem firmandam, & Graecorum codicum nuperos laudatores arguendos.

11. Saepissime Nestorium adversus Deiparam sermonem fecisse: & distantiam ipsius a Paulo Samosateno ac Photino, ex concionibus, quas habuit, patere. Hec fidem conciliant sermonibus Nestorii a Mercatore in Latinum sermonem versis: nam & in illis frequenter Nestorius contra Deiparam disputat, & suam, ut loquitur, a Paulo Photinoque distantiam ostendere nititur in ea concione, quam commotissimam acceptis a Celestino Cyrilloque literis habuit.

111. In Oasi vixisse adhuc Nestorium, cum ista Socrates memoriae mandaret, id est, anno 439. quo usque historiam a Constantino magno

ad XVII. Theodosii consulatum, spatio 140. annorum perduxit.

Digna sunt ista, quae observentur: cetera fore omnia perturbate, aut etiam falso, ne dicam inscite, ab homine forensi res theologicas tractante proferuntur.

Scribit Nestorium cum Paulo Samosateno & Photino non asseruisse Christum merum esse hominem, sed verbo tantum a catholicis differre, & a sola voce *θεωον*, propter inscientiam & veterum negligentiam, abhorruisse. Quam sit alienum istud a vero, demonstrat tota praecedens dissertatio.

11. Nestorium post celebrem illam blasphemiam: *Eum, qui mensuris spatiis adoleverit; Deum non appellaverit*; recessisse ab Episcoporum caetu. Repugnat actis Ephesinis: nam a Theodoro Ancyrae episcopo relatum istud est actione. 1. velut dictum a Nestorio tribus ante diebus, quam Patres caetum habuissent.

111. Die vigesima octava Junii damnatum fuisse Nestorium a Cyrilliana partis Antistitibus; & vicissim a Nestorianae partis Episcopis, ante adventum Joannis Antiocheni, Cyrillum esse depositum. Utrumque manifeste actis pugnat: nam & Nestorium Patres die 22. & Cyrillum Joannes, qua die primum advenit, tumultuario concilio deposuit.

117. Joannem Ephesi quidem Cytillo successisse, sed non prius quam Antiochiam revertrisset, exautorasse. Id totum falsi revincitur actis conciliabuli Orientalium.

v. Denique ambos Episcopos, reconciliata amicitia, sibi mutuo sedes restituisse. Atqui conditiones pacis tres erant duntaxat, damnatio dogmatarum Nestorii, consensio in ejus depositionem, & consensio item in ordinationem Maximiani, ut ex literis Cyrilli, Joannis, & Theodoretii manifestum est.

De Evagrio scholastico Epiphaniensi.

EVAGRIO debemus conservatam Theodoli epistolam de rebus Nestorii post depositionem; eam vero sin minus in patres dilcerplisset, sed integram inseruisset historiae, majorem procul dubio inisset a posteris gratiam.

Multa ex Socrate accepit, plura ex actis synodi, non pauca tamen de suo addidit, quae veritati & illi quidem certis testimoniis comprobatae, pugnent.

1. Scribit Nestorium cum Antiochia Constantinopolim pergeret, Theodorum in vrbe Mopluetia convenisse, auditaque illius doctrina, a vera pietate descivisse. Id repugnat literis Joannis Antiocheni ad Nestorium de Theodoro scribentis, velut de communi magistro olim ipsis audito.

11. Innuit, aut etiam declarat, a Nestorio prius acceptas esse Celestini Cyrillique literas, quam postulasset ab Imperatore concilii indicationem. Atqui synodus indicta est die 19. Novembris, qua consignatur sacra; acceptae vero literae Celestini die 8. Decembris consequentis, ut ostendit Marius Mercator.

111. Excusat Joannis Antiocheni moras in via, quasi non de industria fuerint, sed necessitate factae. Verum tamen a *via roenari*, id est, hoc ipso anno, a die 27. Aprilis ad diem 21. Julii, quinquaginta quinque dies interfluxerunt, nec alius diecesis Antiochenae Episcopus

Quae cavenda.

Quae singulata, & digna quae observentur.

Unde sumpta quae ab ipso traduntur.

Quae cavenda.

mandasset, non am constituit, mutat fides ad-polaris veteris e conatus sic: nam synodum faceret. Celestino dicitur: in primis studio-ffector Philippus, totibus indicium mptore indicium Nestorium late & executionem Celestinus com- Celestinique te

COSS.

II. AA.

le convellitur orumque Ne-

ori libris de Nestorianum

e a Theodo-Ephesinum haec tenus ob-

erium Ne- o redargui- alienos ser-

Nestorium,

s, quibus er Ecclesias

lantis con-ulam: vnde- tur, Met-

rum, qui- reum, tra- ginta qua- is capitula ad dubium oblato suo bus Ephe-

referrit de- est perur- teritque ditionibus io restitui n histori- ctam pra-

Obfer-

Epheso distabat, ipso teste Evagrio, imo & Joanne paulo amplius quadraginta mansionibus, sive itineris diebus.

iv. Affirmat, ab omnibus utriusque partis Episcopis in vnum coactis acceptos esse Cyrilli Memnonisque libellos, vocatumque & excommunicatum Joannem cum suis. Aperte acta reclamant; & vt non reclamarent, pugnantia certe loquitur: quomodo enim omnes in vnum coiverint utriusque partis Antifites, & Joannis tamen sacerdotes veluti contumaces absenti sint?

v. Denique redintegratam ponit amicitiam, Cyrillum inter & Joannem, antequam Paulus Emefenus Alexandriam adveniret. Id vero indubitatis monumentis falsitatis arguitur, cum pacis ipse Paulus sequefer fuerit, idque mutua Joannis & Cyrilli litera loquantur.

3. part. conc. Epist. c. 10, 14.

De Liberato diacono Ecclesie Carthagenensis, in Breviario causae Nestorianorum, & Eutyebianorum, capitibus decem prioribus.

Unde Breviarium confectum.

LIBERATUS diaconus Ecclesie Carthagenensis, trium capitulorum defensor, cuncta quae persecutus est in Breviario haeresis Nestoriana, accepisse se scribit, partim a Socrate, partim ex actis conciliorum, Patrumque epistolis. Optandum esset, vt tam sincera tamque ordinata tradidisset, quam acceperat ex actis conciliorum, Patrumque catholicae partis epistolis, minus a veritate discessisset, quod fecit non semel; minusque in ordinem peccasset, quod saepe: certe non prodidisset suam in Nestorianarum partium homines animi propensionem.

Utile ad historiam Nestorianam.

Habet tamen hoc in opere, quae conducant, ad emendanda quaedam veterum scriptorum, atque etiam illustranda, quae pertinent ad historiam Nestorianam, imo & restituenda in ordinem, quae in tertia potissimum parte concilii Ephesini perturbate congeruntur.

Quae observanda. Cap. 1.

i. Cum scripserit, Nestorium in eo disserere a Samosateno, quod Nestorius confitens existentiam divinitatis Filii Dei, Christum purum hominem tradidit, conceptum atque formatum, & postea in Deum provelsum, hoc est, hominem deificatum, & non Verbum carnem factum, & habitasse in nobis. Ostendit fontem unde id hausserit: Propterea in epitoma chronicorum Lucentius hoc ponit, & dicit: Felice & Tauro consulibus, Nestorius Constantinopolitanus episcopus novum Ecclesiam molitur errorem inducere, praedicans Christum ex Maria hominem tantum, non etiam Deum natum; eique divinitatem collatam esse pro merito, dicit.

De chronici parte supposita Prospero.

Error Chronographi.

Peccat quidem, cum errorem Leporii Nestorio tribuit; sed utile quiddam simul tradit, cum Lucentium auctorem appellat annotationis tributae Prospero, vnaque docet secundam partem chronicorum quae vulgo Prosperi nomine inscribuntur, aliud nihil esse, quam continuationem a Lucentio additam: atque ita ostendit quare ratione depelli possit a Prospero, magna eruditionis eximique iudicii viro, infinita prope auctoritate, temporumque consilio, quae in hoc toto additamento pene continua est. Fuit autem Lucentius episcopus Alculanus, vnus de quatuor legatis a sancto Leone ad synodum Calchedonensem missus, qui epitomen ad ann. 455. perduxit. Sed haec alias.

De sermonibus Pauli E-

11. Refert, post orationem a Paulo Emefeno habitam in Ecclesia Alexandrina, de duabus

Christi naturis in vna persona, ad illa verba Joannis: Verbum caro factum est, & habitavit in nobis; Cyrillum tractantis sermonem de more excepisse, & inter cetera dixisse: Quid de his clarius dici potest? Quia indigent hac explanatione? Nos docuit, quia aliud quidem est, qui inhabitat, & aliud qui inhabitatur; & aliud natura humana, aliud divina. Et cum sermonem concluderet, repetisse verba Emefeni: Confiteor, inquit, Joannem duas naturas predicantem, & vnum Christum: duas naturas Unigeniti, & vnam personam. Etenim quando dixit: Et habitavit in nobis; & duas naturas predicavit; tunc addidit haec: Et vidimus gloriam ejus, gloriam tanquam Unigeniti a Patre, plenum gratia & veritate. Quibus relatis Liberatus: Haec, inquit, Cyrillus Paulo praesente tractavit, & Alexandriam docuit Ecclesiam, ira de Christo credere, sicut Paulo dudum tractante dicebat.

Emefeni in Ecclesia Alexandrina. Cap. 8. Breve. Joan. 1. v. 14.

Hinc colligere est post utrumque Emefeni sermonem, duos enim habuit, verba fecisse sanctum Cyrillum; & ista quidem mox relata, post secundum; quae vero in tertia parte concilii Ephesini habentur, post primum. Nam in primo sententia Joannis tractata non est, est autem copiose in secundo. Corrigitur est igitur vulgata conciliorum editio, & prima Emefeni homilia subiiciendus sermo Cyrilli, qui post secundam positus est; secundae vero, fragmentum a Liberato servatum.

Emendandi concilii Epist. sui locus. Cap. 1.

111. Refert etiam particulam epistolae, quae Joannes Antiochenus Imperatoris literis per Aristolum tribunum allatis respondet, cuiusque meminit Theodoretus in epistola ad Himerium: Propter illa ipsius capitula fidem meam Cyrillo dirigam, quam si suscipiens subscripseris, communicabo et; alioqui pacificus cum eo esse non poterit. Ex ea vero multa colligi possunt, quae locis alioqui, vel obsecris lucem, vel dubiis fidem faciant, de quibus vide notas ad epistolam hanc Theodoreti.

De epistola Joannis Antiocheni ad Imperatorem. Cap. 1.

Jam vero, contra indubitata aliorum testimonia, quam multa scripsit! quam multa contra rationem temporum! Id omitto dicere, quod legitur de ordinatione Nestorii, quam contigisse tradit primo die Aprilis, cum acciderit decimo: potest enim esse vitium notarii, qui cum reperisset in libro, unde exscribebat, die 10. Aprilis, scripserit die 1. Aprilis.

Quae cavenda.

Suo certe vitio ait. 1. Epistolam Joannis ad Nestorium scriptam esse antequam Cyrillus ad Celestinum daret literas de rebus Nestorii. Constant enim Cyrillum Pontifici primum de rebus Nestorii; tum Pontificem Nestorio, & Joanni; & tandem Joannem acceptis Celestini Cyrillique literis Nestorio scripserit. Hinc Celestinus ad Nestorium: Sancti fratris & coepiscopi mei in ep. ad Nest. Cyrilli probatissimi sacerdotis, per filium meum Possidonium diaconum, talia de te scripta suscepimus, quibus his, qui de tua ordinatione detulerant, periisse suum testimonium doleremus.

De epistola Joannis Antiocheni ad Nestorium. Cap. 4. Breve.

Hinc etiam ad eundem Joannes: Clerici Alexandrii diversas de tua pietate literas magno ad nos studio pertulerunt; vnae quidem piissimi episcopi Celestini, reliquas omnes sanctissimi episcopi Cyrilli. Harum autem exempla mittens, caritatem tuam obnixae rogatam cupio, vt ita eas legat, &c.

In ep. ad Nest.

11. Sacram ab Imperatore ad Cyrillum missam esse rogatu Nestorii, post acceptas a Nestorio Cyrilli literas, quibus duodecim capitula

De sacra Imperatoris ad Cyrillum. Ibid. sub sig.

subjungebantur. Atqui præcessit tribus fere hebdomadis: nam sacra consignatur xiiii. Kalendas Decembris, literæ veto acceptæ sunt v. Idus Decembris.

De sacra Imperatoris ad Metropolitanas.

1. part. conc. Epl. 6. 31.

De epistola Celestini ad Cyrillum.

Epist. Nestor. ad Celest.

De adventu Joannis Antiocheni Ephesum.

In synodica ad Celest.

In synodica ad Celest.

De publicata in Cyrillum ab Orientalibus sententia.

A. A. s. conc. Epl. 6.

111. Post scriptam Cyrillo sacram vnam, missam ad univertos Episcopos aliam esse, quæ vocarentur Ephesum ad concilium. Verumtamen in illa sit istius mentio: Tuam quoque reverentiam ad tempus, quod alia literis ad univertos Metropolitanos missis significatur, præsto adesse oportebit.

114. Celestinum epistola, cujus initium est: Tristitia nostre sanctitatis v. sive licere, &c. Cyrillo vicem suam dedisse in concilio obviandam. Atqui epistola Celestini sanctionem synodi indicem tribus mensibus præcessit: consignatur enim 114. Idus Augusti ejusdem anni, nec Romanam nuntia de synodo indicta venerunt ante mensē Decembrem, cumque inclinantem, quo tempore Nestorius ea de re Celestinum primo certiorē fecit. Placuit vero piissimis Imperatoribus, Domino adjuvante, etiam synodum inexcusabiliter totius orbis terrarum indicere, propter inquisitionem verborum non æstimo habituram inquisitionem distictilem, nec impedimento esse futuram ad tractatum divinitatis Domini Jesu.

v. Joannem Antiochenum biduo, post depositum a concilio Nestorium, venisse Ephesum, pugnat relationi Candidiani comitis ad Joannem & ejus synodum. Cum ante quinque proximos dies reverendissimus episcopus Cyrillus, ac Memnon hujus civitatis episcopus, & qui cum ipsis sunt, reverendissimi Episcopi in sancta Ecclesia convenissent, a me prohibiti sunt, ne contra dominorum nostrorum & piissimum Imperatorum decreta, inter se consensum facerent, atque moniti v: omnium vestrum adventum expectarem; illi autem ut sacram prælegere effugiant: cum vero id recusarem propter sanctitatis tue absentiam, &c. Retulit vero Candidianus eo ipso die, quo Joannes adventit: Nam simul atque Ephesum ingressus est, antequam ultorem ex itinere contrarium excessisset, antequam se veste exuisset, congregatis quibusdam, qui cum Nestorio recesserant, & blasphema verba in suum caput loquebantur, & gloria Christi tantum non illudebant, ac veluti cœcitate collegio hominum circiter triginta numero, qui nomen habebant Episcoporum, &c.

115. Orientales suam in Cyrillum & Memnonem sententiam publicasse, proposito programme, ante adventum legatorum occidentalium Ecclesie: id actorum Ephesinorum fidei advertatur. Nam legati advenerunt die nona Julii, postredie enim auditi sunt in synodo, cum haberetur actio secunda. Nihiludum vero tunc temporis de sententia schismaticorum in Cyrillum & Memnonem recitum erat: namque ubi primum timore vulgi de hac ipsa sententia Cyrillus & Memnon acceperunt, obtulerunt libellos sanctæ synodo die decima sexta Julii: eadem die vocatus semel atque iterum Joannes cum suis, ut facti rationem redderet, antequam tertio citaretur, sententiam, depositionis quidem in Cyrillum & Memnonem, excommunicationis vero in totam synodum, affixa parietibus theatri charta publicavit. Sic enim actione quinta interlocutus Cyrillus est: Vestra pietas omnia gerens per reverendissimos religiosissimosque Episcopos prima & secunda citatione vocavit eos, quemadmodum fides actorum continet. Illi vero cum temeritatem suam nullis rationibus tueri, nec

viliis justis excusationis vias invenire possent, rem suam, & circulatoribus ac circumforancis dignam commiserunt. Cum enim, siquid magna huic synodo palam facere voluissent, illos potius accedero moleste & cum decore, quod christianos homines decet, coram exponere que conveniunt, rationesque audire, oportuisset; ac profecto nihil obstaret, quominus id illis facere liceret, (nec enim ante sanctam synodum milites consisterint, sicut ante illorum domos) charitatem arrogantia inscitiaque plenam concinnantes, eaque publice proposita, totam hanc civitatem, non tam ad tumultuationem, quam ad inconsultam temeritatis ipsorum condemnationem, condemnarunt.

Manifesta porro apparet causa, cur tunc temporis publicaverint schismatici suppressam decem & septem diebus sententiam: ipsorum enim intererat, desertum vadimonium probare apud populum, ne a tumultuante male haberentur. Probabant vero hac publicatione, cum a iudicibus nulla auctoritate pollentibus, quippe excommunicatis, citari se ad iudicium ostenderent: sed cur programme sententiam publicarunt, & non canonico more, per executores ecclesiasticos? ut, quam aliis facerent, per suos milites ad Joannis domum excubantes, violentiam, eam sibi inferri mentirentur, atque ita prohiberi, secundum canones agere; maxime, cum chartam, quam archidiaconus Joannis, nomine synodi Orientalium, obtulisset, ab Episcopis Joannem tertio citantibus repudiatam causari possent.

VII. Scripsisse post solutam synodum, & ordinatum Maximianum, Episcopos & Constantinopolis Cyrillo, quia amicitiarum modum & pacem Ecclesiarum non aliter fieri conveniret, nisi omnia, que ab eo in causa scripta, epistolis & tomis & libris, evocarentur. Verum Cyrillus id ab Acacio Berœnsi & Orientalibus postulatam refert: Imperator ergo ad se accersens reverendissimum piensimumque Ecclesie Constantinopolitana episcopum Maximianum, ac alios non paucos, qui pro tempore ibidem comperiebantur, serio cum illis consultabat, quoniam pacto Ecclesiarum dissidium e medio tolli, divinatorumque mysteriorum ministri ad concordiam & pacem possent redigi. Illi vero non aliter unquam id fieri posse, neque prius illos de quibus agebatur, in concordiam venturos aiebant, quam unanimis & consensu fidei vinculum eis præfulgeret, & quasi præferretur: & oportere aiebant, ut piensissimus Joannes Antiochenus anathematizaret Nestorii dogmata, ac se ipso illius depositionem approbaret. Episcopum vero Alexandrinum privatas offensiones oblivioni traditurum, & contumelias, licet eo gravissime ac maxime exiissent, quas Ephesi perpeffus fuerat, propter caritatem nihil facturum. Cum itaque religiosissimus Imperator iis assentiret, magnamque ex eo consilio voluptatem caperet, missus est, qui hoc ipsum persiceret, dominus meus præclarissimus tribunus & notarius Aristolaus. Postquam vero Orientalibus regum decretum expressum est, & tanquam factum ex eorum Episcoporum sententia, qui Constantinopoli aderant, consilio nescio quo apud sanctissimum piensimumque Berœnsis episcopum Acacium congressi, scribi ad me curarunt, conventionis modum, id est, sanctarum Ecclesiarum pacis, nisi eo modo, quem ipsi præscriberent, fieri non debere. Erat autem ea petitio gravis ac molesta, volebant enim ea omnia aboleri, que vel epistolis, vel tomis, vel libris evulgaveram: at soli fidei, que a san-

De conditione pacis Cyrillo propolita. 1. part. conc. Epl. c. 33. Ep. ad Acac. 46. eiten.

na, ad illa... ermonem de more... ille: Quid de his... or hac explanati... videm est, qui in... tur; & aliud na... it cum sermonem... Emefeni: Consi... ras predicantes;... us v. nigenti, &... dixit: Et habi... predicavit; tunc... n ejus, gloriam... lenum gratia de... us: Hac, in... illavit, & Me... de Christo cre... e dicitur. Imque Emefeni... verba fecit:... mor relaxa... ria parte con... mum. Nam in... a non est, est... igenda est igit... & prima Em... & Cyrilli, qui... da veto, fra... epistola, qua... literis per Ari... et, cujusque... d Himerium: Cap. 4. ueam Cyrill... ter, conveni... esse non pote... it, que locis... dubius fidem... isfolam hanc... um testimo... ulla contra... icam, quod... quam conti... cident de... ti, qui com... at, die 11. Joannis ad... Cyrillus ad... torii. Con... n de rebis... & Joannis;... ni Cyrilli... Celestinus... iscopi mi... um meum... ipia susce... rone detu... remus. terici Ale... magno ad... istius epi... is episcopi... t, carita... eai legat... llum mis... a Nesto... capitula... pua, sui...

His Patribus nostris Nicaea edita fuerat, consen-

viii. A Joanne collectam fuisse synodum Antiochia, propter negotium pacis: Berceus apud Acacium congregatam tradit Cyrillus loco mox citato, tradit & Mercator in prefatione epistole Theodoretii ad Andream Samofatenum.

Pag. 274 col. 2.

De responsione Cyrilli ad reprehensionem Theodoretii. Cap. 9. Breu.

ix. Cyrillum, post pacem initam, respondisse Theodoro capitulo reprehendenti, suaque capitula exposuisse, atque ita pacem & unitatem Ecclesie reddidit. Locus integer ex scribendus videtur: Hec sunt, quae Cyrillus scripsit in defensionem orientalium Episcoporum pro duabus vniuersis Christi naturis, quam quicumque tunc minime receperunt, hos esse patres auctores Acaciorum, qui neque Cyrillum habent caput, neque quem sequantur ostendant. Tunc & Eusepius Ptolemaidis Pentapoleos regionis episcopus accipiens exemplar literarum Theodoretii, qui scripserat contra duodecim capitula Cyrilli, direxit illud Cyrillo, ut responderet ad ea. & sua capitula exponeret: quod gratissime suscipiens Cyrillus, fecit interpretationem capitulorum suorum, duodecim addens expositiones, quo videretur plenam pro eis reddere rationem. Ita tunc Cyrillo suscipiente & descendente fide orientalium Episcoporum & sua capitula exponente, pax & unitas Ecclesie reddita est. Repugnat Cyrillus, qui nullam damnati Nestorii mentionem facit in tribus apologeticis, quos pro capitulis composuit, facturus utique, si minus & duos ante synodum scripserat, & tertium, ut diximus in praefatione, cum in custodia teneretur, penderetque adhuc sua Nestorici causa, propter sanctionem Principis gesta quolibet suspendentis, donec de re tota diligentius cognosceret, & statueret. Quod vero duos ante synodum scripserat, aduersus Andream scilicet ac Theodoretum, hinc apertum est, quod responsum fuerit prius Andreae, tum Theodoro, velut homini nondum ignotus esse Theodoretus Cyrillo, cum fuerit conciliabili quasi mens atque ingenium?

In ep. sibi in ad suos legat.

De verbis Socrati suppositis.

x. Denique, ne diutius moram ponam in rebus Liberati curiosius scrutandis, omitto plura leuioris momenti, vnumque istud addo, Liberatum praecogitantia id, quod in codice Socratis reperit ab aliquo annotatum, vel ex margine in textum translatum, accepisse velut a Socrate scriptum, quem oportuisset pugnare secum intolerabili amentia: negat enim annotator, Nestorium dixisse, Christum esse Deum; affirmat Socrates.

Locus videtur exscribendus, quia pluribus occasionem praebuit, ut Nicephoro, Evagrio, &c. errandi cum Liberato, sic igitur se habet: Socrates in libro ecclesiasticae historiae dirimit Nestorium a Paulo, eorumque differentiam sic ponit. Apparet, inquit, Nestorium ignorasse lectiones antiquorum, quapropter ut dixi, in sermone solo moratus est. At non solum sermonem examini dedit, sed etiam omnino Deum esse, qui natus est, denegavit. Nos autem fatemur, quoniam qui de sancta Virgine natus est, & crucifixus est, Dominus est gloria, sicut dicit Apostolus: Si enim cognouissent, nunquam Dominum gloriae crucifixissent. Porro Nestorius dicit: Noli gloriarum, Judae, non crucifixisti Deum; tanquam ipse Dominus gloriae, idem non sit Deus. Nam quia purum hominem non dicit Christum, sicut Photinus, &c.

* Verba, quae ex margine in textum, Socrati aperte pugnant, dicit Nestorius catholicos sensisse.

De Theophane Ceruano in Chronographia.

Quinque tradidit Theophanes a prioribus Quinque di-
Historicis praetermissa. Primum, ab Eusebio
tunc: *πατριάρχης ἁγίου πνεύματος*, reprehensum fuisse
Nestorium, cum nemo haecenus ausus esset ar-
guere Antistitem vrbis regiae, aule gratiosum,
& nihil non valentem aggredi potentum ope.
Ab historicis prioribus dixi, nam Leoncius Bi-
zantinus sempridem illud tradiderat. Alterum;
hunc ipsum Eusebium Anastasio presbytero ana-
thema dicenti defensoribus *Θεοδοσιαν* restitisse.
Tertium, a Proclo dictam esse, praesidente in
Ecclesia Nestorio, panegyricam de virgine Dei-
para orationem. Quartum, eam ipsam oratio-
nem habitam *ἐν τῷ ἱεροῦ*, aliquo die festo so-
lemniori, nempe annunciatæ Virginis, ut dixi-
mus in notis ad orationem. Postremum, a
Nonno Edesse episcopo scriptum Joanni An-
tiochono in haec verba: *Expurga Ecclesiam, vir
Dei, a Nestorii heresibus, & eorum perfidia.*
Unde intelligimus, Nonno Rabbulam, Rabbula-
bam successisse in sedem Edessenam.

At non quinque tantum peccavit. Nam r. ordi-
nationem Nestorii refert ad annum Christi
423: Joannis Antiocheni 8. sancti Praylii Hiero-
solymitani 13. Celestini summi pontificis 7.
quae omnia procul absunt a vero, vnde cumque
tandem anni initium Theophanes sumpserit, si-
ue a Septembri, ut reuera sumpserit, siue a
Ianuuario, ut alii solent. Nam secundum vnan-
imem omnium sententiam ordinatus est Nesto-
rius Tauri & Fehie coeli, atque ita anno Christi
428: siquidem successit in sedem Constantino-
polititanam Sisinnio, vita sancto sub finem ann.
427. Deinde Joannes Antiochia episcopus sus-
fectus est in locum Theodoti, qui ann. 428. vi-
uere desit, teste Theodoro. Certe Acacius Be-
roensis ad Cyrillum rescribens ann. 430. Joan-
nem ait recens ordinatum. Postea Praylius post
Joannem Hierosolymitanam Ecclesiam rexit; *Eph. 6. 23.*
Joannes vero diem suum obiit ann. 416. imo
Praylius iam cesserat Iuvenali moriens sedem
vrbis sanctae ante ann. 428. ut ex eodem Theo-
doro constat, recensente Iuvenalem cum Si-
sinnio. Denique Celestinus tenere cepit sedem
apostolicam Bonifacii obitu vacantem die 3.
Novembris ann. 423. atque adeo non praecessit
septem annis Nestorium die 10. Aprilis ann. 428.
in sede vrbis regiae collocatum.

11. Scribit Celestinus dedisse literas de causa
Nestorii ad Joannem Antiochenum & Praylium
simul Hierosolymitanum: repugnant scribenti Ce-
lestinus ipse & Cyrillus; ille enim, missis per Polli-
donium ad Cyrillum de Joanne & Iuvenali liti-
ris: *Eadem haec, inquit, ad sanctos quoque fratres i. part. ant.
& coepiscopos nostros Joannem, Rufinum, Iuvenalem, & Fleuiam per scriptissimus; iste vero ad Iu-
venalem de illis ipsis Celestini literis: Cum reve-
rendissimus, ait, piissimusque Romanae Ecclesiae
episcopus Celestinus comperta de eo scripserit,
ipsaque literas ad me dederit: equidem illas vi-
cissim ad te mittendas existimavi, &c.*

111. Tradit Cyrillum, post acceptas ab Impera-
tore literas, quibus increparetur, scripsisse de recta
fide ad Theodosium, & ad Reginae sorores, quo-
se purgaret. Atqui litera Imperatoris falsitatis
convincunt Theophanem: nam in iis vitio verit
Theodosius Cyrillo, quod alio ad se, alio ad
Pulcheriam opere directo tentare voluisset con-
cordiam regiae domus, fratremque cum sorora

Quinque di-
qua quae ob-
servantur.

Lib. 1. advers.
Nestorian. &
Euseb.

Plura quae vi-
dentur.
De tempore
ordinationis
Nestorii.

Lib. 1. lib. 11.
Eph. 6. 23.
i. part. ant.
Eph. 6. 23.
Ibidem.

De literis Ce-
lestini ponti-
ficis.

i. part. ant.
Eph. 6. 23.

De tempore
scripti a Cy-
rillo libri de
recta fide.

1. part. conc. componere, nisi aliquid inter nos diffidium esse putasset, aut certe aliquid quomodolibet ex literis tuis oriturum sperasset: cur, obsecra, alia privatim ad nos, & ad Eudoxiam religiosissimam conjugem meam; alia vero ad Pulcheriam sororem meam augustam, eandemque pietatis studiosissimam perscripisset.

De causa cur Celestinus Ephesum non veniit. 17. Ait Celestinum excusasse absentiam, ob labores hiemali tempore in mari tolerandos: at excusatio neque per se ipsa idonea est, cum verna tempestate iter conficiendum esset, eaque affecta, siquidem ad Pentecostem conditum erat, id est, ad diem septimum Junii: neque vera, cum a summo Pontifice per legatos afferatur alia, nempe jam non agi de ferenda sententia, quod auctoritatis est: sed de executioni mandanda, quod obsequii potius.

Conc. Ephes. 2. 18. Vult synodum inchoatam esse die 20. Junii, clapsis a condito termino diebus sexdecim. Quomodo vero haec coheret, tum sibi, tum actus concilii: nam conditus terminus fuit dies dominicus Pentecostes, qui incidit in septimum Junii, vt certa ratione temporum constat: acta vero aperte loquuntur, initium synodo factum die 22. Junii, & vero fieri debuit, cum in eam diem incidere feria secunda, qua solenne erat dare initium synodis.

De die inchoati concilii. 19. Hilarium, si tamen historia sit & non fabula, de inchoatione synodi, textit hunc in modum. Die itaque Junii mensis vigesima celebrari cepit concilium, Nestorio, Cyrillo, & Praxilio conveniunt presidentibus: Cyrillo vero Romani Pontificis locum obtinente: cunctisque de Theologia sermone facientibus, Nestorius magna arrogantia dixit: Non ego eum, qui bimeltris aut trimeltris fuit, Deum appellavero, quapropter mundus sum a vestro omnium sanguine, neque postmodum ad vos veniam. Cum dicto exiit sex comitantibus Episcopis, qui ipsius sententia adhaerent: Cyrilli sequaces post die congregati, tres Episcopos miserunt, qui Nestorium vocarent, &c. Nam cuncta haec actus concilii pugnant, ex quibus neque constat, ceptam synodum die 22. Junii: ad eam non venisse vquam Nestorium, multo minus in ea praesidisse: blasphemiam a Nestorio prolata in familiari congressu cum Acacio Melitenensi, & Theodoro Ancyrano: eos existit Nestorii hospitio facilem vocem execratos.

De modo, quo fieri cepit concilium & de praesidibus. Hic oritur quaelis solvenda obiter, qui factum sit, vt cum synodus haberi ceperit die 22. Junii; Episcopi tamen ea ipsa die ad synodum retulerint, se pridie ad vocandum Nestorium missos esse, vti que a synodo, erat igitur pridie jam collecta. Verum cum dies vigesima prima Dominica fuerit, convenisse ad synaxim Patres oportuit: vnde cum abesset Nestorius, a quatuor Episcopis invitatum quidem venire ad crastinam synodum, non citatum jure, quippe cum festus esset dies, nec adhuc Episcopi legitimum fecissent initium concilii: vnde factum, vt secundum canones postmodum tertio vocatus sit, cum vocatio prima non haberet vim canonici processus, sed admonitionis tantum, atque invitationis.

De adventu Joannis Antiocheni Episcopi. 20. Narrat Joannem Antiochenum cum suis tertio post ceptam synodum die advenisse: quo errore posteriores alios implicuit, contra manifestum Cyrilli testimonium antea relatum.

De Nestorii concessu in synodo schismatica. 21. Narrat pariter, Nestorium cum Joanne alisque schismaticis confedisse, cum in Cyrillum & Memnonem sententia depositionis ferretur: atqui istud nulla acta continent, uno silentio suo contradicunt. Et vero Joannis synodus Nestorium

non restituit: neque enim poterat, cum minor esset ea, a qua dejectus fuerat; neque si potuisset, fuisset tamen Joannes, quippe ambiens principatum synodi, cui cupiditati obstitisset Nestorius, privilegio suae sedis, quae a Constantinopolitano concilio secunda post Romanam constituta fuerat.

18. De Theodoro capitula Cyrilli arguente, & de Cyrillo Theodoretum confutante, loquitur perinde ac si reprehensio illius, & istius responsio synodi tempore confecta sit. Quibus contradicit Theodoretus: Prinsquam convenit apud Ephesum celebraretur, duodecim capitali strillim, porroque restitimus, vt praesens horum fieret intellectus etiam rudiorum & rationis expertum, &c.

19. Ait, ab Orientalibus ad suas Ecclesias redemptibus, abductum secum Nestorium. Verum recesserat Epheso, priusquam legati venirent Calchedonem.

20. Scribit pacem Ecclesiae redditam, convenientibus Cyrillo & Joanne, iussu Imperatoris, post deportatum in Oisum Nestorium, quatto ab exauctoratione anno. Veruntamen pax reconciliata est, vt certis temporum notis constat, altero post Ephesinam synodum anno. Nihil hoc auctore perturbatur.

De Nicephoro Callisto, libro 14. historia, a cap. 32. ad 37.

NICEPHORUS omnia fere sumpsit ex Sostrate, cujus verba exscribit, appellato etiam nomine; sumpsit pariter ex Evagrio & Theophane, quos ne nominar quidem, cum tamen eorum scriptis utatur, servata quoque prima loquentis persona, quod admirationem movere potest. Quare quae de tribus illis scriptoribus oblectata sunt, huc etiam spectant, eadem nimirum Nicephoro cum suis magistris, aut bene sentiente, aut peccante.

Proprium nihilominus peccatum ipsius est, quod synodum Ephesinam asserit quadagesimo primo post secundam anno habitam: quinquaginta enim inter utramque anni intercesserunt, cum secunda coierit anno 381. Ephesina anno 431.

Proprium & istud, Orientales tertium annum ab Ephesina synodo, per vim retinuisse Nestorium in episcopatu: nequidem enim ante pacem Joannes cum suis cum Episcopi loco habuit.

Afferit tamen duo ad historiam conducentia. Primum, de synodi Alexandrinae decretis ad Celestinum summum Pontificem missis, quod argumentati sumus inter agendum de secunda synodo Alexandrina. Alterum, de Euthymii magni illius sanctique viri mandato, quo Petrum Saracenum episcopum iussit, adhaerere Cyrillo Alexandino, & Acacio Melitenensi, tanquam columnis & apicibus rectae fidei: id accepit a Cyrillo monacho, qui vitam Euthymii conscripsit.

De illustrissimo annalium scriptore cardinale Baronio, & aliis recentioribus, &c.

ILLUSTRISSIMUS annalium scriptor de rebus Nestorii eo quo solet iudicio, eaque doctrina & diligentia scripsit, vt si cuncta, quae a veteribus dicta, vel diligenter collegit, vel feliciter emendavit, vel subtiliter coniecit, afferri deberent, tota fere quinquae annorum historia exscribenda esset. Sunt tamen nonnulla, in quibus, vt maxime velim propter reverentiam tanti viri,

De Theodoro reprehensione capitulorum.

In praef. ad quinquaginta libros contra concilium Ephesinum.

De recessu Nestorii.

De tempore pacis inter.

Usade sumpsit, quae scripsit.

Quae cavenda de anno habitae synodi Ephesinae. Cap. 34.

De Nestorio ab Orientalibus in episcopatu retento.

Quae notatu digna. Cap. 33.

Cap. 34.

Laus Baronii cardinalis.

Chronographia. hanes a prioribus... potentiam... lerat. Alterum... presbytero... presidenti... die festo... Postremum, a... Eccliam, ut... ulam, Rabula... vit. Nam: de... mium Christi... Praxili Hi... pontifici... vnde... i sumpserit, &... fit: five a Ja... ndum vici... us est Nesto... anno Christi... Constantino... b finem ann... piscopus sus... ann. 428 vi... Acacius Ro... 430. Jo... Praxili post... fiam reat;... n. 426. imo... rientes sedem... idem Theo... cum Se... cepit sedem... tem die j... on praecell... is ann. 428.

non possim tamen assentiri, sive propter tarditatem ingenii, sive quia videntur mihi certis quibusdam præiudiciis, aut pugnare, aut nonnisi difficulter conciliari. Ea vero hic proponenda puto, & cum pugnantibus argumentis conferenda, ut quam patior hac in parte difficultatem, doctioribus ostendam.

Que in ipsius historia Nestoriana difficultatem faciunt. Num. 10. De Nestorii genere. De hæresis origines. Num. 17. De capite 11. libri 4. hæret. fabularum. Num. 11. De literis Nestorii ad monachos Aegypti. Num. 12. Epist. 1. Cyrilli.

Atque ut omittam dicere, de iis, quæ ad annum 428. referuntur: sive de Nestorio secundum naturam Samosatani nepote, quæ opinio nata est ex Suidæ verbis alieno sensu acceptis: sive de origine hæresis Nestorianæ ex Pelagiana de meritis naturæ, qui error Leporij Nestorio afflicta a Cassiano, lib. 1. de Incarnatione, &c. indeque populariter creditus: sive de Nestorii quadam historia, tributa Theodoro Cyrensi, lib. 4. hæretic. fabularum cap. 11. sive de obtestatione Eusebii adversus Nestorium Cyrillo supposita.

Afferit ad annum 429. illustrissimus Cardinalis, literas a Nestorio datas esse ad Aegypti monachos, quibus ipsorum fidem tentaret: id vero neque Cyrillus testatur, neque ullus verum scriptorum. Quin potius cuncti communiter tradunt, ad monachos pervenisse exegeses Nestorii, easque a nonnullis circumlatas, ad simpliciorum animos fallendos.

De epistola Cyrilli ad eundem. Num. 22.

Afferit deinde, epistolam ad monachos a Cyrillo scriptam esse, priusquam a Nestorio proderetur hæresis: atqui tota est illa in primo sermone Nestorii, imo & secundo, refellendo, ut ex ipsa epistolæ sermonumque collatione constat. Verum neutrum sermoneum illustrissimus Cardinalis videre poterat.

De libris Cyrilli de recta fide. Ibid.

Probabilius mihi non videtur, quod dicantur libri de recta fide ad Theodosium & Reginas sorores confecti, ante primam epistolam a Cyrillo datam ad Nestorium: consuetudinem enim occasionem fecit secunda Nestorii ad secundam Cyrilli epistolam responsio, quod in notis ad epistolam Nestorii demonstravimus.

De epistola Cyrilli ad clericos quosdam Constantino- poli existentes. Num. 38. & seqq.

Jam vero quod assert de epistola Cyrilli ad clericos Constantinopolitanos, deque eorum libello, & objectis Cyrillo criminibus a quatuor hominibus Nestorio furenti servientibus, partim a Mercatore refellitur, inscriptionem epistolæ veram apponente, partim ex prava versione Latina epistolæ, qua factum est, ut quæ Cyrillus istis nequam objecit, ab illis objecta Cyrillo putarentur.

De Juliano patre & sede. Num. 46.

Ad annum 430. Julianus Pelagij sectarius dicitur Capuanus origine, sede Atellanensis: id communiter a pluribus, propter corruptos Gennadii Prosperique chronographi codices, assertum est; sed enim, emendatis codicibus, jam nemo fere creditur id credit.

De motis a Cyrillo ad Celestinum missis. Num. 11. Epist. 1. ad Celestinum.

Dicuntur a Cyrillo missi ad Celestinum tomi, quos adversus Nestorium scripsisset, testisque advocatur Cyrillus ipse; sed Cyrilli verba videntur contradicere: Quo sanctitas tua, tam qua ille dicit & scribit, quam qua beati & magni illi Patres nostri tradiderunt, clare perspiciat, nisi tomos aliquot, capitum quorundam fragmenta continentes, quos etiam ab iis, qui Alexandria versantur, Latine reddi curavi.

De synodo Romana. Num. 12.

Quomodo autem, quæ sequuntur, de conciliis synodo Romana, post acceptas Cyrilli per Possidonium literas, (synodo, inquam, cujus mentionem fecerit Cyrillus in epistola prima ad Nestorium) defendi queant, nullos plane video. Hac enim in epistola Cyrillus ad Nestorium scribit quidem de Romana aliqua synodo; sed illa, quemadmodum præcessit hancce primam Cyrilli

epistolam ad Nestorium, quod per se aperta est; ita quoque prior est Cyrilli ad Celestinum literis, ad quem nempe ipsas etiam secundas Nestorii epistolas per Possidonium misit.

Deinde, quod dicitur epistola Celestini ad Nestorium, cujusmodi nunc habetur, e Latino sermone in Græcum; & rursus e Græco in Latinum versa, unde acceptum sit, penitus me latet, imo incredibile videtur: nam Ephesina quæcumque e Græcis in Latinum conversa sunt, aliis in editionibus aliter leguntur; epistola vero qua de agitur, vbiq; eadem est, iisdemque verbis, & itis quidem Latinam loquendi formam aperte retinentibus: quamquam in Contiana Ephesini concilii editione aliquid, quod illustrissimus Cardinalis opinionem juvet, contineri fateor; sed editio illa tam imperfecta est, ut nullas ipsam secutus sit.

Nihil moror insignia vicarie potestatis a Celestino summo pontifice ad Cyillum missa, id est, Phygium sive pallium, sive capitis tegumentum, quam mitram vocant. Hæc enim, quia referuntur a recentioribus Græcis, sine veterum testimonio, non magnam fidem obtinent; & quia simul cum ipsis dicuntur ab iisdem auctoribus nomina tum Papæ, tum iudicis universi orbis Alexandrino tributa, vix vilam fidem inveniunt, etiam apud ipsum Baronium. Cum denique hæc omnia recentiores isti Græci esserant, ad successores Cyrilli transmissa, cuncta fabule instar vix non videntur hominibus non summe credulis. Quis enim nesciat, quod veteres omnes imagines docent, quoslibet Græcos episcopos, saltem metropolitans, pallium gestasse, cujusmodi occidentales Antistes a summo Pontifice dono accipiunt? Quis ignoret nomen Papæ quibuslibet Episcopis, iudicis totius orbis, nulli attributum: aut quis opinetur mitram, qualis vulgo in usu est, summæ illius potestatis esse signum; imo qualem nunc gerunt summi Pontifices, vel ab antiquioribus gestatam, vel ad vicarium, si quando ferret, transmissam? Id sane si contigisset, meminissent veteres, tanquam rei, aut insolentis hoc vno in facto, quod nunc tractatur; aut ordinariæ, quoties vicaria potestas a summis Pontificibus daretur.

Fugit me proculus ratio, quæ impulit Baronium, ut assereret Cyrillum, ante Celestini summi pontificis cognitionem, noluisse in causa Nestorii habere vilam synodum; duas siquidem habuisse, priusquam ad Celestinum scriberet, jam dudum ostensam est. Quod vero illustrissimus Cardinalis suæ illius assertionis testem adducit Cyrillum, suis ad Celestinum literis, valde miror; nam quæ verba profert, longe alium mihi videntur habere sensum: Fateor, inquit, in animo fuisse synodice literis ipsum commonefacere, nos cum eo communionem retinere non posse, qui talia doceret ac saperet; ratus tamen lapsis manum porrigendam, prostratosque tanquam fratres erigendos esse, hoc ipsum in hodiernum usque diem non feci; attamen ne nihil hic agerem, horatus sum illum per literas. Neque enim negat Cyrillus se synodice literis Nestorium monuisse, cum ibi fateatur literas ad Nestorium missas Alexandrinæ esse Ecclesiæ: sed hæcenus se non dixisse anathema negantibus, perinde ac Nestorius aientibus dixerat, nec ab ejus communionem recessisse. Id quod dico, ipsis quæ Baronius citat verbis epistolæ ad Constantinopolitanos aliquos, constat: Quid, inquit, veritas, & nos quoque vocibus illius contraria scribere ac sentire, anathema, si-

De epistola Celestini ad Nestorium. Num. 13.

Ann. 437. Parisiæ apud Nivelianum.

De insignibus vicarie potestatis apostolicæ.

Num. 16.

De Cyrilli prioribus synodis. Num. 10.

Cap. 2. hujus dissert.

1. part. cau. Epist. c. 9.

quis Mariam Desipiam esse negaverit? Verum id habentis facere nolui, ne sint, qui Episcopum Alexandrinum, & Egyptianae Synodum, anathematis sententiam in Nestorinum tulisse dicant.

De legatis Aegyptiacae Synodi. Num. 113.

1. part. conc. Eph. ad 1. inter ep. const.

De Nestorii petitione ut haberetur Synodus. Num. 60.

Vide praef. list.

De indictione synodi. Num. 61. & 63.

De expositione capitulorum a Cyrillo facta.

De die qua inchoatum est concilium. Num. 43.

Miror etiam non parum, cur ex Aegyptia synodo dicantur missi duo Episcopi, qui Nestorio literas sedis apostolicae Cyrillique redderent, Theopemptus & Daniel; & duo praeterea Alexandriae Ecclesiae ministri, Macarius ac Potamion, quos alibi Baronius archimandritas facit. His enim posterioribus duobus, qui Constantinopoli remanserant, scribit Cyrillus literas hac inscriptione: *Macario & Potamioni episcopis, & domino Dalmatio archimandrite, &c.* Scripsit & alias postea, cum priores duo inter legatos synodi ad Imperatorem missi essent, *Theopempto, Potamioni & Danieli commissis.*

Non ita miror, illustrissimum annalium scriptorem in populari opinione venisse, de petita Nestorii precibus indictaque a Theodosio imperatore synodo Ephesina, post sedis apostolicae literas, a quatuor Aegyptiae dioecesis Episcopis Constantinopolim allatas. Hanc enim opinionem, quae ipsi quoque illustrissimo Martini adhaesit, convellere Mercator vnus potuit, patefacta die, qua literae Nestorio redditae sunt. Nam inde constat, novemdecim ante diebus indictam esse synodum, quam literae exhiberentur, quanquam aliquo modo excusari posse, inque partes veritatis trahi communem sententiam ostendimus, in praefatione historica.

Non tam facile potest excusari, quod indicta dicitur synodus consilio Celestini summi pontificis nam vt alia multa sileam, pugnantem Celestinum eodem tempore voluntates habuisset, cum hinc damnationis sententiam definitivam ferret in Nestorium, & executores mittere; iude causam concilio permitteret. Certe suis ad synodum literis, de suo, si quod fuisset, consilio non nihil attigisset, &c.

Intelligere non valeo, qua ratione velit doctissimus Cardinalis, sua Cyrillum explicasse capitula, priusquam Nestorii rogatu iussuque Joannis Antiocheni, Andreas Samosatensis & Theodosius Cyrensis adversus ipsa scriberent: quam enim expositionem continet tertia pars concilii Ephesini diversam a responsionibus ad obiecta viri utque praefati Episcopi, ea petente synodo confecta est a Cyrillo in custodia posita, vt confectum fuit in notis ad anathematismos, & demonstrat epistola schismatica synodi ad suos ad Imperatorem legatos.

Non memini me legere apud veteres, iudiciales actus diebus dominicis, praesertim in conciliis, vnquam perfectos esse, sed tantum legitimis feriis. Quare mihi difficultatem creat, quod ait Baronius, die 21. Junii a Patribus missos quatuor ad Nestorium Episcopos, qui iure ad synodum vocarent. Nam cum ann. 431. litera dominicalis fuerit D, dies 21. Junii fuit Dominicus. Et vero prima illa quatuor Episcoporum missio ad Nestorium, amica potius fuit invitatio ad synaxim, quam iudicialia citatio ad synodum: qua de causa neque vllus cum Episcopis profectus est notarius, quod in citationibus semper accidit; neque citatio conceptis verbis scriptisque comprehensa est, quod tamen canones iubent. Et ideo Iuvenalis cum intelligeret posse queri quempiam, quod iure non ageretur, sed causa cognosceretur ante

trinum rei citationem canonicam, callide interlocutus est haec in verba: *Quamvis ecclesiasticae sanctiones sat esse statuant, si rei ad cunctanda obiecta crimina tertio citentur, nos tamen religiosissimum Nestorium quarta insuper citatione advocare, per Deo amabilissimos Episcopos parati eramus. Verum quod satellitum turmis ades suas vndique obfessas habeat, quodque nemini, sicut reverendissimi Episcopi inde redentes restati sunt, aditum ad se patefaciat, manifestum est conscientia nequaquam pura sancta huius synodi conspectum recusare. Proinde iuxta canonicas sanctiones, qua iam pra memoribus sunt, & ad rectam piamque fidem nostram corroborandam conferant, ea capeantur. Timebat enim, ne dies citationibus absumeretur, negotioque finis imponi non posset, quod tamen erat opus, vt quae erant in votis, ad exitum perducerentur.*

Intelligo satis, cur illustrissimus Baronius ieverit communiter in sententiam de Pelagianorum a schismaticis absolute. Num. 78.

Non perinde capio, qua de causa dictus sit Philippus presbyter, ante duos Episcopos legatos, allocutus synodum, & damnationi Nestorii subscripsisse, quia cardinales presbyteri, etiam dignitate cedant Episcopis, proxima tamen connexionem capitis, habet ut etiam olim, quo interduo Episcopis praerentur. Nam vt de cardinalium eminentia nihil dicam, alia fuit certe causa, cur Philippus ante Arcadium Projatumque, & diceret sententiam, & subscriberet: ille enim Celestini, isti occidentalis synodi vice fungebantur, atque inde factum, quod iam advertimus, vt cum iubente Imperatore legati ex vtraque synodo, catholicorum scilicet ac Orientalium, septem mitterentur Constantinopolim, ieverit Philippus praeter numerum, quo tamen comprehensus est Arcadius Episcopus, vt qui propter auctoritatem Celestini, cuius legationem obibat, non velut vnus de synodi membris, perinde ac Arcadius, sed veluti capitis personam gerens, suae spontis habitus sit.

De Victore monacho accipi quidem debent, quae in apologetico Cyrillus narrat. Verum plane necesse sum, vnde potuerit resciri, Nestorianos aliud quidquam de ipso mentitos, quam quod accensuerunt tribus aliis Aegyptiis Cyrilli calumniatoribus, quorum nefanda crimina Cyrillus refert, vt antea dictum est.

Accipi vero procul dubio non debent de Pelagianis in synodo Ephesina damnatis, quae Prosper habet in carmine, ipsos nempe per tumultum Epheso expulsos. Nam vivente Augustino tumultuatum esse Ephesi adversus Celestinum, hac in Ecclesia ordinatum presbyterum, ipsiusque sectatores clericos aperte, nisi mea me fallit opinio, demonstratum est in notis ad commonitorium, aliisque passim locis.

Relatio synodi ad Imperatorem, quae incipit: *Circa pietatem felicitudinem vestram & studium;* non videtur posita suo loco: credit enim Baronius per eam ab Imperatore petitam missionem, & omnibus absolutis, & iis quoque;

Conc. Eph. part. 2. ad. 1.

De Pelagianorum a schismaticis absolute. Num. 78.

De cardinalibus presbyteris. Num. 83.

De Victore monacho. Num. 86.

De expulsis Epheso Pelagianis. Num. 100. Cap. de iug. cap. 2.

De relatione quadam synodi ad Imperatorem.

13
per se aperta
ad Celestinum
in secundis No
mista
da Celestini ad
betur, & Latino
Graeco in Lau
coius me late
hena quozzo
fa sunt, alii in
la vero qui de
que verba, &
mam aperte re
a Ephesini con
illimi Cardine
eor; sed editio
iplam secatur
restatis a Ce
lum missa, id
capitis regu
no enim, qua
sine veterum
incent; & qua
m auctoritas
erit orbis Ale
nveniant, re
denique huc
e, ad succel
ile instar vir
me credula
mnes imagi
pos, saltem
ismodi occi
e dono ac
quibuslibet
attribuunt
algo in vsu
num; imo
ces, vel ab
m, si quan
gisset, me
e insolentia
ur; aut or
nmis Pon
Baronium, De
amini pon
estori ha
habuisse,
amudnam
Cardinalis
Cyrillum,
nam qua
tur habere
synodica
o commu
ret ac sa
gerendam,
esse, hoc
attamen
er litera
is literis
e litera
Ecclesiae
neganti
ibus di
lisse. Id
bis epi
constat
1. part. co
epi. 63.
ema, s.

de quibus actum est actione septima. At scripta est actione tertia, quod aperte ostendit subscriptio Cyrilli tanquam praesidis, cum tamen ante septimam sessionem a comite Joanne traditus sit in custodiam.

De comite sacrarum largitionum. Num. 128.
 Cum sermo sit de Joanne comite Ephesum missus ad res componendas, hæc scribit Baronius: *Erat autem qui missus est Ephesum ab Imperatore, Joannes ipse Theodosio, ut aiunt, ab eleemosynis, qui proprio titulo dicebatur comes sacrarum largitionum, &c.* Ita ego non mediocriter admiror: neque enim memini me legere in hunc usque diem comitem sacrarum largitionum esse eleemosynarium, sed unum de secunda quadriga illustrissimorum, cujus officia prolixè describuntur in noticia Imperii.

De apologico Cyrilli ad imperatorem. Num. 154.
 Neque minore mihi admirationem creat, quod dicitur apologia ad Imperatorem a Cyrillo composita Ephesi, cum in custodia teneretur: nam verbis illa finitur, quæ non obscure indicant, Cyrillum Alexandriæ scripsisse post reditum, cum pace jam frueretur, vel in tuto a tempestatibus portu. *Nos velut ex ardentissimo camino ereptos placidissimis vestris nudiis servastis, ut una cum aliis, qui per universam vastam Aegyptum sparsi sunt, sanctis Episcopis & monachis continue pro imperio vestro & victoria ac stabilitate gratiarum actiones sanctissimo Christo offeramus.*

De Martino Mediolanensi Episcopo. Num. 170.
 Poterat forte ignosci Theodoro, quod cum in epistola ad Rufum meminisset Mediolanensis Episcopi, a quo ad Theodosium missus esset liber Ambrosii de Incarnatione, Martinum appellaverit, cum nemo hujus nominis tunc Mediolanensem Ecclesiam regeret. Potuit, inquam, id ignosci Theodoro: nam homini tam longe posito potuit facile error subreperere in tanta cognatione nominum, quanta est Martinum inter & Martinianum, quo nomine appellabatur Mediolanensis hujus temporis Antistes: potuit etiam esse vitium notarii prolixioris vocem contrahentis in aliam brevioris & sibi notioris.

De Andrea Samosateno. Num. 183.
 Tradit Baronius, Joannem Antiochenum, postquam rediit ad suam Ecclesiam, auctorem fuisse Andreae, impulsoremque, ut nomine Orientalium capitula Cyrilli argueret, idque ab eo praestitum acceptumque mercedis loco, ut ex monacho Constantinopolitano Samosatenus episcopus a Joanne fieret. A vero abduxit forte communio nominis virum alioqui prudentissimum. Nam qui Andreas scripsit adversus capitula, tunc cum scriberet, erat vnus, si Liberato credimus, de concilio Joannis Antiocheni, qua loquendi forma indicatur Episcopus. Certè Samosatenam Ecclesiam tempore concilii Ephesini regebat, ut docet Theodoretus: regebat & cum primum Aristolaus tribunus Antiochiam venit de pace Ecclesiarum acturus.

Epist. 123.
 Deinde Constantinopolitanus ille Andreas, etiamnum erat monachus, cum ad eum Theodoretus literas daret anno 449. perpeffus inju-

riam a latrocinii Ephesini praeside. Adde quod aliene diocesis ordinare hominem, insolens fuit illo sæculo, nec sine gravi querela praetermissum esset facinus tanta arrogantia peractum, praesertim ab Antiocheno contra regis urbis Episcopi jura. Vide id totum accuratius tractatum in dissertatione historica anathematismis praefixa.

Tradit etiam, Joannem habuisse Antiochie synodum post tribuni adventum, ex eaque prius ad Sixtum Romanum scripsisse, quam ad Cyrillum, de sua in damnationem Nestorii, & ordinationem Maximiani confessione: imo cum Cyrillo aliter se gessisse, quam cum Sixto: siquidem huic suam statim mentem aperuerit, illi dissimulaverit, quasi arte licitando. Verum res e contrario habere se videtur: duæ namque synodi, vel vnus duo tempora distingui debent: Joannes enim primum scripsit Cyrillo Bercæ, ubi synodum celebravit apud Acaicum, indeque misit Emelenum, tum rebus peractis Alexandria, receptisque Cyrilli responsis, Antiochie cum suis subscripsit Ephesine fidei, & communes ad Sixtum, Cyrillum, & Maximianum literas de more misit, quibus se catholice communionis esse ostenderet.

Subscripsit, inquam, Joannes cum suis, sed non omnibus: nonnulli enim recesserant indignati, hanc pacis conditionem non fuisse positam, ut sua Cyrillus capita retractaret expressis verbis; alii non interfuerant, quos inter Theodoretus impatienter ferens damnationem Nestorii, & victoriam Cyrilli. Id cum Theodoretus Liberatus quæsetentur, mirari non possum fati, cur Baronius a Theodoro subscriptas dicat tunc temporis pacis leges, Cyrillique acceptam fidem, maxime cum postea pluribus locis agrum Theodoretii animum super ea re prodere cogatur.

Hæc & alia non pauca mihi annales legenti negotium facilliverunt, illudque tanto majus, quanto libentius optarem, ab illustrissimo annalium scriptore non dissentire, si modo per alios auctores liceret, quorum tam aperta videntur testimonia, ut suas in partes invitum trahant.

Id ipsum testari possum de Patre Petavio, De P. Petavio in tomo quarto dogmatum doctissima continetur Nestorii, cognominisque hæresis, atque synodi Ephesine historia, de qua cum sit antiquis ex auctoribus collecta, facile potest ex his, quæ ad singulos ejusmodi auctores observata sunt, judicium ferri.

Prodiit nuper quoque in lucem historia concilii Ephesini a Christiano Lupo Lovaniensi doctore Augustiniano, erudita illa quidem, sed non satis exacta, vel ad temporum rationem, vel ad certa veterum testimonia, quasi immensitas doctrinæ obruerit curiosam veritatis indagandæ æquitas. Prout occasio sededit, sive in dissertationibus, sive in notis, emendatum est quod in hoc auctore visum est, indubitatis veterum testimoniis pugnare.

De literis Joannis ad Sixtum, &c. ad ann. 431. Num. 17.

De orientali- bus subscri- bere legibus pacis nolentibus. Num. 16.

De Christiano Lupo.

I X. SYNODUS, QUÆ SCHISMATICA EPHESINA, SUB JOANNE ANTIOCHENO

quinque post catholicam diebus inchoata.

Ubi acta hujus synodi habentur.

N tertio tomo postremæ collectionis conciliorum, acta synodi schismatica actis œcumenicæ ita conjunguntur, ut prima pars post sessionem primam, secunda post sextam posita sit. Illa narrationem gestorum in depositione Cyrilli & Memnonis continet; ista confessionem fidei, & homilias Theodoretæ ac Joannis; utraque varias, sive relationes ad Imperatorem; sive epistolas ad diversos, quibus multa historia illustrandæ vitia comprehenduntur.

Quo die Antiochensis ecclesie cum suis Ephesum advenerit. Tarditatis excusatio. 2. part. conc. Epi. ad. 1. in rel. 10. m. ad Imperat.

Ejusdem accusatio. 3. part. conc. Epi. c. 23.

Vera causa. Lib. 7. c. 5.

Relat. ad Imp.

Joannes Antiochenus, cum moras de industria fecisset in via, Ephesum sabbaro pervenit, id est, die vigesima septima Junii, vigesima post conditam, quinta post Nestorii depositionem.

Moras excusavit apud Imperatorem, quod pluvium esset vix tempus, quod iter terra faciendum, quod Episcoporum longe distantium Antiochia expectandus adventus, quod ipsa Antiochia partim fame laboraret, partim ab exundantibus fluviiis male sibi metueret.

Joannem accusavit Cyrillus in apologetico affectate tarditatis, propter suum in Nestorium studium, ne cogere sententiam ferre in eum, quem sua Ecclesia Constantinopolitana submisisset.

Facundus Hermianensis rem mihi videtur callidius intellexisse: observat enim, a Joanne ita depositos esse Cyrillum & Memnonem, ut Nestorius tamen non sit restitutus; eaque observatione non obscure innuit, morarum in causa nihil aliud fuisse, præter ambitionem Joannis, qui principatum synodi arripere tentaret. Nam si optatis doliisque eventus responderet, futurum erat, ut depositis Patriarcharum duobus, Alexandrino a sua synodo, & Constantinopolitano ab altera, Romanis legatis pondum appulsi, & Hierosolymitano vix quidquam præter nomen dignitatis habente, superesset ipse vnus, qui præsidere posset toti synodo; quippe cum speraret, se Irenæi Candidiani que comitum artibus effecturum, ut Imperator juberet in vnum coire omnes vtriusque partis Episcopos.

Lente igitur incedebat, donec Nestorius deponeretur ab iis, qui cum Cyrillo convenerant: sed postquam id factum audiit, altis more advolvit, quo legatos Occidentis præverteret, Cyrillumque jam secutus deieceret.

Præmisit tamen subdole Metropolitans duos, qui de suo adventu propediem futuro synodum monerent, simulque longioris moræ pertaxam hortarentur verbis ambiguis, id agere, se inceptato, quod agendum videretur, id est, ut ipse satis intelligebat, Nestorium deponere. Hac enim arte, & suis rebus providebat, sublato per alios, quem per se non poterat præ amicitia,

Nestorio: & procurabat occasionem calumniæ synodo faciendæ, quasi iudicium præcipitasset: & habebat, vnde in speciem afflictum amicum solaretur, veluti ipsius causa nihil non moliretur: & ipsos etiam comites Nestorio faventes suæ cupiditati servire per ignorantiam cogebat. Atque hæc videtur affectatæ tarditatis vera causa, quantum conjectura assequi licet.

Adventum itum est obviam extra civitatis portas, non tantum a clericis Episcopisque pluribus, sed ab ipso quoque Cyrillo synodi præfide. Hunc amice complexus Joannes, reliquos contempsit, atque etiam male haberi a comitibus permisit, non ignarus a synodo missos, qui de Nestorii rebus referrent. simulque depositi congressum vitare admonerent.

Quid egerit hac ipsa die, seu vespere potius, in actis continetur.

Quinque ego singulariter discutienda putavi. Primum, quam personam in conciliabulo gesserit Theodoretus, an Episcopi dumtaxat vnus e multis; an potius actoris cuiusdam, & quasi directoris, cujus nutu & impulsione Joannes ageret, ceterique minus illustres, sive doctrina, sive visu rectum Episcopi.

In hanc me secundam sententiam adduxit primum propensa in Theodoretum Joannis voluntas, ingenique admiratio, atque prædicatio tanta, ut ei nihil æquaret. Deinde quod Theodoretus ipse de rebus tunc gestis perinde loquatur, ac solet de suis: tandem, quod conciliabuli acta non obscure prodant audaces illos & præfidentes Theodoretæ spiritus, animi ægritudinem in Cyrillum, propter contemptas anathematismorum reprehensiones, orationis modum, stylumque dictionis, & singulares quasdam voces, ac solitas in Cyrillum de societate cum Apollinari aliisque ejusmodi hæreticis objectiones.

Secundum, an Ibas novissimus ille Edessenorum Episcopus synodo Joannis interfuerit. Affirmat Christianus Lupus, propter hæc famosa ad Marim Persam epistolæ verba: Post duos autem dies damnationis hujus, venturus in Ephesum. & cognoscenibus nobis, cum didicissemus, quod in defectione Nestorii, qua ab iis facta est, duodecim capitula conscripta a Cyrillo, contra consuetam fidei veram, proposuerunt & confirmaverunt, & eis consenserunt, vixite vera fidei consonantibus: omnes Orientis Episcopi ipsum Cyrillum deiecerunt, & contra alios Episcopos, qui consenserunt capitulis, excommunicationem decreverunt. Quibus allatis pro se laudat Facundum Hermianensem, qui tamen expressis verbis contrarium asserit: Ibas autem non interfuit Ephesino concilio, in quo Nestorius est damnatus.

Invicta duo argumenta pro Facundo pugnant. Demonstrat

Quid præstitum in adventu a catholicis.

Quid a Joanne suo in hospicio, adhuc pulverulentus de via, ne in actis continetur.

Quam personam gesserit in hac synodo Theodoretus.

An Ibas synodo interfuerit.

Lib. 7. c. 3.

IS
fide. Adde quod
nem, insolentia
terela præsum
antia peractum,
utra regis viti
accusatus rita
ica anathematiz
uisse Antiochie
n, ex eaque prin
; quam ad Cy
Nestorii, & co
sione: imo cum
cum Sixto li
tem aperuerit,
licitando. Ve
fetur: dum man
pora distingui
scripsit. Cypri
vit apud Aca
n, tum rebus
Cyrilli respon
ipfit Epichine
Cyrilliam, &
ist, quibus se
nderet.
cum suis, sed
essent indi
non fuisse po
actaret expre
; quos inter
damnationem
cum Theodo
uri non possim
o subscrisp
Cyrillique
sica pluribus
super ex re
nales legenti
anto majus,
tissimo anna
modo per
m aperta vi
tres invitum
e Petayio, De P
doctissim
e hæretis, at
qua cum sit
le potest ex
ores obier
m historia De C
Lovanien
uidem, sed
rationem,
ali immen
eritatis in
lit, sive in
idatum est
ditatis ve
ODUS,

prima, quod non interuenit ve ut Episcopus.

Alterum, recensentur in actis concilii Ephesini non semel, sed iterum atque iterum nomina Episcoporum orientalium synodi schismatica: appellatur enim de nomine, actione i. quadraginta tres, qui subscripserunt sententiæ a Joanne Antiocheno latae. Iterum numerantur actione 5. cum Patres de Orientibus ad Imperatorem referunt: in alia rursus relatione, quæ responsio ad sacram per Palladium allatam: tandem in synodica præfixa canonibus, nec tamen vspiam vlla mentio fit Ibae.

Demonstratio altera.

Alterum, Ephesinam Ecclesiam rexerat tempore concilii Nonnus præcessor Rabbulae, & Rabbula ante Ibam sedit; Rabbula tamen vivebat adhuc ann. 435. quo tempore scripsit de Diodoro Tarsensi & Theodoro Mopsuesteno ad Episcopos Armeniae, & ad sanctam Cyrillum, a quo & literas accepit. Ibas igitur non fuit episcopus tempore concilii Ephesini, sed clericus tantum, & quidem non optime erga suum Episcopum affectus. Unde Liberatus: *Vbi hoc agnovimus Acacium Melitenensem, & Rabbulam Edesse civitatis Episcopum: (de quo Ibas successor eius in epistola sua dicit: Hunc præsumpsit, qui omnia præsumit, aperte in Ecclesia sua anathematizare, scilicet de Theodoro Mopsuesteno superius loquens) scripserunt Armenia Episcopis, ne Theodoro Mopsuesteni libros susciperent, tanquam heretici & auctoris dogmatis Nestoriani.*

In añ. 5. syn. coll. 5.

In Brev. c. 10.

An epistola famosa Ibae supposita

Sunt, qui Christiani Lupi argumentum ab epistola petunt elevent, rejectione ipsiusmet epistolæ, quasi supposita sit, suamque illa vitium prodar, vel ex eo maxime, quod pugnantia cum actis concilii Ephesini contineat, ut de adventu Joannis Ephesum post biduum a depositione Nestorii, &c. Hæc opinio licet placuerit nonnullis, etiam ante Facundii ætatem, jamdudum evanuit, velut leve quoddam commentum.

Solutio questionis.

Satis est igitur fateri, primo, genuinam esse epistolam illam tot jurgiorum parentem. Deinde Ibam Ephesi fuisse tempore synodi Ephesinæ, ne mendacii epistola arguatur. Tertio, eo venisse in comitatu Joannis Antiocheni, aut potius in consortio Theodoretii, cum quo necessitudine studiorumque societate conjunctus erat. Quarto, ea tempestate nondum Edesse Ecclesiæ præfuisse, ideoque nec inter Episcopos subscripsisse. Quinto, ex industria peccasse de biduo adventu Joannis, ut Joanni apud Imperatorem idem fere mentienti assentiretur. Postremo denique, reliquam Nestorii historiam breviter perstrinxisse, ne cogere ea dicere, quæ tacita cuperet, Marique Perse scripsisse, antequam Episcopus fieret, id est, ante ann. 439. Hæc omnia non operose probari possunt, partim ex verbis ipsiusmet epistolæ, quibus Nestorii damnatione Ibas loquitur, velut ab aliis facta; partim ex ipso Facundo Liberatoque de Iba, quem venerabilem vocant, velut de presbytero, ad summum loquentibus.

An plures fuerint confessus.

Tertium, an plures fuerint hujus synodi confessus. Tamen habentur vnus tantum acta, plures tamen extitisse oportuit, cum tribus mensibus continuis Ephesi Orientales subsisterent, nec tamen otiosi; sed multa præstiterint, quæ ad conventum Episcoporum spectent: nam comunitate primo responsum est vtrique Imperatoris sacre, ei nempe quæ per Palladium allata est, & illi quæ per Joannem comitem sacrarum largitionum. Deinde septem Episcopi ad comitatum missi sunt, ipsique data mandata. Adde

quod confecta sit fidei professio & postulatio ad Imperatorem: denique acceptæ a suis legatis, datæque vicissim ad ipsos literæ, quæ sine confesso conciliari peragi non possunt.

Sed occasione legatorum schismatica synodi observandum est, vnum ex ipsis fuisse Joannem Antiochenum, idque eo consilio, ut si convenirent vtriusque partis legati, quod futurum sperabatur, Antiochenus merito suæ sedis præficeret, vtriusque regis Episcopum ordinaret, si quis Nestorio, cujus res deploratæ videbantur, sufficiens foret. Nullam enim occasionem prætermitterebant Orientales, ipsique Orientalium Antistes arrogandi sibi de Cyrillo Nestorioque iudicii, aliisque Ecclesiis, saltem semel, dominandi. Urbat enim dolor Episcopi novæ Romæ per Constantinopolitanum concilium prælati Antiocheno.

Quartum, quid de Cælestianis sit actum hæc in synodo? Mirum enim quam diversa a diversis conjectentur, propter Gregorii magni nonnullas epistolas, quibus narrat, quid negotii habuerit cum Joanne Jejunatore Constantinopolis episcopo, occasione quorundam monachorum hæresis accusatorum. Verum cum popularis super ea re opinio convulsa sit a nobis, non vno in loco, & præsertim in notis ad secundam epistolam Nestorii; nihil aliud, in presenti discipulorum puto, quam quid causæ fuerit, cur Orientalibus invidia societas cum Cælestianis facta sit a catholicis; & idem virtum catholicis vicissim ab Orientalibus ascriptum sit. Id vero in causa fuisse reor, quod ea tempestate nullum nomen plus haberet invidia, propterea quod Cælestianus recens tota Ecclesia, totumque imperium ita damnaverat, ut nullos in istum vsque diem hereticos. Nam omnes majorum sedium Antistites, datis ad totam Ecclesiam literis denunciatoris hæc genus hereticorum proseripserat: ita Theodosius Antiochenus cum Praylio Hierosolymitano ann. 416. ita Zosimus summus pontifex ann. 418. ita Atticus Constantinopolitanus ann. 423. ita Cyrillus Alexandrinus ann. 430. ita rursus apostolica sedes sub Celestino semel, & iterum. Jam vero in Occidente Honorius, in Oriente Theodosius, sanctionibus ad præfectos Prætorio missis, hos ipsos homines insecuti fuerant.

Quintum & postremum, quæ causa fuerit, cur Orientales Episcopi ab aliis discesserint: an propterea quod eadem revera cum Nestorio sentirent, aut idcirco tantum, quod in sanctum Cyrillum cæterosque ipsi contentientes male animo affecti essent; id est, vtrum Orientalium synodus hæretica vere fuerit, an tantum schismatica.

Patres certe Ephesini ante pacem Ecclesiarum Joannem Orientalem duce suspectum habuerunt nomine confessionis cum Nestorio: *Erat hæc nostra de Joanne episcopo religiosissimo suspicio non inanis, nec vna. Nam cum primum appulisset, Nestorii sententia sese adherere, aperte sanctæ synodo declaravit: sive hoc inde evenerit, quod amicicia gratificaretur; sive inde, quod in dogmatis errore cum eo communicaret.*

Cyrillus cunctos hæresis damnavit: *Alii ex illis sanctæ virginis Desiparæ appellationem concedunt, ut etiam fatentur illam hominis matrem: alii vero prorsus negant, adduntque paratiores se esse, ut manus suas amputandas præbent, quam ut hujusmodi voci subscribant, Vbiq; autem turpiter se gerunt, hereticos se declarantes.*

Cur vnus e legatis synodi schismatice fuerit Joannes.

Quid de Cælestianis actum in synodo.

De synodo Orientalium, an hæretica fuerit, aut tantum schismatica.

Patres Ephesini suspectam habuerunt. 2. parti. conc. Ephes. inter ep. canonic.

Hereticam Cyrillus credit. Ibidem.

Eciam ante synodum.

Nec id tempore solum synodi, cum animi commoverentur: sed etiam ante, cum nondum res ageretur tanta emulatione; imo & postea, cum mens utriusque partis se manifestius verbis, ut vsu venit, patefecisset. Nam ante synodum Cyrillus, cum sua capita defenderet, & obijcanti Andree nomine Orientalium responderet, tria vicissim objecit, quae certa omnino Nestorianismi reprobationem rejicerent, anathem. 1. & 10. Al' erum, quod figurato sensu interpretarentur dictum Joannis: *Verbum caro factum est*; perinde ac istud Pauli, *Factum pro nobis maledictum*, anathem. 1. Postremum, quod duas Verbi natiuitates fateri abnuerent, anathem. 10. Pugnans cum Theodoro, profitenti se Orientalium fidem exponere, alia lex obijcit non minus impia; nempe quod Incarnationem mera carnis & adyphes g'ra de- finirent, anath. 11. *ivm' qd' carnis* rejicerent, anathem. 2. duos reip'a agnoscerent in Christo filios, anathem. 4. & 9. Christum dicerent hominem *scilicet*, anathem. 5. negarent Deum esse, sive qui ap'olus & pontifex confessionis nostrae est, anathem. 10. sive qui passus in carne, anathem. 12.

Et pariter post synodum.

Post synodum, cum de pace ageretur, postulat ab Orientalibus Cyrillus, damnari dogmata Nestorii, fidemque scripto exponi, quod ab iis tantum exigi solet, qui vel errorem ejurant, vel saltem erroris suspitione gravissima laborant: expositam ille quidem fidem accepit, sed, ut postea finire apud amicos fallus est, *scilicet* *u'ari* & amore pacis, dubia in meliorem partem interpretatus.

Videntur ipsi Orientales se reos fatari.

Quidquod Orientales seipsi videntur convicisse haereticis tunc quidem defensa, cum synodus haberetur; retenta vero, cum fidem exponerent, & iteum proplaxat, post pacem. Nam inter exponendam fidem: *Dicemus*, inquebant, breviter, sicuti ab initio ex divinis literis sanctorumque Patrum traditione haesimus, fidei in Nicaea a sanctis Patribus exposita nihil prorsus adijcimus. Illa enim, ut antea diximus, ad omnem pietatis cognitionem, omnique haereticae pravae doctrinae depulsionem abunde facta est. Quo enim spectant illae voces, ab initio, & ut antea diximus? Non alio certe, cum relativum nihil habeat tota epistola, quam ad haec mandati legatis dati verba: *Dum illud certum sit, nempe capitula, una cum anathematismis, quae a Cyrillo Alexandrino ad fidem Patrum, qui Nicaea convenerunt, adjecta sunt, tanquam haeretica & a catholica & apostolica Ecclesia aliena, esse modis omnibus rejicienda.* Quibus verbis indicant satis, se eandem ipsam fidem tunc sequi, quam olim in synodo; quae nimirum capitibus esset opposita, nec quibusdam solum, sed singulis, ut ne vni quidem vellent assentiri, etsi membratim discerpenti forent. Atqui nemo caput tertium haereticis accusaverit, nisi haereticus: quis enim, nisi Nestorianus, asserat naturas in Christo sola unione morali conjungi?

reus accusaverit, nisi haereticus: quis enim, nisi Nestorianus, asserat naturas in Christo sola unione morali conjungi?

Adde quod in sua fidei expositione, non ipsa damnant dogmata Nestorii, sed *causae dicitur* & *secundum quosdam*; quasi verbo quidem antichristus ille peccasset, quod olim Joannes ad ipsum scripserat; sed reip'a sequeretur catholicam, quam putabant, fidem, tametsi Occidentalibus, summoque Ecclesiae capiti, & maxime Orientis parti contraria esset.

Quidquod fidei expositionem dederunt, qua nihil fallacius: quamobrem Theodoretus, dissimulandi praegritudine animi impatiens, sin- cere fallus est, quod res erat, dolique mali suos arguit, ut qui damnarent in Nestorio, quod re ipsi crederent.

Jam vero, ut diuturni secreti impotens comotusque animus non est capax, iterum, post pacem initam, sua pristina sensa paulatim prodiderunt, sparsis in vulgus Diodori Theodori- que libris, quasi oporteret vel in Nestorio Orientis magistros damnari, aut in ipsis Nestorium ab- solvi; ut Cyrillum fere pernitenter approbatae fidei ad se missae, suumque factum, partim ex- cavaverit apud amicos id improbant, partim solatus sit in sinu, *divocatus*, conscientia, & pacis studio. Verum haec prolixius in auctario Theodo- reti, cum ipsius in perturbanda pace artes de- tegentur. Nunc describenda breviter Cyrilli quaedam, unde fides dictis fiat. Sic ergo: *Perlegi vero epistolam tuae sanctitatis, scriptam ad religiosissimum & reverendissimum episcopum Antiochie Joannem, plurima plenam confidentia simul & amoris Dei. Scripsi autem & ego tales epistolas ad ipsum: sed, ut datur, pejora videntur. Conspicentes enim quae Nestorii sunt odisse, alio iterum ea introducunt modo, quae Theodori sunt, admirantes, & certe aequalem, magis vero multo pejorem morbum impietatis habentia. Nec enim Theodorus Nestorii fuit discipulus, sed iste illius; & velut ex uno loquuntur ore, & unum male doctrine ex suo corde evomunt venenum. Scripserunt ergo ad me Orientales, quod non oportet, quae Theodori sunt, accusari, ne sicut dicunt, & beati Athanasii & Theophili & Basilii & Gregorii dicta accensentur. Quae enim locutus est Theodorus, eadem & illi. Ego vero scribentes ista non sustinui, sed fiducialiter dixi, quod Theodorus quidem blasphemam habuit linguam, & calumniam ministrantem ei: illi autem fuerunt totius orthodoxiae doctores, & splenderunt in ea. Persuaserunt vero ita Orientalibus, ut exclamationes fierent in Ecclesiis a populis, crescat fides Theodori: sic credimus, sicut Theodorus, cum eum aliquando lapidassent in sua Ecclesia, ausum aliquid subloqui breve. Sed sicut doctor vult, sic sapit grex.*

Vide in eandem sententiam epistolam ad Lamponem & ad Gennadium *scilicet* *u'ari*.

Eciam in ipsa Nestorii damnatione.

Imo & in expositione fidei.

Atque post pacem initam.

Observatio de Cyrillo.

Epist. ad Acac. Meliten.

DIS
tio & postulat
ep'te a suis lega-
liter, quae sine
possunt.
lismatiz synodi
s fuisse Joannem
io, ut si conve-
quod futurum
o sua sedis pre-
n ordinaret, si-
ate videbatur,
im occasionem
p'seque Orienta-
Cyrillo Nesto-
saltem fecerit,
Episcopi nova
um concilium
fir actum haec
liveris a diver-
ii magni non-
quid negotii
Constantino-
indam mona-
rum cum po-
fa sit a nobis,
a notis ad se-
aliud, in pra-
a quid causa
ocietatis cum
idem victim
affictum sit
ea tempestate
a, propter
cia, tormen-
vr nullos in
omnes ma-
toram Eccl'e-
nus haereti-
is Antioche-
inn. 416. ita
ita Attica
Cyrillus A-
stolica sedes
vero in Oc-
dofus, fan-
is, hos ipsos
ausa fuerit, De syno-
essent: an
estorio sen-
in sanctum
is male ani-
trientium
rum schif-
ecclesiarum
im habue-
rio: Erat
lino suspi-
inum ap-
re, aperte
evenerit,
quod in
: Alii ex
em conce-
dific.
matrem:
varatores
nt, quam
ntem tur-

X. SYNODUS,

QUÆ SECUNDA CONSTANTINOPOLITANA
IN ORDINATIONE MAXIMIANI,

iisdem consulibus, VIII. Kalend. Novembris.

Occasio &
causa synodi.
2. part. conc.
Eph. in lit. ca.
thol. & schism.

THEODOSIUS imperator, cum ex sanctissimo archimandrita Dalmatio cognovisset, illud fibi a comitibus Ephesum missis, qui prohiberent, ne Constantinopolim certi nuntii de rebus Ephesinis venirent, iussit ad se mitti ambarum partium Episcopos, qui palam verum referrent. Missos audivit in villa Rufiniana prope Calchedonem, & quintum quidem Orientales; sed ipsos, factus certior de re tota, dimisit ad suas Ecclesias, catholicos Constantinopolim adduxit, ad præficiendum vrbi regia antistitem.

Qui conve-
nerunt.

Convenerunt igitur Constantinopoli die VIII. Kalend. Novembris, ann. 431. in synodum, Philippus presbyter locum Celestini papæ tenens, Episcopi septem ab æcumenico concilio missi, Arcadius, Juvenalis, Flavianus, Firmus, Theodorus, Acacius, Evoptius; quatuor Ægyptii, Daniel, Theopemptus, Macarius & Potamion; septem alii in comitatu tum forte existentes, Eulalius, Eutrechius, Acacius, Chrysofostomus, Jeremias, Theodulus, Isaias, & alii de more ex civitatibus vicinis sedi Constantinopolitane subjectis.

Contentio
propter Phi-
lippum Si-
densem &
Proclum.
Liberat. in
Brev. c. 7.

Inter deliberandum de Antistite præficiendo, iterum orta est contentio, propter Philippum Ecclesie Constantinopolitane presbyterum, & Proclum Deiparæ encomiastem; sed Philippus facile rursus causa cecidit: major fuit de Proclo pugna, alijs e clero instanter eum expectantibus, alijs, & quidem auctoritate pollentibus, veterem repulsæ causam objicientibus, Cyzicena scilicet Ecclesie episcopatum. Ad studium magnæ partis clericorum populique erga Proclum, accedebat synodi æcumenicæ summique Pontificis favor; imo & quoddam quasi jus, quippe cum pro fide pugnavisset acriter, & a Nestorio, cujus impia dogmata palam arguebat, passus esset, quæ solent a tyrannis martyres. Sed hæc ipsa causa Theodosii voluntatem Principumque retinebat, quominus eo inclinarent: metuebant scilicet, ne Proclus, vel Chrysofostomi exemplo, vteretur amore populi, ad audendum; quod ante non placeret; vel præ Nestorii odio, consilia pacis, quam, etiam fictam, Imperator volebat, impediret; vel denique veritatis fideique studio impulsus patefaceret potentum Nestorio faventium artes, religioni, occulte quidem, sed perniciosè, hæcenus noxas.

Utroque reli-
cto eligitur
Maximianus
fatagente hi-
lippo legato.

Omnibus
gratiosus.

Fecit ea rationum pugna discordiaque, ut ambobus præfatis presbyteris postpositis, in Maximianum animi omnium convenirent, fatagente Philippo legato, in gratiam sui in Ecclesia Romana commilitonis.

Fuit Maximianus Ecclesie Constantinopolitane ex monacho presbyter, pauperumque procurator, in Ecclesia tamen Romana innotuitus

fuerat. Nemini non erat gratiosus, & summo quidem Pontifici, quia cum ipso diu Romanæ in Ecclesia vixerat; & Imperatori, qui Dalmatium Maximiani spirituales patrem vnice venerabatur; & Ephesine synodo, quam cum Dalmatio apud Theodosium joverat; & sancto Cyrillo, cui cum Dalmatio aliisque monachis summa erat necessitudo; & cleri Constantinopolitani catholice parti, cum qua naviter laboraverat; & alijs Nestorio faventibus, propter religiosam simplicitatem & imperitiam, Nestorii desiderium facturam; & ante virisque rerum porientibus, propter indolem pacis amantem; & toti denique populo, propter sanctitatis famam, curamque pauperum. Hunc enim teste summo Pontifice, non divitiarum gloria, non animus potentia cupidus, qui solet inesse ambi-entibus, non honorum statur excoxit. Suffragio pauperum, quibus fidelis servus & prudens cibum dabat in tempore, super omnia Domini sui constitutus est bona.

Post hæc Celestini verba, sequitur: *Et tamen etiamsi desiderium fuit episcopatus, non nisi propter opus bonum, sicut ait Apostolus, bonum opus concupivit; ita Deus noster. & quid velimus, & cur velimus, attendit. Quis audebit posse magis agere presidentem, quod potius exercere subiectus? Exosus & blasphemus istud officium non poterat habere, id est; corporum curam, qui nitentur animas vulnerare, &c. Quibus non obicitur indicatur. Maximianum laborasse invidia expectatæ dignitatis, sed a Pontifice defensum, quia quas Nestorius pauperum opes dissipaverat, ipse debitos in usus convertere volebat.*

Ex ea synodo datæ sunt literæ tres, nempe Epistola ad summum Pontificem, ad Episcopos veteris synodo datæ. Epiri, & ad Cyrillum; sed hæc ex sola responsione cognoscitur, nam tertia epistola, quæ in tertia parte concilii Ephesini legitur, familiaris est; & Maximiani solius ad amicum scribentis. Prioribus ad Pontificem per Joannem presbyterum; & Episcopus diaconum delatis comitata est Imperatoris ad eundem epistola; posterioribus ad Epiroras conjuncti canones ab æcumenica synodo sancti adversus Nestorii Cælestique fautores; illarum nihil superest præter memoriam in responsione Pontificis; istæ continentur tertia parte concilii Ephesini; ambæ monent de ordinatione Maximiani in locum Nestorii, quæ fuit absoluta, fidei quidem de errore; Christi vero, de Nestorio victoria. Quæ Romam missæ sunt, Maximiani laudes complectebantur, quæ in Epirum veterem, monita de cavendis schismaticorum artibus, mendacisque jactantium sæcumenici concilii societate frui, cum tamen ab eo forent, per excommunicationis sententiam, alieni & extorres facti.

Porro autem synodus, quos canones Ephesine Deposti quatuor Episcopi.

nos in Epirum mittebat, isdem vsa est aduersus quatuor diocesis Constantinopolitane metropolitans, Himerium Nicomedie, Helladium Tarsii, Eutherium Tyanæ, & Dorotheum Martianopolis, episcopos, eosque sede, propterea quod pergerent adhaerere Nestorio, deposuit: atque, vt credible est, alios in ipsorum locum suffecit. Sententia huius obscura est mentio, sed nihilominus certa, quemadmodum suo loco ostendimus.

Quid responsum synodis a Celestino papa.

Quid a Macedonibus responsi datum sit, ignoratur. Rescripsit Celestinus Idibus Martiis, per Joannem presbyterum, & Epictetum diaconum, qui cum Romam venissent diebus dominicæ nativitatis, Constantinopolim ad diem Paschatis redierunt. Rescripsit vero paternas quatuor epistolas optimis senex, ad synodum, ad Theodosium, ad Maximianum, & ad clerum populumque Constantinopolitanum. Et ad synodum quidem, congratulatorias de absoluteione victoriæ, id est, de ordinatione Maximiani: ad Theodosium vero, non gratulatorias tantum, sed etiam hortatorias, vt Nestorio procul ejectione pacem Ecclesiarum procuraret: ad Maximianum monitorias, vt ovile Christi a lupo dissipatum congregaret, majorumque vestigiis insistens Ec-

clesiam sibi creditam pristino splendori restitueret: ad clerum denique populumque vrbis regie prolixas admodum, de victoria Christi ex hoste Nestorio; de constantia Ecclesie Constantinopolitane in retinenda fide, aduersus tyrannidem pastoris in lupum versi; de laudibus Cyrilli pro Christo pugnantis; de suo periclitantibus ferenda operis studio; de Nestorio synodi, quam expetierat, iudicium subterfugiente; de Celestianis eidem adhaerentibus; de audienda Maximiani doctrina, quam Romæ in fonte hausisset; denique de retinenda constanter religione.

Quales Celestini epistolæ.

Atque hæ sanctissimi Pontificis literæ tanto plus habent auctoritatis, cultuque digniores sunt, quanto magis spirant apostolicos sensus; & animi exultantis, parva victoria; & senis optimi a Deo missionem expetentis, post exantlatos difficillimi belli labores, eamque, cum legitima iustitiæ corona, obtinentis a iusto indice. Nam cum scripsisset Idibus Martiis, in cælum abiit tertio Nonas Aprilis, impetraturus a Deo, quod ab Imperatore petierat, Ecclesiarum concordiam, & Nestorii, discordiarum cause, procul ab hominum societate deportationem.

XI. SYNODUS,
 QUÆ SECUNDA SCHISMATICA,
 AB ORIENTALIBUS HABITA,

statim vt solutum est Ephesinum concilium, atque adeo circiter
 mensẽm Novembrem ann. CCCCXXXI.

Causa synodi.

ORIENTALES statuerant, se nunquam consenturos, vel in depositionem Nestorii, quam iniuria factam, & cum sui contemptu causabantur; vel in restitutionem Cyrilli, quem iure exaucto- ratum a se propter hæresim iactabant. Id vero consilii neque semel cepertur, neque vno in loco, sed Ephesi primum, quo tempore legati, mandatis acceptis, Constantinopolim profecturi erant; iterum Calchedone, cum ex ea postulationem secundam & tertiam Imperatori obtulerunt; Tarsi tertium, cum dimissi reverterentur in Orientem; postremum Antiochiæ, quo Epheso, Calchedoneque confluerant, priusquam a se mutuo divulsis singuli Ecclesias reviserent.

Unde probatur allata causa.

2. part. conc. Eph. in actis conciliabuli.

Hæc præterquam quod magna ex parte probantur actis concilii Ephesini, Theodoretus apud Mercatorem testimonio firmatur, scribens enim ille Andreæ Samosateno: *Existimo, inquit, pro omnibus maxime satisfactum esse domino meo sanctissimo & venerando Joanni episcopo, quod nullatenus acquiescam in damnationem Domini mei sanctissimi & venerandi Nestorii episcopi præbere consensum, nec violare communem pro-*

missionem, qua in Tarsis, & Calchedone, & Epheso facta est: meminit enim & eorum, que nuper apud Antiochiam post nostrum regressum a vobis sape deprompta sunt.

Antiochenam synodum impulsore Theodoro coactam esse, dubitare non licet; quippe cum amici Nestorii casum, adversarii que, vt ipsi quidem videbatur, Cyrilli victoriam ægerime animo ferret.

Impulsor Theodoretus.

Convenisse Episcopos, sive qui Calchedone, sive qui Epheso redierant, par est credere, imo & alios plures, qui tempore concilii in Oriente substiterant, sicut Andreas Samosatenus, &c.

Qui conveniunt.

Quid actum sit, colligi potest utrumque ex testimoniis veterum duorum, qui huiusce conventus meminerunt. Socrates: *Joannes Antiochiam reversus, multis Episcopis in unum collectis, Cyrillum, qui jam Alexandriam redierat, abdicat. Liberatus: His agnitis iussit eos (legatos synodi œcumenicæ) Imperator Ecclesiam ingredi, & pro Nestorio alium ordinare Episcopum; & post hæc iussit omnes Episcopos abire, unumquemque in propriam regionem: & ita Joannes cum suis Antiochiam profectus est, ubi colligens plurimos Episcopos, damnavit iterum Cyrillum, cum jam esset Alexandria.*

Quid actum.

Lib. 7. c. 33.

In Irev. c. 6.

ISH

ITANA

NI,

... & summo
 o dio Romani
 i, qui Dalma-
 tem vince ve-
 uam cum Dal-
 & sancto Cy-
 ionachis sum-
 ionachis sum-
 iuiter labora-
 , propter re-
 am, Nestorii
 isque rerum
 is amantem;
 anticitatis fa-
 re enim teste
 i gloria, non
 esse ambien-
 suffragio pau-
 uident cibum
 vini sui con-

ur: Et tamen
 non nisi pro-
 bonum opus
 velimus, &
 posse magis
 re subiecti
 non poterat
 i nitetur
 obscure in-
 dia expeti-
 tum, quia
 tuerat, ipse

is, nempe Epistola
 nos veteris
 esponse
 e in re-
 aris est, &
 Prioribus
 m, & Epi-
 l Impera-
 is ad Epi-
 ca synodo
 fautores:
 am in re-
 e ordina-
 qua fuit
 isti vero,
 stæ sunt,
 æ in Epi-
 smaticis
 i se œcu-
 en ab eo
 centiam,

Ephesi-
 conc. Ephesini

XII. SYNODUS,

QUÆ TERTIA CONSTANTINOPOLITANA,

feu potius consultatio Episcoporum in palatio coram Imperatore, de ratione pacis Ecclesiarum constituendæ,

Fl. Valerio, & Fl. Actio cons. ann. Christi CCCCXXXII.

Causa synodi Ratio constituendæ pacis inter Ecclesias.

HERODOSIUS, acceptis literis sancti Celsini hortantis ad componendum Orientalis & Alexandrinæ Ecclesie dissidium; lecto pariter apologetico libro, quo Cyrillus se facile apud Imperatorem, qui jam in partes synodi œcumenicæ concesserat, adversus Orientalium calumnias defendit, in consilium vocavit Maximianum regie urbis episcopum, aliosque præfules in comitatu repositos, imo & urbis clerum, quo deliberaret, de modo ineunda pacis, tollendæque discordiæ inter majores illas duas Ecclesias, quæ suas in partes distrahebant Orientis imperium, ipsamque Constantinopolim, ubi clerus populisque adhuc, sive sponte, sive a Nestorii amicis impulsus, factionibus laborabat.

Quæ magni momenti, sed difficilis.

Componuntur Cyrillus & Joannes.

Neque vero parvi momenti, facilisque negotii res agebatur; nam utriusque maximæ civitatis Præsul, Alexandrinæ scilicet ac Antiochenæ, magna & in primis gravi auctoritate pollebat: non tantum dignitate sedis, sed suo quique singulari nomine. Non levem ambo sanctitatis opinionem fecerant: ambo sanctissimis vitis amicitia conjuncti erant, Joannes Simeoni Stylitæ, Cyrillus Dalmatio: ambo doctrina florebat, fideique studio: alter alteri tanto vehementius pugnavat, quanto honestiore causa pugnandi, imo necessitate, cogi se putabat. Totam nihilominus dissidii invidiam Antiochenus ferebat, siquidem absentes esset communionem utriusque Romæ, qua cum frueretur Cyrillus, ideo bonitate causæ vincebat; eo tamen & ipse nomine suspectus multis erat, quod acceptas Ephesi injurias veteresque similitudines velle crederetur. Antiochenum præterea premebat suspicio confessionis cum Nestorio, quem videbatur defendisse ultra modum illum, quem ratio opis periclitanti amico impendende sinit.

Quæ inira ratio pacis. 3. part. conc. Epi. cap. 24.

Cyrillus contra eo vel maxime præjudicio defensor fidei audiebat, quod cum sede apostolica totaque synodo communionem retineret. Hæc & alia cum distraherent conventum in varias opiniones, visum est Imperatori, primum ad utrumque Præfulem scribere, sed disparibus literis: quibus tamen ambos juberet Nicomediam venire, indeque non prius egredi quam negotium pacis mutua conventionem peragissent. Deinde has pacis condiciones imponere, ut Antiochenus damnationi Nestorii, dogmatumque ipsius, & ordinationi Maximiani consentiret, Cyrillus injuriarum oblivisceretur. Postea Acacium Berœensem, & Simeonem Stylitam literis urgere, ad moderandum Joannis animum, & pacis in partes inclinandum. Quarta, vetare ne Cyrillus Joannesque Nicomediam adducerent illos secum ad dicendum Episcopos, sed paucos tantum clericos, quorum famulatu egerent. Quinto, ne dum geritur negotium, vlla interim quorumcumque Episcoporum, aut creatio, aut depositio, aut quæcumque alia ordinatio tentaretur. Postremo denique, Aristolaum tribunalum mittere, qui non liceris tantum & mandatis, sed potestate negotium promoveret.

Hæc omnia præfata sunt. Litera ad Joannem & Stylitam data ab Imperatore ad nos pervenerunt. Perierunt omnino, quæ ad Cyrillum; ex parte, quæ ad Acacium. Neque enim stare potest opinio quorundam existimantium literas Imperatoris, quæ tertia parte concilii Ephesini inscribuntur ad beatum Simeonem Stylitem, vel ad solum Acacium datas esse; vel cum Simeone communes fuisse: qui enim sic opinentur, oportet eos non attentissime legisse literas, quæ sane nihil continent, quod Acacium spectet, nihil quod non Simeoni proprie conveniat.

Et quomodo executioni mandata. Ibid. cap. 26.

Non erit autem importunum aliquid ex his tribus epistolis delibare. Et ex prima quidem ad Joannem, dignas principe christianissimo voces: Vehemens egritudo: vis magnæ maroris occasio ea ex re nobis offertur, quod ecclesiastica pacis doctores, ipsique concordie fontes, eo discordiarum prolapsi sint, ut salibus indigeant, qui illos suos hortatu ejus rei commonefaciant, quam pro officii sui ratione predicare debuerant. Dignam quoque observatu sententiam. Interea dum exoptata pacis concordia, & mutua inter vos amicitia conventio, per iter quoque ad nostrum colloquium, confirmatur, nulla prorsus quorumcumque Episcoporum, aut creatio, aut depositio, aut quæcumque ordinatio tentabitur. Sed si quid interim hujusmodi factum esse contigerit, id immotum & imperurbatum, Ecclesie catholica compositionem expectet; cum religiosissimi clerici ad divina ministeria exequenda sufficere queant, donec persisterit unio consequatur.

Ibid. cap. 25.

Literæ Imperatoris ad Joannem.

3. part. conc. Epi. cap. 24.

Ibid.

Ex secunda vero ad Stylitem: Contentio & discordia adeo nos conturbat, ut hanc existimemus præcipuam omnium nostrarum calamitatem esse causam, & consideramus regni nostri res ex voluntate benignitatis Dei esse processuras: si res Ecclesie, & orthodoxæ fidei membra conjuncta copulataque fuerint.

Literæ ejusdem ad Stylitem. Ibid. cap. 25.

Ex tertia denique fragmento: Decet tuam sanctitatem omni diligentia & studio hac a Deo deposcere, qui probatos ROMANÆ RELIGIONIS sacerdotes declarat.

Literæ ejusdem ad Acacium. Ibid. cap. 26.

ROMANÆ RELIGIONIS sacerdotes declarat.

XIII. SYNODUS,

QUÆ III. ORIENTALIUM ADHUC SCHISMATICORUM, HABITA BEROEÆ APUD ACACIUM,

post accepta per Aristolaum tribunum Imperatoris mandata, eodem anno, sub finem mensis Junii.

Causa synodi.

POST QUAM Aristolaus tribunus pervenit in Syriam, literasque Imperatoris Joanni Antiocheno, Acacio Berœensi, & Simeoni Stylitæ reddidit, Joannes e tota sua diœcesi evocavit Episcopos, ut quia omnium causa agebatur, omnium quoque sententia statueretur, quid agendum, & qua ratione parendum regis mandatis foret.

Tempus.

Tempus habitæ synodi non improbabili- ter inveniri potest. Nam cum habitam omnes fatcantur anno 432. idque indubitatis argumen- tis constet; cumque Imperatoris epistolas, etsi nota temporis carent, quia tamen Celestini pape mentionem faciunt, datas oporteat ante medium Aprilem, quando scilicet nondum Con- stantinopolim nuntii de morte Celestini, Romæ vita functi die 6. Aprilis, advenerant; necesse est Aristolaum in Syriam non prius appulisse, vel terrestri itinere venisse, quam medius Maius effluxisset. Atqui eo anno dies Pentecostes incidit in vigesimum secundum Maii: quare licet tractoria missa dicatur statim acceptis liti- ris, vel festis peractis, pervenire tamen non potuit ad omnes Episcopos, quorum aliqui duodecim mansionibus Antiochia distabant, nisi sub initium Junii: atque ita nec Episcopi ante inclinantem Junium, convenire ad condi- ctum locum poterunt.

Locus.

Quamvis autem vulgo credatur Antiochiæ habitata, popularem nihilominus fidem certis testimoniis Cyrillus & Mercator infringunt. Ille quidem Acacio Meliteno scribens: *Postquam, inquit, Orientalibus regum decretum exposuimus est, tanquam factum ex eorum episcoporum sen- tentia, qui Constantinopoli aderant, concilio ne- scio quo apud sanctissimum piissimumque Berœen- sem episcopum Acacium congressi scribi, ad me- curarunt, &c.* Ille vero, cum refert epistolam a Theodoro ad Andream Samosatenum scri- ptam, *lætis Cyrilli literis a Berœa missis, quam- quam non incredibiliter dici possit, initium synodo Berœæ datum, finem Antiochiæ factum, ut postea declarabitur.*

Unde inno- tescunt gesta.

De ipsa egimus in prefatione historica prolixè satis, atque etiam in notis ad præla- tam Theodoretæ epistolam, quibus in locis ex- posita sunt maximam partem, quæ Cyrillus in epistolis ad Acacium Melitenum, & Donatum Ni- copolis episcopum sincere juxta & copiosè nar- rat, quæque partim ex Cyrillo, partim aliunde Liberatus scripsit.

Qui Episcopi congregati.

Credibile est, convenisse decem Metropolita diœcesis orientalis, cum duobus singulos subjectis Episcopis: agebatur enim re- commu-

nis, & ea forma conveniendi sæpe fuit a Joanne expetita; Rabbulas tamen Edeffenus cum suis videtur declinasse hunc conventum, qua ratione subduxit sese ipsius præcessor Nonnus Ephesinæ synodo, cujus hæc synodus velut complementum erat, siquidem apprimè catholicus fuit & Cyrillo societate dogmatis conjunctus. Ab- fuit certe Theodoretus agre ferens, vel delibe- rari de Nestorii damnatione & concordia cum Cyrillo; vel ea rescindi, quæ tanto conamine stabilire nifus erat.

Læcis divalibus literis, visum est, rem geri non debere Nicomediæ duos inter solos Anti- stites, omni consilio destitutos: id enim peri- culo non carere, siquidem Joannes non ita pridem ordinatus, Cyrillo viginti annorum epi- scopo par non esset, cum doctrina, tum vsu re- rum; quare negotium ibi procurandum, ubi securius posset. Visum quoque, desperatis Nes- torii rebus, parendum quidem Imperatori, sed mora fatigandum tribunum, callideque cum Cyrillo sic agendum, ut Orientalium ho- nori confuleretur, & Cyrillus crederetur, vel pacem averfari, vel si admitteret, eam potius obtinuisse a Joanne, quam reportasse victo- riam.

Senex igitur ille veterator Acacius scripsit Cyrillo, non posse fieri Ecclesiarum pacem, nisi ea omnia aboleret, quæ vel epistolis, vel tomis, vel libris vulgasset, & soli fidei, quæ a sanctis Patribus Nicææ edita fuerat, consen- tiret, id est, retractaret epistolas duas priores ad Nestotium, tertiamque cum duodecim ca- pitibus, capitumque defensionibus, & quæ libris quinque edidisset adversus blasphemias Nestorii, nam epistolarum nomine duæ priores intelligebantur; tomi vero sunt tum tertia epi- stola cum anathematismis, tum scripta de recta fide, quamquam & libri quinque contradicen- tes blasphemis Nestorii interibantur tomi.

Rejectis a Cyrillo conditionibus tam absur- dis, missus est Paulus Emefenus Alexandriam, qui cominus pugnaret, dataque a Joanne ad Cyrillum duplices literæ, quarum una continerent querelas, & veniam quasi offerrent; alia demissionis pleniores essent, ac æquiores, qui- busque pro tempore vereretur ad fallendum, si qua ratione posset, Cyrillum.

Actum quoque in synodo de forma fidei componenda, sed tam artificiosè, ut concipere- retur verbis, quæ non vsurpasset quidem Cy- rillus, sed neque rejecisset; quæ viderentur Nestorio contradicere, re ipsa tamen concilia- ri possent; quæ tandem si a catholicis accusaren- tur pravi sensus, facile statim verterentur in catholicum & sanctorum sententis consonum.

Quid statu- tum.

Scriptum ab Acacio ad Cyrillum, sed subdole.

Missus Ale- xandriam Paulus Eme- fenus.

Forma fidei artificiosè composita.

moderandum... rtes inclin... Joannes... cum ad dilec... tantum cle... Quinto, ne... interim quo... aut depoi... tio tentaro... m tribunum... & mandatis... er... ad Joannem... nos perve... d Cyrillum... e enim stare... antium liti... scilicet Eph... m Stylitem... vel cum Si... sic opinen... gisse literas... iam spectet... inveniat... quid ex his... na quidem... maris or... eclesiastica... es, eo di... indignant... nefactant... debuerant... n. Interia... vna inter... ve ad na... profas... tio, aut... vitar. Sed... vntigeri... e catholi... ssumi ele... sufficere... Littere epi... dem ad Sep... tici sime... miam... ti ex vo... si res... unjuncta... v. nam Littere epi... a Deo dem ad Ac... cum... 1410... 1410...

3. part. con-
cilio episcop.

Actum de re-
genda restituo-
ne quatuor
schismatico-
rum.

E de subscri-
benda fidei
forma.

Relationes ad
Imperatorem
& Pontifi-
cem.

Forma fidei.

Hujusmodi forma continetur, tum in epistola Joannis ad Cyrillum, tum in literis Cyrilli ad Joannem.

Actum pariter de vrgenda quatuor schismaticorum Episcoporum, Helladii, Himerii, Eutherii & Dorothei, a Maximiani synodo depositorum, restitutione.

Actum etiam, post acceptas Cyrilli, in pacis conditiones consentientis, literas, de forma fidei ab omnibus subscribenda.

Denique ad Imperatorem rursus de re tota relatum est, quemadmodum & ad Sixtum, qui Celestino in sedem apostolicam successerat: atque ita pax, sin minus facta, saltem facta est.

Formula fidei sic se habuit: *Constituimus igitur Dominum nostrum IESUM CHRISTUM, unigenitum Dei Filium, esse Deum perfectum, & hominem perfectum ex anima rationali & corpore; ante secula quidem ex Patre secundum divinitatem genitum; postremis vero temporibus eundem ipsam propter nos, & propter nostram salutem, ex Maria Virgine, secundum humanitatem naturam eundem consubstantiali Patri secundum divinitatem, & consubstantiali nobis secundum humanitatem, siquidem duarum naturarum facta est unio, propter quod unum Christum, unum Filium, unum Dominum esse cognoscimus.*

Secundum hunc inconstitit unitatis intellectum, constituimus, sanctam Virginem Dei genitricem esse, propterea quod Deus Verbum incarnatum est, & homo factum, & ex ipsa conceptione univis sibi templum, quod ex illa assumpsit.

Eva glicis antiquis & apostolicis de Domino voces, scimus graves Theologos, alias quidem communes facere, tanquam ad unam personam pertinentes, alias vero, propter duarum naturarum diversitatem, diversim nuncupare: & illas quidem, qua Deo conveniunt, ad Christi divinitatem, humiles vero ad ejusdem humanitatem referre solere.

Hanc ubi fidem Theodoretus attente perspexit, confidenter asseruit, eandem esse que Nestorii; nec a Cyrillo potuisse recipi, nisi post equatam pristinam sententiam, capitibus duodecim contentam. Suum istud, opinor, judicium in Pentagio, seu libris pro Diodoro, & Theodoro conscriptis probare nihil est. Sed quia totius operis nihil superest, praeter fragmenta libro tertio exhibita, jacturam hanc, si tamen jactata est, sup-
plere, neque operosum est, neque forsan inutile, collatis inter se fidei & Nestorii verbis: non quo fides Joannis a Patribus laudata damnetur, id enim t-meritatis est, audaciaeque singularis; sed ut constet, non de nihilo fuisse sanctorum Cyrilli amicorum querelam, quod aequitas ac reverentia videri potest exigere. Sed cum ejusmodi collatio facile ab unoquoque effici queat, pauca ego mihi observanda puro.

Primum. Orientalis synodus tres suae fidei partes esse voluit, unam de Christo, alteram de Virgine *Genitrici*, tertiam de *ad idem*, seu proprietatum communicatione. In prioribus duabus affirmantur pronuntiat, in tertia sententiam sustinet

contenta dicere, scire se, quomodo Theologi graves ea de re loquantur. Quo dicto videri potest inter *ad idem* censere *ad idem* *de idem*, cum tamen sola sit certa, aut saltem certarum praecipua regula, ad quam examinebuntur, quae dicuntur de incarnatione Verbi, ut pateant sine catholica, an secus.

Secundum. Haec Nestorii in eo posita est, quod naturas ille duas in Christo sola unione morali jungeret, atque ita duas in Christo hypostasies seu personas poneret, quarum una esset alterius, puta Deus esset hominis inhabitator; homo Dei esset templum: quam unitatem idcirco *Genitrici* vocabat. Quare tres statuebat voces utriusque naturae significativas, *Filius*, *Christus*, *Dominus*, quae inter loquendum de Christo, pro ratione attributi, modo hanc in recto, ut aiunt, modo alteram naturam significarent: exempli gratia, cum dicitur Christus esse mortuus, Christum Nestorius interpretabatur hominem, in quo esset Deus, &c. Haec & alia demonstrant, quantam tegeter his tribus vocibus fraudem, nec hanc ipsam fraudem detegi posse sine regulis *ad idem*, dissertationi. posita; atque ita eum, qui super hac quaestione mentem aperire detrectat, vel teipsa cum Nestorio scintre, vel consensionis nomine suspectum merito esse posse.

Tertium. Non sine causa Orientalium fides videri potuit suspecta doctissimis Cyrilli amicis, ut & Nestoriana Theodoretus. Nam prima secundaque pars ejusmodi est, ut si sola verba attendantur, ei Nestorius facile sine si sola verba dispendio subscriberet. Id quisque liquido cernet, qui voluerit primae dissertationis ea loca relegere, in quibus Nestorius, vel sui patroni defendunt, vel nos ostendimus adversus Arianos, Apollinaristas, Marcellum, & Leporium catholice sentire. Istud perdidit Cyrillus, atque idcirco, cum apud Acacium Melitenum se atque Orientales purgaret, ad fidei formulam addidit conciones Emeisem, longe conformiores catholice veritati.

Postremum. Non temere quis conjecerit, Emeisenum idcirco in Alexandria Ecclesia Cyrillo praesidente scismone semel atque iterum fecisse, ut quod deesset fidei, suppleret uterque sermo, & posterior priori lucem afferret. Atque haec causa est, cur in ipso prioris initio ad solemnem quaestionem verbis conceptis respondens, adducto Isaiae testimonio, dixit *PARIT ITAQUE DEI GENITRIX EMMANUELEM*. Quo dicto visus est populo idipsam asserere, quod primo capite Cyrillus. Verum altero sermone manifestius, de gemina Verbi nativitate, una duarum naturarum persona, communicatione idiomatum, Deoque passo, ita disseruit, ut se Cyrilli doctriam tradere testaretur, itaque finem dicendi faceret: *Quae vestra sunt, vobis appassimus. Haec est enim patris vestri doctrina, hic thesaurus est vobis avintus. Haec beati Athanasii sunt dogmata. Haec magis Theophrasti est doctrina, columnarum orthodoxae fidei.*

Vide dissert. cap. 1.

Oberrat. II. de neo-litae regularum pertentionia ad communicationem idiomatum.

Oberrat. III. de Cyrilli opinio e quod formulam fidei.

Oberrat. IV. de concionibus Alexandinis Emeisem.

Judicium Theodoretus de ista fidei forma. Epist. Cyrilli ad Acacium Melitenum.

Observatio 1. de tere a parte formulae fidei.

XIV. SYNODUS, QUÆ SECUNDA UNIVERSALIS ÆGYPTIACA, DE PACE ECCLESIARUM INEUNDA,

isidem conf. circiter autumnum.

Uria Oriente, sic in Ægypto synodus de pace.

Uter habitus suam Oriens partem Berææ, partim Antiochiæ synodum; ita & suam Ægyptus Alexandriæ, cum pacis negotium ageretur. Una fuit utriusque synodo conveniendi causa, non fuit eadem utriusque mens, eademque negotii tractandi ratio: Orientalis siquidem adhibebat artes, quibus adversarium falleret; Ægyptiaca totis viribus incumbbat in opus bonis omnibus expetitum, veritatis nempe defensionem, & Ecclesiarum concordiam.

Habitu probatur.

In 1. synodo an. 6.

Plures menses tenuit.

Initio composita fidei formula.

Quam legit & approbavit Theodoretus.

Isai. 31. v. 9.

veritatem iterum addidierunt, viuentes ejus assertionem, qui pro veritate bella sustinuit. Pro una namque natura duas impresentiarum consentitur; anathematizantes eos, qui permixtionem aut confusionem prædicant: & deitatem Christi impassibilem venerantur: & carnis esse edisserunt passiones: & evangelicas dividunt voces, & deitati quidem sublimes & Deo dignas ascribunt; humiles autem assignant humanitati: talia namque nunc ab Ægypto scripta delata sunt. Vide notas ad utrumque locum.

Lecta est etiam Orientalium fides, eaque ab hominibus, caritate ferventibus, & turbarum forsitan peritæsis, bonam in partem benigna interpretatione tracta est.

Hanc œconomiam non omnes aliarum provinciarum Episcopi, imo neque viri sancti, velut Isidorus Pelusiota, probarunt. Certe Cyrillus ab amicis, & ipso etiam eximio fidei defensore Acacio Meliteno vix non idcirco prævaricationis postulator est, ut opus habuerit apologiam scribere ad Acacium quem dixi, Valerianum Iconii, Donatum Nicopolcos, Successum Diocæsareæ episcopum, atque etiam ad Eulogium apocrisiarum suum in vrbe regia, quo aulicis proditam a Cyrillo fidem querentibus, satisfaceret.

Datæ sunt inde literæ synodice tres, ut minimum nimirum communicatori Joanni Antiocheno; denunciatoriæ, Sixto pontifici; & ut credible est, Maximiano regis vrbs episcopo: primæ ad nos pervenerunt; secundarum fit mentio in responsione Sixti.

Quid præterea gestum Alexandriæ cum Paulo Emeseno, quid cum Aristolao tribuno, dictum est abunde satis in præfatione historica.

Pax hujusmodi placuit utriusque summæ potestati, Sixto & Theodosio proptet turbarum tædium, non perinde placuit aliis cuiuscumque partis.

Suum enim quique Antisitem criminabantur de nimia quadam œconomia; Joannem Orientales, quod damnationem capitem non exegisset; Cyrillum catholici, quod duas in Christo post unionem naturas falsus esset, atque ita videretur deseruisse orthodoxæ fidei quasi symbola hæc duo, quod naturarum unio sit & carnis & conia, quodque post unionem manserit vnica Verbi natura incarnata.

Joanni calumniam fecit Theodoretus, pluriusque persuasit; Cyrillum in suspicionem vocavit, non Episcoporum tantum, aut clericorum ordo, sed ipsa quoque aula, imo & sanctissimi monachi, quos inter Isidorus Pelusiota. (hunc Cyrillus Patrem vocabat) Operet, inquit, te o admirabilis, firmum atque constantem semper manere: sic nempe, ut nec metum celestia produat.

Lecta sub finem Oraculum files, & accepta.

Dissentientes pluribus aliis.

3. part. cont. Eplos.

Mixte tres synodice.

De gestis cum Paulo Emeseno.

Pax non omnibus æqualiter placita.

Calumniam passi Præsules.

A Theodoro Joannes, ab amicis Cyrillus.

Etiam ab Isidoro Pelusiota. Lib. 1. ep. 323.

is
o Theologi gra-
viden poetria
cum tanto
præcipua regu
dicuntur de
e catholica, an
eo posita est,
o sola unione
Christo hypo-
m vna esse al-
bitator; homo
idcirco gior
ees vtriusque
C H A R I S T U S,
n de Christo,
in recto, vt
arent: exem-
le mortuus,
r hominem
alla demou-
ibus vocibus
dem detegi
onet: postea
tione mentem
estorio tenu-
ctum memo
taliu fides
rilli amici,
Nam pntia
i sola verba
sui dogmatis
uido cernet,
ca relegere,
i defendant,
i, Apollina-
thece sentire.
itico, cum
Orientales
conciones
æ veritat.
cerit, Emese-
sta Cyrillo
rum fecisse,
e sermo, &
hæc causa
nem quæ-
adducto
QUÆ DE
io dicto vi-
primo ca-
samificatus,
um natura-
um, Do-
doct: nam
di faceret
ec est enim
vobis avi-
Hæc ma-
o scribenda.

nec tecum ipse pugnare videaris. Nam si ea, qua nunc abs te scripta sunt, cum superioribus perpendas, aut adulationi obnoxius esse videberis, aut levitatis minister, et qui inani gloria succumbas.

Quid Ildoro Cyrillus responderit, ignotum est. Quid aliis tribus, apertum ex epistolis, quæ in 3. parte concilii Ephesini leguntur. Verum de his prolixius in auctario Theodoret, calumniarum auctoris.

Omnibus re- spondit Cy- rillus.

XV. SYNODUS,

QUÆ QUARTA ROMANA

SUB SIXTO SUMMO PONTIFICE

Theodosio XIV. & Maximo coff. ann. Christi CCCXXXIII. die 26. Aprilis.

Unde synodi tota fide historia innoscat.

3. part. conc. Eph. c. 41.

ACCEPTIS a Cyrillo literis de pace Ecclesiarum inita, Sixtus, cum incredibili gaudio exularet, Cyrillo respondit in hæc verba: O relatio digna mitere, digna conventu! Gaudii celestis indicium tales habere debuit cognitores; & quia res & causa depositi, locum quoque conveni non taceri. Ad beatum apostolum Petrum fraternitas universa conveni; ecce auditorium congruens auditoribus, conveniens audiendis. Habuerunt coepiscopi nostri illum congratulationis testem, quem habemus honoris exordium. Sancta namque & venerabili synodo, quam natalis mihi dies favente Domino congregavit, quis sic credendum est, ipse presedit: quandoquidem probatur, nec spiritu, nec corpore defuisse. Adfuit palma, qui contentioni non defuit: juvit animorum vota nostrorum, qui videt symbolo primum inter Apostolos traditio derogari: non passus est, nefandum caput gaudere solatis, nec turbari diu sicut lutulento gurgite fontis illius perspicui puritatem. Ad nos reversi fratres, ad nos, inquam, qui morbum communi studio persequentes, animarum curavimus sanitatem. Et postea: Exulta, frater carissime, & ad nos recitatis fratribus victor exulta. Quarebas Ecclesia, quos recepit: nam si neminem perire volumus de pusillis, quanto magis gaudendum nobis est de sanitate rectorum? Legimus, una ovium quantum gaudii reportata prestiterit, & idcirco intelligendum est, quid laudis habeat tantos revocasse pastores. Greges aspiciuntur in singulis, nec unius hic causa tractatur, quoties agitur de sanitate multorum. Letamur hic nihil egisse nos praeceperimus, quando fructu nostre sententia gratulamur. Sustinuimus fratres, certi eos non spinas, sed vvas esse lecturos. Tum: Expellamus igitur memorati fratris nostri Joannis clericos, & optamus venire. Scimus ei, & pro honore & pro labore tuo dare responsum. Et sub finem: Hæc ad venerationem tuam fraternitas mecum sancta scribit, probans tuos in omnibus & confirmans labores; qui tamen graves, aut amari esse non poterunt, quia huic impensu sunt, cuius onus leve & jugum suave portamus. Datum * xv. Kalendas Octobris, Theodosio XIV. & Maximo consulibus.

* emendanda temporis nota. Quanta Sixti læticia propter pacem Ecclesiarum.

Christi vicarius fuerit animo in Nestorianorum, qui per summam impudentiam sparserant in vulgus literas Philippo legato suppositas, quibus Sixtus æge tulisse scriberet Nestorii dejectionem.

Ubi habita synodus.

11. Lectas fuisse in synodo Romæ Cyrilli literas; eamque synodum habitam fuisse apud sanctum Petrum: non quod literarum acceptio fuerit cogenda causa sed quia convenerant de more Episcopi ad natalem Sixti, id est, ad diem assumptionis.

111. Qua die celebrata sit synodus, nimirum 26. Aprilis, hæc enim ipsa die assumptus est Sixtus; siquidem successit Celestino, (ad superos obiit VIII. Idus Aprilis) cum vacasset sedes viginti diebus. Cotrigenda igitur temporis nota, quæ apud Baronium, & in conciliis habetur: neque enim fieri potuit, vt ad xv. Kalendas Octobris epistola hæc synodica differretur, cum in ipsa scribat Pontifex se nondum accepisse nuntios a Joanne Antiocheno, ad quem tamen alia Sixti epistola data dicitur xv. Kalendas Octobris.

Qua die.

Emendata Sixti epistola.

IV. Epistolam Sixti ipsa esse synodicam: ipsam enim dicitur fraternitas sancta cum præfide Pontifice scribere.

Quæ synodi- ca.

V. Qui Episcopi ad synodum venerint, nempe, qui natalem Pontificis solebant conventu suo celebrare: id vero habebant in more, non vicinarum modo urbium Episcopi, sed etiam remotiores alii, quibus hæc occasione placeret, natalem Ecclesiarum fontem, vt loquitur Innocentius I. & Ecclesiam principalem, vt ait Cyprianus, vnde vntas sacerdotalis orta est, recognoscere. Sic enim Leo magnus Sixti successor post laudatam Petri in successore universalem ovium Christi curam: Vnde venerabilium quoque fratrum & consacerdotum meorum desiderata mihi & honoranda presentia hinc scratior est atque devotior, si pietate hujus officii, in quo adesse dignati sunt, et principaliter defuerunt, quem non solum hujus sedis presulem, sed & omnium Episcoporum noverunt esse primatem.

Qui Episcopi congregati.

Serm. 2. in die anniversarii assumptionis sua.

VI. Unde nata sit calumnia Nestorianorum, mentientium Sixto displicuisse Nestorii dejectionem. Nempe literis apud Sixtum Cyrillus inskiterat, vt in Joannem Antiochenum Nestorii patronum ferretur apostolica sententia; sed eam Pontifex sustinuit, vnde ait lætari se, quod

Unde nata suspicio quod Sixtus Nestorio faveret.

nihil egisset præcoquam, & fructum suæ patientiæ percipisset. Benignam hanc patientiam Nestoriani suum in sensum interpretati sunt.

Adde quod, teste Genhadio, literas ipsimet Nestorio Sixtus dedit, quibus siqua ratione posset, malis fractum aut saltem subactum revocaret ad bonam mentem: Similiter etiam Sixtus successor Celestini pro eadem re, & ad ipsum Nestorem, & ad Orientis episcopos adversum errorem ejus succidendum sententias direxit. Id ipse testatur Sixtus in literis ad Joannem Antiochenum: Credo ad dilectionem tuam rerum cursus & ordo pertulerit, qualiter ei (Nestorio) volumus, nostra admonitione succurrere, retinimus in preceptis eum, qui erat blasphemiarum pondere in profunda mergendus, &c.

Observe, lector, hisce literis Sixtum non respondere epistolæ Joanni, quæ 3. parte concilii Ephelini cap. 27. inscripta legitur: Sanctissimis Deoque dilectissimis fratribus & commissis

Sixto, Cyrillo & Maximiano Joannes & reliqui omnes qui mecum sunt: sed alteri, quæ non extat. cujusque in exordio Sixtus diceretur Ecclesiæ lucifer vbiq; fulgens: his enim verbis nihil quidquam simile in epistola, cap. 27. collocata invenitur.

Cum ea, quæ subsecuta sunt, ad aliud negotium pertineant, quam quod Nestorii, placet facere finem scribendi de synodis, quas plurimas postmodum habitas in causa capitum Cyrilli Theodoretus scribit; partim quia inceptor ipsarum Theodoretus ipse fuit, cujus historiam propediem edituri sumus; partim quod synodorum, quas tractatas vellemus, definitivimus tempus vita Nestorii, quem, ex quo ejectus est in Oasim, inter mortuos more fore censemus: quanquam Imperatoris mandato rediturus erat, nisi Deus tam iniquam indulgentiam morte impii prævertisset.

Plures aliæ synodi alium in locum reiectæ. Ep. ad Dem. Ep. ad Dem.

Emendata conciliorum editoris opinio.

ADMONITIO AD LECTOREM.

TRIA sunt, de quibus te, lector, priusquam opus desino, moneri velim. Primum, promissam esse, ipsa libri quarti inscriptione, dissertationem tertiam, de iis, quæ vivente Nestorio scripta sunt, sive pro fide a Proclo, Cyrillo, Cassiano, Theodoro, & qui hæresim nascituram prævenit, Attico, aliisque nobilibus catholicæ doctrinæ defensoribus; sive pro hæresi a Nestorio, Andrea Samosatensi, Theodoro Cyrensi, Eutherio Tyanensi, & cæteris Nestorii patronis, atque etiam anathematismorum improbarioribus. Promisso satisfactum esset, nisi duo obstitissent; alterum, quod jam exereverat totum hoc volumen in majorem, quam credebatur, molem, & dissertatio tamen, cum jam per se ipsa prolixa esset, debebat augeri monumentis quibusdam veteribus, quæ alicunde adhuc expectamus; alterum, quod dissertatio, quoniam argumentum habet cognatum ei, quod tractari oportet inter censendos Theodoretæ libros, visa est ad auctarium Theodoretæ differenda, vbi commodum habebit, atque etiam necessarium locum.

Cur rejecta in aliud opus tertia dissertatio.

Secundum, de industria filere me impræsentiarum, quibus e locis monumenta vetera expectem, etsi expediret dicere, ut similia forte benevolus aliquis commodet: veritus sum nempe, ne id ipsis contingat, quod Mercatori, de quo cum aliquando apud nonnullos sermonem facerem, ut jubent amicitia leges, aperte & libere, diceremque me vti manuscriptis duobus codicibus, Vaticano & Bellovacensi, quorum alterum ipsum haberem, alterius apographum, factum ut alicui incidere voluntas occupandi laboris, quem susceperam: factum pariter, ut principis optimi benignitate ex Vaticano excriberetur, quod inde me accepisse dixeram: ut tentaretur artibus anonymorum Bellovacensis capituli beneficium erga me: ut pene sit subreptum supremo magistratui, quo potestas quædam iniqua fieret: ut parvi penderentur reluctantium superiorum jussa, atque operarum fides sollicitaretur: & quod in Galliæ imperio non licebat per justitiam, patraretur impune ibi terrarum, vbi dissimulanter nunc bellum geritur.

Cur taciturnitas de locis, unde expectantur vetera quædam monumenta.

Tertium, in codice Bellovacensi acta quædam concilii Ephesini inter opera Mercatoris esse permixta, sed admodum imperfecta, & vix vllius

Cur rejecta quædam

TS

videtur, ignotum am ex epistola theselini legatur. ario Theodoro,

FICE

XXXIII.

in Nestorium alumnia Nesto- adentiam spate- legato suppo- scriberet Ne-

omæ Cyrilli h- Ubi hinc m fuisse apud synodum arum acceptio- nenerant de- d est, ad diem

lus, nimirum Quæ assumptus est o, (ad suppe- Enoniam cum vacasset Synodus) gatur est rem- & in concilio e, vt ad xv. iodia differ- e se nondum no, ad quem tur xv. Ka- nobili: Cur syno- a cum pr-

enerint, si Qui Epist- lebant con- coegreg- ant in mo- piscopi, sed : occasione em, vt lo- incipalem, otalis octa- gnus Sixti efflore vni- Sem. s. in m venerabi- m meorum asserpant a hinc sa- sui offi- lter dese- ulem, sed vrimatem. ianorum, Ude nra trii deje- Cyprianus Nesto- n Nesto- tia; sed se, quod

quæ sunt in
manuscri-
pto codice
Belova-
ccasi.

364 DISSERTATIO II. DE SYNODIS, &c.

momenti: ea etsi visa sunt Luca Holstenio Mercatorem habere inter-
pretum, indigna nihilominus, quisquis legerit, iudicaturus est, quæ tanto
viro tribuantur: duo enim inter legendum occurrent, quæ spuria mani-
feste evincant. Nam symbolum Theodori continent, longe alia pejore-
que Latinitate donatum, quam quod interpretatus est Mercator; & au-
ctor rejectaneorum ejusmodi centum nonaginta tres Episcopos Nestorii
damnatores numerat, Mercator ducentos septuaginta quinque. Adde
quod præter testimonia Patrum in prima actione allata, negotium Cha-
risii, quod pertinet ad actionem 6. & subscriptiones Episcoporum plane
vitiosas, nihil admodum hæc acta complectuntur, quo sibi pretium fa-
ciant. Quare id totum putavi omitendum, non suam tantum ob vilita-
tem, sed etiam ne volumen inde, vel duobus foliis, gravaretur.

